

La U.N.E.S.C.O.

siuni a Comisiei mixte guvernamentale — poate deschide noi perspective largirii și diversificării cooperării româno-franceze, inițierii de acțiuni în domeniul explorării și exploatarei resurselor de materii prime. Este întru totul evident că dezvoltarea economică a celor două țări, progresul multilateral al României socialiste pe baza continuării operei de industrializare și modernizare a economiei naționale, nivelul înalt de dezvoltare a industriei, științei și tehnicii franceze oferă premise durabile și largi posibilități ce se cer a fi fructificate pentru largirea continuă a schimburilor și cooperării economice în avantajul reciproc al celor două țări, al cauzei cooperării și înțelegerii pașnice între popoare.

Același curs ascendent îl înregistrează și schimburile științifice și culturale româno-franceze care, pe terenul fecund al unor vechi tradiții, au cunoscut o dezvoltare sensibilă în ultimii ani. În cadrul definit de acordul cultural din 1965 și de aranjamentul de colaborare științifică și tehnică din 1964, precum și de noul program — semnat la Paris la sfârșitul anului trecut — de schimburi culturale, tehnice și științifice pe anul 1970-71, s-au putut stabili numeroase convenții și înțelegeri directe între instituții culturale și științifice din cele două țări în cele mai diferite domenii: cercetare științifică, folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice, agricultură, industria cinematografică, radioteleviziune, presă etc. În conformitate cu prevederea din Declarația româno-franceză din 1968 privind crearea de biblioteci pe bază de reciprocitate și a unor centre de documentare științifică și tehnică, în 1969 s-a semnat acordul privind înființarea unei biblioteci române la Paris și a bibliotecii franceze la București (aceasta din urmă s-a deschis în ianuarie 1970). În ultimii ani au sporit schimburile de persoane între cele două țări (bursieri, lectori, vizite de documentare, conferințe, schimburi de experiență etc.). S-au deschis pe bază de reciprocitate expoziții de pictură, artă populară, carte, afișe, fotografii; s-au desfășurat turnee în Franța ale mai multor ansambluri de cîntece și dansuri populare, formații teatrale etc. Au cunoscut, de asemenea, o continuă intensificare schimburile turistice dintre România și Franța. Toate acestea au contribuit la o mai bună cunoaștere reciprocă, la îmbogățirea climatului de înțelegere dintre cele două popoare.

Semnificative, fără îndoială, pentru evoluția relațiilor dintre România și Franța, sînt și progresele realizate în planul politico-diplomatic. În ultimii ani, contactele politice româno-franceze

s-au ridicat la o treaptă superioară, ceea ce s-a materializat, printre altele, în desfășurarea unor importante vizite la nivel de șefi de state și de guverne, în frecvența mult sporită a contactelor personale dintre conducătorii României și Franței. Astfel, după vizita oficială făcută în Franța în 1964 de președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a urmat, în mai 1968, vizita în România, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, a președintelui de atunci al Franței, generalul de Gaulle. Mărturie a evoluției pozitive a raporturilor dintre cele două țări, prima vizită în țara noastră a unui președinte al Republicii Franceze — un eveniment politic de prim ordin în cronică prieteniei și colaborării româno-franceze. Practica relațiilor dintre cele două țări a confirmat astfel, încă o dată, utilitatea și eficiența contactelor și consultărilor bilaterale, de natură a stimula continuu dezvoltarea colaborării reciproce, găsirea unor noi forme și posibilități de cooperare, asigurarea unui aport propriu mereu sporit la cauza securității și păcii.

„Să facem totul pentru a contribui la colaborare și pace, la prietenie între popoare“

Acesta este contextul general în care se desfășoară, în aceste zile, vizita de prietenie în Franța a președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu. Bilanțul realizărilor de pînă acum, chiar și numai schițat mai sus, este rodnic și stimulator spre amplificarea continuă a relațiilor economice, politice, tehnico-științifice și culturale, între Franța și România, cît și a conlucrării lor în comuna aspirație spre realizarea unei lumi mai bune, în care fiecare națiune să se poată dezvolta nestîngherită, conform propriei sale voințe, în condiții de pace și securitate.

Experiența pozitivă a relațiilor dintre Franța și România evidențiază încă o dată că deosebirile de sisteme social-politice nu pot și nu trebuie să constituie un obstacol în calea colaborării economice, tehnico-științifice, culturale, reciproc avantajoase. Atît vizita făcută acum doi ani în România de generalul Charles de Gaulle, cît și vizita din această săptămînă în Franța a tovarășului Nicolae Ceaușescu, dovedesc faptul

că atunci cînd două state sînt animate de dorința de a colabora în condiții de egalitate și respect reciproc, ele pot coopera în mod fructuos în pofida deosebirilor de orînduire socială, pot contribui activ la stabilirea unei păci durabile în lume. Dezvoltînd cooperarea dintre ele, România și Franța acționează în sensul cerințelor majore ale vieții internaționale contemporane, al promovării în relațiile dintre state a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității internaționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc — principii care formează singura temelie trainică a unei cooperări fructuoase între popoare, baza păcii și securității internaționale.

„Sîntem convinși, — declara în toastul său de luni seara președintele Pompidou — și cred că la fel sînt toate statele europene fără excepție, Franța și România mai mult decît oricine în orice caz, că nu există sarcină mai urgentă și mai utilă decît de a doborî barierele dintre estul și vestul continentului nostru, decît de a pune capăt tentației blocurilor în dreptate unul contra celuilalt, decît de a favoriza relațiile între toate națiunile europene și de a reuși, printr-o mai bună cunoaștere reciprocă, prin dezvoltarea schimburilor, printr-o cooperare largă, să creăm bazele securității. Prin aceasta, Europa are de cîștigat nu numai liniște. Nu există națiune care să nu poată găsi în această interpretare un factor al dezvoltării sale și o propășire fecundă (...) Consider, deci, ca o datorie pentru ambele noastre țări de a-și aduce contribuția ca în raporturile între națiunile europene să prevaleze respectul independenței și suveranității fiecăreia, voința de destindere și cooperare, spiritul de înțelegere, încredere și pace. Totul mă face, de altfel, să cred, domnule președinte, că Franța și România sînt pe deplin de acord asupra acestor principii, că ele au aceeași viziune asupra viitorului Europei și că ele fac un serviciu tuturor, înțelegîndu-se și conjugîndu-și eforturile. Și aș dori să vă spun cît de mult apreciem noi contribuția pe care o aduce România, de pe locul în care se află, la această mare operă de apropiere“.

În răspunsul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la rîndu-i sublinia:

„Sînt convins că înțelegerile la care vom ajunge la Paris vor asigura o nouă dezvoltare a colaborării între popoarele noastre (...) Colaborarea româno-franceză este chemată să demonstreze că două popoare cu orînduiri sociale diferite, animate de dorința de a trăi în pace și înțelegere, de a nu mai admite politica de dominare și forță, pot coexista în bună înțelegere, în bună prietenie și pot contribui prin aceasta la dezvoltarea colaborării internaționale. Cu această dorință l-am primit, așa cum se cunoaște, pe generalul de Gaulle, cu această dorință facem vizita în Franța.

Sînt, desigur, multe probleme internaționale complicate. Ele se datoresc faptului că sînt încă state care nu au înțeles și nu vor să înțeleagă că politica de dominație asupra altor popoare aparține trecutului, că nici un fel de încercare de a impune dominația asupra altor popoare, de a subjugă un popor nu are viitor. Nu vreau să critic aici pe nimeni. Dar intervenția Statelor Unite în Cambodgia este o ilustrare a neînțelegerii timpurilor noi. Sperăm că ra-

VIZITA ÎN FRANȚA A PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT, NICOLAE CEAUȘESCU

țiunea, înțelepciunea vor ajunge să devină un bun al tuturor conducătorilor de state, că se va ajunge la concluzia logică a vremurilor de azi, aceea că numai printr-o politică de colaborare multilaterală, bazată pe deplina egalitate în drepturi și pe respectul independenței și suveranității tuturor națiunilor lumii, se poate asigura pacea, se poate evita un război distrugător. Popoarele doresc această pace și noi, cei cărora popoarele le încredințează un anumit rol în conducerea societății, trebuie să facem totul pentru a răspunde acestor năzuințe. Aș dori ca în această direcție să meargă colaborarea noastră, a României și Franței. Să facem totul pentru a contribui la colaborare și pace, la prietenie între popoare”.

Un eveniment amplu comentat

Presa franceză reflectă pe spații ample (articole, fotografii, cronici) vizita președintelui Consiliului de Stat al României, informând pe larg cititorii asupra desfășurării programului acesteia, ca și asupra convorbirilor politice dintre președinții celor două state. Comentatorii principalelor ziare acordă un loc deosebit aspectului politic al vizitei, subliniind printre altele însemnătatea ei atât pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale dintre cele două țări, cât și pentru activitatea internațională desfășurată de România și Franța în scopul asigurării destinderii și păcii internaționale.

Reproducind aproape integral sau mari fragmente din cuvântările rostite de președinții Nicolae Ceaușescu și Georges Pompidou la sosirea la Palatul Elysée ca și la dineul de la Marele Trianon, „Le Monde”, „Le Figaro”, ca și alte ziare se opresc cu precădere asupra acelor pasaje care relevă evoluția pozitivă a relațiilor dintre România și Franța, faptul că prevederile declarației româno-franceze din 1968 au fost îndeplinite. Se evidențiază hotărîrea celor două țări de a dezvolta și în viitor cooperarea franco-română, atât pe planul relațiilor bilaterale, cât și al vieții internaționale. Relatările presei pun bine în evidență sublinierea făcută de șeful statului român în legătură cu necesitatea de a se instaura în mod ferm, în relațiile dintre statele europene, deplina egalitate în drepturi și un climat de colaborare multilaterală, în măsură să ducă la transformarea continentului nostru într-o zonă de pace și colaborare între popoare.

În atenția ziarelor se află și faptul, subliniat de cei doi președinți, că România și Franța împărtășesc puncte de vedere asemănătoare sau chiar identice în multe probleme ale vieții internaționale.

Aspecte din timpul vizitei la uzinele Renault

nale contemporane, ceea ce oferă o bună bază pentru dezvoltarea continuă a relațiilor de cooperare dintre ele. Franța și România, scrie „Le Monde” în articolul editorial „Afinități franco-române” — „au apărut concepții analoge asupra caracterului dăunător al blocurilor și a necesității independenței națiunilor”. Relevînd că afinitățile dintre cele două țări nu exclud anumite deosebiri de păreri în unele dintre problemele vieții internaționale, ziarul subliniază însă faptul „deplin evident” că cele două țări sînt „atașate amîndouă independenței naționale și neimixțiunii în afacerile altora”.

La rîndul său, ziarul „Combat” subliniază de asemenea „apropierea dintre punctele de vedere român și francez” care s-a conturat încă o dată în cursul convorbirilor politice dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Georges Pompidou. „Pe plan politic, scrie la rîndul său „France Soir”, între Paris și București există numeroase puncte de acord”.

Publicînd o amplă evocare a relațiilor româno-franceze, oficiosul guvernamental „La Nation” își exprimă părerea că „printr-o cooperare exemplară, România și Franța au datoriat de a face să prevaleze în Europa independența și suveranitatea, destinderea și cooperarea, încrederea și pacea”.

Informînd larg despre desfășurarea vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu și reproducînd ample extrase din cuvîntările rostite, „L’Humanité” subliniază că „întîlnirile între șefii de state ale căror regimuri economice și sociale sînt diferite primesc, prin însuși acest fapt, o semnificație particulară”.

Nici timpul, nici spațiul nu ne permit să înfățișăm cititorilor noștri amplexarea interesului față de prezența în Franța a președintelui Nicolae Ceaușescu, așa cum este ea reflectată în presa franceză și cea străină pe care o citesc aici. Cert este că evenimentul, interpretat ca atare, reține atenția principalelor ziare din țările europene și din alte continente, el afirmîndu-se prin semnificațiile sale ca un cap de afiș al agendei politice a actualității internaționale.

La ora cînd transmitem, vizita în Franța a președintelui Consiliului de Stat al României continuă. Este neîndoielnic că aceste zile vor marca un nou și important jalon în opera nobilă de întărire a prieteniei și colaborării dintre popoarele român și francez, de amplificare a relațiilor reciproce pe multiple planuri dintre cele două țări, cât și a cooperării României și Franței în efortul de creare a unui climat de pace și securitate în Europa și în lume.

Paris, 17 iunie

**Correspondență
din Moscova
de la
Laurențiu Duță**

Alegerile pentru Sovietul Suprem

al U.R.S.S.

Victoria obținută la 14 iunie în alegerile pentru Sovietul Suprem al U.R.S.S. de blocul comunistilor și al celor fără de partid constituie subiectul dominant în coloanele întregii prese sovietice.

Potrivit datelor publicate de Comisia electorală centrală din U.R.S.S., la 14 iunie au fost aleși 767 deputați în Sovietul Uniunii, care au totalizat 99,74 la sută din voturi și 750 de deputați în Sovietul Naționalităților, care au totalizat 99,79 la sută din voturile exprimate în repubblicile unionale. Din deputații aleși, 481 (31,7 la sută) sînt muncitori, iar 282 (18,6 la sută) colhoznicii. La alegerile de duminică au participat 153 172 213 de persoane, 99,96 la sută din totalul celor înscrși în listele electorale.

Semnificația alegerilor pentru Sovietul Suprem al U.R.S.S. nu poate fi desprinsă, dincolo de actul de reînnoire a mandatelor în organul suprem al țării, de fenomenul social-politic desfășurat timp de trei luni înaintea alegerilor propriu-zise: adunările electorale. În cadrul zecilor de mii de adunări electorale ale țării, au raportat succesele obținute de cele două Camere ale Sovietului Suprem — au dezbătut pe larg programul de viitor al blocului comunistilor și al celor fără de partid, problemele economice, precum și cele politice, interne și externe ale țării au raportat succesele obținute de poporul sovietic în cei patru ani care au trecut de la precedentele alegeri.

Ampla dezbateri preelectorale s-a desfășurat sub semnul a două momente majore ale anului 1970: centenarul nașterii lui V. I. Lenin și apropiatul Congres al 24-lea al P.C.U.S., momente care reprezintă, prin ele însele, un prilej în plus de înaltă responsabilitate în analizarea atît a realizărilor obținute de poporul sovietic în etapa parcursă cît și a sarcinilor sale de viitor.

În acest context, în apelul electoral al C.C. al P.C.U.S. s-a arătat că în ultimii patru ani, volumul producției industriale a U.R.S.S. a crescut cu aproape 39 la sută. Ritmuri deosebit de înalte s-au realizat în ramurile industriale care asigură progresul tehnic al întregii economii naționale. Producția de energie electrică a crescut de la 507 miliarde kw/h în 1965 la 689 miliarde kw/h în 1969, extracția de țiței — de la 243 milioane tone la 328 milioane tone, extracția și producția de gaze — de la 129 miliarde m.c. la 183 miliarde m.c., producția de oțel a crescut de la 91 milioane tone la 110 milioane tone. În centrul

atenției P.C.U.S., s-a arătat în apel, s-a aflat preocuparea pentru progresul tehnico-științific al tuturor ramurilor economiei naționale.

Ca întotdeauna în preajma marilor evenimente politice, în orașe ca și la sate s-a făcut simțit un puternic avînt în muncă și în activitatea politică a maselor, a întregului popor angajat în lupta pentru înfăptuirea înainte de termen a sarcinilor cincinalului. Chemările la întrecere, panourile uriașe, grafice înfățișînd sugestiv realizările oamenilor muncii au întregit atmosfera festivă a acestor zile.

Drept candidați în organul suprem al puterii de stat au fost propuși cei mai buni și mai destoinici constructori ai comunismului, cei care și-au cîștigat prețuirea și respectul tovarășilor lor de muncă.

Evenimentele centrale ale ultimei etape a campaniei electorale le-au constituit întîlnirile avute de conducătorii de partid și de stat cu alegătorii.

La întîlnirile avute cu alegătorii, A. N. Kosighin, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., și N. V. Podgornii, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem, au relatat despre realizările înfăptuite de poporul sovietic pe plan economic, au dezbătut pe larg principalele probleme ale politicii interne și internaționale a U.R.S.S. S-a arătat astfel că în anii prezentului cincinal, venitul național a sporit cu 42 la sută față de 37 la sută, în perioada anilor 1961—1965. În ultimii patru ani, două treimi din sporul de producție industrială se datorește creșterii productivității muncii. Subliniind proporțiile construcțiilor capitale din ultimii ani, A. N. Kosighin s-a referit totodată la unele lipsuri din acest domeniu, menționînd măsurile de îmbunătățire a activității elaborate de C.C. al P.C.U.S. și guvernul sovietic. N. V. Podgornii a subliniat în fața alegătorilor că principalul factor al accelerării dezvoltării economiei sovietice îl constituie sporirea categorică a eficienței producției sociale.

Consacrînd o bună parte din cuvîntările lor problemelor de politică externă,

vorbitorii s-au referit la principalele acțiuni ale Uniunii Sovietice îndreptate spre dezvoltarea relațiilor multilaterale cu țările socialiste, la politica statului sovietic, de coexistență pașnică, precum și la poziția U.R.S.S. în problemele care frămîntă astăzi omenirea.

Un moment deosebit al campaniei electorale l-a constituit întîlnirea dintre alegătorii circumscripției electorale Bauman din Moscova și candidatul lor, L. I. Brejnev. Arătînd că directivele Congresului al 23-lea al P.C.U.S. în legătură cu actualul plan cincinal se îndeplinesc cu succes, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a subliniat că, la sfîrșitul acestui an, venitul național va ajunge la aproape 275 miliarde ruble, sporînd cu peste 80 miliarde ruble față de cel din 1965. Volumul producției industriale globale — a relatat vorbitorul — va atinge în 1970 valoarea de 366 miliarde ruble. Veniturile reale pe locuitor vor spori la sfîrșitul actualului cincinal cu 33 la sută.

„Succesele repurtate, a arătat L. I. Brejnev, constituie un rezultat al muncii oamenilor sovietici, al unei muncii intense, încordate și, adesea, pline de abnegație. Muncitorii, inginerii, funcționarii, colhoznicii, oamenii de știință, milioanele și milioanele de oameni ai muncii sovietici au primit platforma partidului la alegerile trecute ca pe o cauză a lor vitală. Tocmai datorită acestui fapt, țara a făcut încă un pas important spre comunism”.

Arătînd că în anul 1970 va avea loc Congresul al 24-lea al P.C.U.S., L. I. Brejnev a evidențiat că acesta va acorda o mare atenție „îmbunătățirii planificării și conducerii economiei naționale, folosirii mai depline a pirghiilor economice”. „Telul principal al tuturor planurilor noastre îl constituie îmbunătățirea vieții poporului, dezvoltarea multilaterală a societății socialiste — a subliniat secretarul general al C.C. al P.C.U.S. Partidul consideră dezvoltarea democrației socialiste drept o condiție obligatorie a înaintării cu succes spre comunism”.

Referindu-se la principalele probleme ale vieții internaționale, L. I. Brejnev a subliniat necesitatea preîntîmpinării unui război mondial, a întăririi securității internaționale, a întăririi unității forțelor socialismului, democrației, a forțelor de eliberare națională și ale păcii.

Vorbitorul a subliniat în mod deosebit activitatea conducerii de partid și

DEZBATEREA DEZARMĂRII

de stat a U.R.S.S. consacrată relațiilor cu statele socialiste. „Țin să subliniez în mod deosebit — a spus Leonid Brejnev — vasta activitate pentru perfecționarea relațiilor de alianță cu statele socialiste. Noi tratate de prietenie, colaborare și asistență mutuală au fost încheiate cu țări frățesti — R.D.G., Polonia, Mongolia, Ungaria, Bulgaria, Cehoslovacia. La începutul lunii iulie va pleca la București o delegație sovietică de partid și guvernamentală pentru semnarea tratatului corespunzător cu România”. Referindu-se la relațiile interstatale cu China, vorbitorul a spus: „Sintem ca și până acum pentru reglementarea lor cit mai grabnică pe o bază cit mai largă. Această corespundere a intereselor atit ale poporului sovietic, cit și ale poporului chinez, intereselor luptei comune a tuturor forțelor revoluționare și democratice împotriva imperialismului”.

Menționind principalele focare de încordare existente astăzi în lume, L. I. Brejnev a subliniat că Uniunea Sovietică condamnă cu hotărâre agresiunea americană în Indochina. „Sprijinim pe de-a-ntregul principiile și dezeratele juste formulate de forțele patriotice ale popoarelor Vietnamului, Cambodgiei și Laosului, ca bază a reglementării politice, a relevat vorbitorul. Vom acorda întregul ajutor necesar celor care luptă pentru libertatea și independența lor.

Sintem pentru relații bune cu toate țările lumii — mari sau mici — a subliniat L. I. Brejnev — fără nici o excepție, pe baza egalității în drepturi și respectării reciproce a drepturilor și intereselor legitime reciproce. Putem releva cu satisfacție că, în ultimii ani, ne-am îmbunătățit relațiile cu multe state, inclusiv cu state mari ca Franța, Japonia, Italia. Unele perspective îmbucurătoare s-au deschis, în ultimul timp, și în relațiile noastre cu R. F. a Germaniei. Dacă în politica R. F. a Germaniei elementele pozitive se vor dezvolta și vor găsi o întrupare practică și dacă vor fi înfrinate forțele revanșarde, aceasta va influența pozitiv asupra întregii situații din Europa”.

Întilnirile dintre alegători și candidații în alegerile de deputați în Sovietul Suprem al U.R.S.S. s-au desfășurat într-o atmosferă de exigență și angajare reciprocă pentru îndeplinirea sarcinilor de construire a comunismului.

De fapt, alegerile au început, în Uniunea Sovietică, sîmbătă 13 iunie, la ora 16 (ora Moscovei), cînd în punctul cel mai îndepărtat al U.R.S.S., orașul Uelen, din regiunea Madan, era... duminică 14 iunie, ora 6 dimineața. Primul alegător de aici a fost constructorul Anatoli Timnevakat. La 8,55 ora Moscovei, o telegramă anunța primul „vot cosmic” din lume: Andrian Nikolaev și Anatoli Sevastianov, echipajul navei „Soluz-9” și-au exercitat dreptul electoral în condițiile specifice impuse de misiunea în care se află. Iar printre cei 150 000 000 de alegători care s-au prezentat duminică pentru a-i desemna pe deputații în organul suprem al puterii de stat din U.R.S.S. se afla și Sabur Salimov din Tadjikistan care în aceeași zi a împlinit vîrsta de 100 de ani. El a venit la centrul de vot împreună cu cei 25 de fii și nepoți.

Ziua alegerilor a fost o adevărată sărbătoare a întregului popor sovietic, prilejuind reafirmarea hotărîrii acestuia de a obține realizări tot mai mari în opera de construcție comunistă.

Moscova, 16 iunie

Sedința 470. Cu acest număr de ordine a debutat la 16 iunie noua rundă de negocieri ale Comitetului de dezarmare de la Geneva. Cifra citată relevă într-un fel durata înregistrată de discuțiile asupra uneia din cele mai importante teme ale contemporaneității. Si, totuși, la capătul lor, atit retrospectiva asupra rezultatelor obținute cit și tentativa de a desluși conturul perspectivelor, nu poate să nu stîrnească un sentiment firesc de insatisfacție. Discuțiile despre dezarmare nu ies, deocamdată, decit arareori din cercul vicios al dezbaterilor teoretice, amîinînd concretizarea soluțiilor pentru principala aspirație a omenirii — dezarmarea generală și completă a unei lumi supra-saturate de mijloace de distrugere.

Precedenta rundă, care a durat de la 17 februarie și pînă la 30 aprilie, a consumat 20 de reuniuni care au prilejuit fiecărei țări să-și expună punctul de vedere. Aceste opinii conținut să fie semnificative și pentru activitatea de viitor a Comitetului, ținînd seama de faptul că la 16 iunie continuă discutarea aceluiași probleme înscrise pe agendă. Luîndu-și rămas bun, o serie de delegați au ținut la ultima lor întîlnire din 30 aprilie să se oprească din nou asupra sarcinii majore a Comitetului, sarcină în numele căreia el a fost creat, și anume dezarmarea generală. Delegatul Angliei, lordul Chalfont, declara: „Guvernul și delegația mea sînt conștiente că obiectivul nostru real aci nu este doar adoptarea unor măsuri colaterale de dezarmare, ci realizarea unei dezarmări generale și complete...”. A asemenea punct de vedere se cere însă finalizat prin adoptarea unor hotărîri care să pună în mod categoric stavilă cursei înarmărilor în general, cu aspectul ei prioritar, cursa înarmărilor nucleare. Se poate astfel reaminti momentul de pornire al negocierilor de dezarmare, reprezentat de așa-numita declarație Zorin-McCloy din 21 septembrie 1961, ale cărei principii directe continuă să fie și astăzi considerate de negociatorii de la Geneva drept valabile și oportune pentru impulsionearea dezarmării generale.

Dar, după 1962, cînd au fost prezentate documente ale Uniunii Sovietice și Statelor Unite asupra unui proiect de tratat de dezarmare, nu s-a mai înregistrat nici un progres remarcabil în această direcție. Într-un fel, dezbaterile asupra dezarmării generale au fost inaugurate și s-au epuizat prin ședințele anului 1962. „Din motive bine cunoscute — declara reprezentantul cehoslovac Vejvoda — examinarea dezarmării generale și complete și-a pierdut elanul său inițial, pentru a ajunge în ultimă instanță într-un împas așa cum l-au admis diferiți membri ai Comitetului...”.

Cei doi co-președinți ai Comitetului de Dezarmare — U.R.S.S. și S.U.A. — au ținut prin reprezentanții lor să sublinieze însemnătatea ce trebuie acordată negocierilor propriu-zise asupra dezarmării generale și complete. „Propunerea vizînd intensificarea eforturilor Comitetului pentru a se ajunge la o înțelegere asupra problemei dezarmării generale și complete — declara reprezentantul sovietic Roșcin în ultima ședință a Comitetului — a întîmpinat o primire favorabilă în cadrul Comitetului. S-a subliniat caracterul de actualitate a soluționării acestei probleme capitale”. Iar delegatul Statelor Unite,

Leonard, și-a exprimat speranța că una din sarcinile principale ale tratativelor după reluarea lor va fi problema dezarmării generale și complete.

Firește, problema care se pune acum este aceea a abordării propriu-zise a acestei complexe sfere de preocupări. Opiniile exprimate pînă în prezent în cadrul discuțiilor de la Geneva cer în esență ca un eventual tratat de dezarmare generală și completă să țină seama de modificările intervenite din 1962 și pînă astăzi, ținînd seama de continuarea cursei înarmărilor, de noile dimensiuni adăugate între timp cursei armamentelor strategice.

În momentul de față primește o mare însemnătate metoda pe care Comitetul urmează să o adopte în raport cu acest aspect al problemei. Punctul de vedere al României în această privință — afirmat în intervenția reprezentantului țării noastre la ședința din 5 martie 1970 — este că această problemă trebuie examinată cu întreaga răspundere și trebuie adoptate măsuri concrete de dezarmare, corespunzător voinței generale a popoarelor. Este absolut evident că dezarmarea generală constituie calea radicală — care corespunde cel mai bine intereselor omenirii — de rezolvare deplină a ansamblului problemelor deosebit de grave pe care înarmarea le generează pentru pacea și liniștea oricărui popor, pentru bunăstarea lui. Tot aci se încadrează necesitatea acordării unei priorități absolute dezarmării nucleare, ținînd seama că interzicerea folosirii armelor nucleare, încetarea experiențelor subterane cu asemenea arme, crearea de zone denucleeizate, însoțite de garanții adecvate, sistarea producției, reducerea și, în ultimă instanță, lichidarea stocurilor de arme nucleare și a mijloacelor de transportare a lor la țintă, ar soluționa cea mai mare parte a dosarului dezarmării așa cum se prezintă el în momentul de față.

În legătură cu metoda negocierilor, numeroase state au ținut să releve în mod special necesitatea intensificării acestora la capitolul dezarmării generale. Putem reaminti în această privință intervenția reprezentantului Mexicului, Garcia Robles. După el, urgența dezarmării este marcată de două fapte fundamentale: în primul rînd, a 25-a aniversare a Națiunilor Unite, ce va avea loc în cursul acestui an; în al doilea rînd, impațiența de care a dat dovadă Comitetul Politic al Adunării Generale la ultima sa sesiune. „Raportul Comitetului asupra sesiunii noastre — declara reprezentantul mexican — trebuie să consemneze rezultate concrete și nu pur și simplu declarații pioase de intenții sau promisiuni frumoase... Este necesară încheierea unor acorduri pozitive asupra măsurilor eficiente relative la dezarmarea nucleară, ca și la dezarmarea generală și completă în urma unor tratative de bunăcredință, astfel încît să se ajungă la încetarea la o dată cit mai apropiată a cursei armamentelor nucleare...”.

O altă problemă este cea a implicațiilor pe care încheierea cu succes a negocierilor asupra unui Tratat de dezarmare nucleară o poate avea în procesul de afirmare și consolidare a securității internaționale. Delegatul Japoniei, Abe, în intervenția sa din cadrul Comitetului, pune în evidență faptul că în momentul de față cursa înarmărilor și mai cu seamă cursa înarmărilor nucleare constituie amenințarea cea mai

serioasă care a planat vreodată asupra umanității. „Iată de ce, declara el, trebuie să facem totul ce depinde de noi pentru a elimina acest pericol. În același timp, nu trebuie să pierdem din vedere faptul că dacă încetarea cursei înarmărilor și dezarmarea vor deveni un fapt împlinit, toate statele vor fi în măsură să consacre o parte importantă a resurselor lor bunăstării populației...”

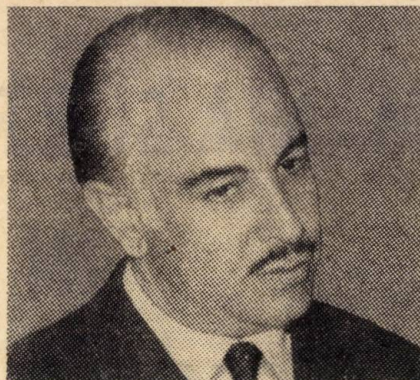
În momentul de față, dicționarele strategice iau în considerație nu numai rolul distructiv ca atare al armelor racheto-nucleare în momentul folosirii lor militare, ci și presiunea lor din punct de vedere politic asupra întregului sistem al relațiilor dintre state. Vechea practică a șantajului nuclear s-a transformat în problema cronică a repercusiunilor pe care arsenalul armelor strategice le are în permanență asupra vieții internaționale. Așa se și explică, de altfel, interesul cu care sînt urmărite tratativele sovieto-americane în problema limitării armelor strategice (SALT). Este vorba aici despre obligația formală asumată de cele două puteri — cele mai importante sub aspect militar — de a inaugura un proces de reducere și ulterior de lichidare a arsenalului lor strategic.

Elaborarea unui program concret și eficient pentru Deceniul dezarmării se impune mai cu seamă atunci cînd se face un bilanț al tuturor negocierilor în perioada postbelică. „În cursul deceniului care s-a terminat — declara reprezentantul Birmaniei, U Chit Myaing — unele succese au fost obținute în ce privește măsuri susceptibile să ne apropie de dezarmare. Dar acestea n-au fost propriu-zis măsuri asupra fondului dezarmării...” Și astfel, Deceniul dezarmării este privit, în primul rînd, ca un plan concret, de măsuri, ca un program bine conceput în care, de maniera cea mai judicioasă, să fie elaborate toate detaliile procesului de încetare a cursei înarmărilor, de dezarmare generală și completă.

În practica negocierilor de la Geneva, ordinea de zi cuprinde, înafara problemei dezarmării generale, și examinarea unor probleme colaterale de dezarmare, cum ar fi în momentul de față cea a interzicerii amplasării de arme nucleare de distrugere în masă în teritoriile submarine, precum și prohibirea și distrugerea armelor chimice și bacteriologice. De asemenea, Comitetul a înregistrat diferite propuneri formulate de statele membre, printre care propunerile din 5 martie ale României, avînd drept scop promovarea neîntîrziată a unor pași concreți pe calea dezarmării. Recunoașterea complexității agendei de lucru nu înseamnă însă a subscris la tergiversarea adoptării unor măsuri concrete de către Comitet. De aceea, o deosebită actualitate continuă s-o aibă declarațiile făcute la începutul sesiunii pe 1970 a Comitetului de către secretarul general al O.N.U., U Thant, declarații care reflectă preocuparea întregii comunități internaționale pentru dezarmare: „Țările întregii lumi și în special țările care participă la convorbiri bilaterale și la conferința Comitetului de Dezarmare, au în fața lor în acest an 1970 o ocazie poate unică de a asigura de la început succesul Deceniului, dezarmării și de a face astfel încă acțiunea lor să marcheze o cotitură istorică în lunga luptă pe care o cere pacea și securitatea internațională”.

Sergiu VERONA

„Cultură și cooperare”

Convorbire cu Mehrdad PAHLBOD ministrul culturii și artelor din Iran

Convorbirea cu ministrul iranian a debutat, într-o ordine firească, cu dorința de a cunoaște care este opinia oaspetelui asupra importanței relațiilor culturale în contextul tendinței de întărire a legăturilor între state. Referindu-se la sectoarele de cooperare posibile — politice, economice, tehnico-științifice — domnia-sa a precizat, abordînd sectorul relațiilor culturale: „Unul din mijloacele cele mai eficiente în stabilirea unei mai bune înțelegeri între popoare, bazate pe o mai bună cunoaștere reciprocă, este reprezentat de legăturile culturale. Trăind în pace, națiunile au nevoie, în afara dobîndirii unui nivel de trai satisfăcător, de cultură. După opinia mea, cultura oferă popoarelor un domeniu în care acestea pot coopera în condiții optime. În această cooperare, consolidată printr-o tradiție durabilă, națiunile pot găsi un limbaj universal care să influențeze pozitiv celelalte aspecte ale legăturilor lor mergînd, fără exagerare, pînă la îmbunătățirea climatului politic”.

Am fost interesat, în continuare, să aflăm cum apreciază oaspetele stadiul actual al relațiilor româno-iraniene în domeniul schimburilor culturale.

„În prezent — ne-a spus domnia-sa — legăturile cultural-artistice între România și Iran pot fi considerate remarcabile. Ar fi destul de dificil să vă ofer un inventar al tuturor prezențelor iraniene în România și invers. Țările noastre cunosc o intensă activitate de schimburi culturale. De altfel, în acest sens, în perspectivă, se conturează noi și noi posibilități. În dialogul cu personalitățile române am abordat o paletă largă de probleme, multe fiind analizate sub unghiul întăririi actualelor noastre relații culturale. Sînt foarte mulțumit că am avut ocazia să fiu primit de președintele Consiliului de Stat al României, domnul Nicolae Ceaușescu”.

Dorînd să aflăm, în contextul programului iranian de dezvoltare multilaterală a societății — denumit în Iran „Revolu-

ția albă”, care este locul culturii în acest program, domnul Mehrdad Pahlbod ne-a răspuns: „Modernizarea și activizarea resorturilor societății noastre acordă, cum este și firesc, o importanță deosebită culturii. Relația cultură-economie — tradiție socială este la fel de complexă la noi ca și în altă parte. Pentru că discutăm despre Iran, voi remarca, în primul rînd, că la noi accesul la cultură se întrepătrunde cu accesul, în aceeași proporție, la binefacerile unui nivel de trai mai ridicat. La aceasta se adaugă elasticizarea unor elemente ale societății noastre, în trecut extrem de rigide. Ofer un singur exemplu: locul și rolul femeii. Astăzi în Iran femeile au drept la vot, pot ocupa funcții de răspundere etc., ceea ce înseamnă că participă intens la edificarea societății noastre moderne. Fiind mai active sub raport social, sînt mai active și sub aspectul acumulării de cultură și a transmiterii ei, la nivelul familiei, spre exemplu. Dar acesta este doar un aspect. S-au înființat centre culturale la orașe și sate, echipe mobile de propagandă culturală, s-a creat, în sfîrșit, o largă mișcare în care predominant este interesul pentru cultură și nu exagerez, necesitatea pentru ca ea să devină un bun general. De altfel, fenomenul acesta l-am întîlnit și la dumneavoastră, în România”.

Ministrul ne împărtășește apoi din impresiile culese în timpul acestei prime vizite în România. „Aveți un popor minunat. Afirm acest lucru în condiții excepționale pentru România. Aflasem dinainte și mă cutremurase știrea privind inundațiile din țara dumneavoastră. Fiind însă aici, mi-am dat seama care este poziția poporului român în fața catastrofelor loviturii ale naturii. Aș spune că în această poziție transpare un profund substrat cultural. Numai un popor conștient de valoarea culturii sale, de perenitatea mesajului său uman și filozofic poate lupta cu o asemenea bărbăție, calm și optimism împotriva apelor demente. Dincolo de aceasta trebuie să subliniez că am fost profund impresionat de realizările economice, sociale și culturale din România. Ați făcut lucruri remarcabile. Nu numai construcțiile m-au impresionat, dar mai ales publicul sălilor de spectacole cu reacții de mare finețe, muzeele pline, în sfîrșit marea competență culturală a românilor. De altfel, competența îmi pare un element de legătură în contactele pe care le-am avut cu o serie de personalități române. În această ordine de idei, am convins că limpede că activitatea Comitetului Român pentru celebrarea a 2500 de ani de la înființarea Imperiului Persan, va reprezenta un important act cultural elaborat nu numai de români pentru români, dar și în contextul legăturilor noastre bilaterale”.

L-am rugat pe domnul Mehrdad Pahlbod ca în încheierea discuției noastre să ne relateze opinia domniei-sale în legătură cu apropiata vizită în România a Șahinșahului Iranului. „Vizita Șahinșahului Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, în țara dumneavoastră va constitui o nouă dovadă a bunelor relații stabilite între România și Iran. Vizita va reprezenta, de asemenea, un pas important în adîncirea legăturilor multilaterale dintre țările noastre, un semn al dorinței și bunăvoinței reciproce ca prietenia româno-iraniană să capete noi forme. Așadar, această vizită este mai mult decît un răspuns protocolar la aceea efectuată anul trecut în Iran de președintele Ceaușescu. Este, dacă vreți, un simbol al cerului senin care acoperă cele două popoare ale noastre...”

Radu BUDEANU

COLABORAREA DINTRE ROMÂNIA ȘI R.F. A GERMANIEI ÎN SPIRITUL PĂCII ȘI SECURITĂȚII EUROPENE

La invitația cancelarului Willy Brandt peste câteva zile va avea loc vizita în R.F.G. a președintelui Consiliului de Miniștri al României, Ion Gheorghe Maurer. Această vizită se înscrie ca un moment însemnat în evoluția pozitivă a relațiilor dintre Republica Socialistă România și Republica Federală a Germaniei. Ea se încadrează în sfera largă a contactelor internaționale multiple întreținute și promovate de țara noastră, a dezvoltării relațiilor României cu diferite țări europene. Consecvență principiilor sale de politică externă, România consideră că una din căile principale menite să contribuie eficient la apropierea între popoare, la pace și destindere, la securitate trece prin efortul pentru dezvoltarea și intensificarea legăturilor pe tărâm economic, cultural-științific, politico-diplomatic între toate statele continentului, fără deosebire de orînduire socială. Înscrise în acest amplu context, dezvoltarea relațiilor dintre România și R.F.G. pe baza principiilor respectării independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, a avantajului reciproc, constituie un act în favoarea destinderii, a instaurării unei atmosfere de pace în Europa.

Este știut că, în același timp, România dezvoltă relații multilaterale cu Republica Democrată Germană — primul stat socialist german, stat liber, independent și suveran, fiind legată de acesta, ca și de celelalte țări socialiste, prin comunitatea orînduirii sociale, prin aceleași țeluri și idealuri ale socialismului. De-a lungul anilor, o dată cu progresul operei de construire a socialismului în ambele state, legăturile economice, științifice, tehnice și culturale dintre cele două țări socialiste au cunoscut o extindere continuă.

Țara noastră a afirmat și afirmă cu consecvență că o condiție esențială a realizării securității europene este aprecierea obiectivă a realităților istorice, apărute ca urmare a celui de-al doilea război mondial, și anume existența celor două state germane, respectarea inviolabilității frontierelor între statele europene, inclusiv granița Oder-Neisse.

Ținînd seama de cursul obiectiv și legitim al vieții politice europene, se evidențiază ca o cerință cardinală a destinderii și securității pe continent ideea necesității recunoașterii ambelor state germane, a normalizării și dezvoltării relațiilor cu ele și între ele. Numai astfel se poate asigura participarea ambelor state germane la viața politică a continentului, la eforturile generale pentru eliminarea focarelor de tensiune, pentru destindere și securitate în Europa.

În ultimii ani, raporturile României cu R. F. a Germaniei au înregistrat o evoluție ascendentă pe plan economic, tehnico-științific, cultural; au avut, de asemenea, loc vizite reciproce ale unor oameni de stat români și vest-germani.

Relațiile româno-vest-germane constituie una din modalitățile concrete de promovare a colaborării între toate statele din Europa.

Țara noastră consideră ca extrem de pozitiv faptul că vechile stări de imobilism și rigiditate au fost depășite în relațiile inter-europene, și că, în practica politică începe să prevaleze calea tratativelor și contactelor. Pe linia acestor tendințe politice majore de înțelegere între țările europene se înscriu astfel contactele și convorbirile dintre reprezentanții U.R.S.S. și R.F.G., ai Poloniei și R.F.G., ca și cele dintre R.D.G. și R.F.G. Sînt totodată semnificative frecvențele luări de poziție din țările occidentale în favoarea recunoașterii

Republicii Democrate Germane și pentru dezvoltarea unor relații bilaterale normale.

Un element favorabil îl constituie, în acest sens, și tendințele pozitive apărute în politica R. F. a Germaniei, în direcția statornicirii și dezvoltării unor legături normale de colaborare cu celelalte țări ale Europei. Desigur, în R. F. a Germaniei continuă să existe cercuri reacționare, revanșiste, care se cramponează de o politică anacronică, în flagrantă contradicție cu exigențele consolidării păcii și securității europene. Cu atît mai mult este necesar să se acționeze în direcția colaborării, a promovării principiilor de drept internațional în relațiile dintre statele europene.

Sînt acestea date concrete care confirmă justetea politicii partidului și statului nostru, fundamental direcționată pe ideea colaborării internaționale multilaterale, a normalizării raporturilor cu toate statele continentului.

Vizita președintelui Consiliului de Miniștri al României, Ion Gheorghe Maurer, în R. F. a Germaniei va contribui, fără îndoială, la evoluția pozitivă a relațiilor româno-vest-germane, la fructificarea, într-o măsură crescîndă, a posibilităților de colaborare reciproc avantajoase.

În acest fel, România își aduce o contribuție activă la consolidarea climatului politic european, la edificarea securității pe continent.

Este un fapt de necontestat — pus cu deosebire în lumină de desfășurarea evenimentelor internaționale din ultimul timp — că atunci cînd statele sînt animate de dorința de colaborare și înțelegere, de respect reciproc, în ciuda deosebirilor de orînduire socială, ele pot coopera rodnic, contribuind eficace, prin aceasta, la statornicirea unei păci trainice.

Radu PASCAL

În exclusivitate
pentru „Lumea”

Interviu cu Willy Brandt cancelarul R. F. a Germaniei

— Am dori, domnule cancelar, să cunoaştem opinia dv. cu privire la perspectiva pe care călătoria preşedintelui Consiliului de Miniştri al României, Ion Gheorghe Maurer, o deschide în evoluţia raporturilor dintre R.F.G. şi România, şi domeniile cele mai apte pentru noi dezvoltări ale acestor relaţii.

— În primul rând, aş vrea să vă spun că sînt de bucuros că domnul Maurer, în ciuda greutăţilor provocate de catastrofa naturală ce s-a abătut asupra României, face această vizită la Bonn. Guvernul federal apreciază în mod deosebit acest fapt, considerînd-l ca o dovadă a stadiului pozitiv al relaţiilor dintre Republica Federală a Germaniei şi România, precum şi a voinţei evidente a celor două părţi de a aprofunda aceste relaţii.

Se pune adeseori întrebarea: ce importanţă au asemenea vizite? De-a lungul a numeroşi ani de activitate politică, mi-am întărit mereu convingerea că schimburile personale de păreri sînt de neînlocuit. Aceasta serveşte, în special, atunci cînd situaţia internaţională o îngăduie, la construirea de punţi şi la stabilirea de noi relaţii între ţări. Guvernul federal şi guvernul român nu nutresc iluzii; deşi avînd puncte de plecare diferite, amîndouă sînt interesate în lichidarea încordării, promovarea colaborării şi organizarea păcii în Europa.

Stabilirea, acum trei ani, a relaţiilor diplomatice şi remarcabila dezvoltare a raporturilor noastre economice au constituit baza pentru o continuă intensificare generală a colaborării bilaterale. Guvernul federal se va strădui şi în viitor să menţină bunele contacte stabilite între cele două ţări. De asemenea, el va depune eforturi, ca şi pînă acum, să promoveze schimburile economice şi culturale. E de la sine înţeles că guvernul federal îşi va da partea lui de contribuţie pentru a ajuta la înlăturarea pagubelor provocate de inundaţii. Colaborarea practică pe care am stabilit-o facilitează totodată înţelegerea poziţiilor politice respective ale ambelor ţări. Sînt convins că — rămînînd şi unii şi alţii loiali faţă de aliaţii noştri — putem să realizăm multe în direcţia unei reglementări paşnice, durabile în Europa.

— Care sînt, în concepţia guvernului R.F.G., modalităţile şi cadrul propice realizării securităţii europene, stabilirea unui climat de încredere şi colaborare pe continentul nostru?

— În prezent există premise favorabile, ca disponibilitatea guvernelor din

În legătură cu apropiata vizită în R. F. a Germaniei a preşedintelui Consiliului de Miniştri Ion Gheorghe Maurer, revista „Lumea” a solicitat, prin intermediul colaboratorului nostru, Mircea Moarcăş, un interviu cancelarului Willy Brandt.

Publicăm mai jos răspunsurile primite de la Bonn.

estul şi vestul Europei, pentru a se găsi norme ale unei mai bune colaborări, să se dezvolte. Fireşte, nu este un lucru simplu. Cu toate acestea trebuie să încercăm să punem în evidenţă interesele comune dincolo de diferenţele de păreri politice. Deosebirile dintre sistemele noastre politice şi sociale nu pot fi trecute cu vederea, dar aceasta nu trebuie să împiedice obţinerea de succese. Eu cred că popoarele europene au învăţat din cele două războaie mondiale că — în ciuda intereselor şi opiniilor divergente — ţelul cel mai înalt al politicii trebuie să fie menţinerea şi asigurarea păcii. De acord fiind asupra acestui lucru şi existînd necesitatea obiectivă a schimburilor reciproce rezultă posibilitatea creării unui climat de încredere. Politica guvernului federal contribuie la aceasta prin dorinţa sa de a încheia tratate de nerecurgere la forţă cu Uniunea Sovietică şi alte state membre ale Tratatului de la Varşovia. Asemenea tratate trebuie să fie expresia limpede a voinţei de a întări pacea. Se ştie că noi ne-am pronunţat — în cadrul alianţei atlantice şi o dată cu ea — pentru tratative privind reducerea echilibrată a trupelor şi armamentelor.

De asemenea, sîntem în favoarea, după o pregătire corespunzătoare, a unei Conferinţe asupra securităţii în Europa.

— Guvernul R.F.G. este angajat într-un amplu dialog cu o serie de ţări socialiste, dialog urmărit cu interes în toată Europa. V-am ruga să ne vorbiţi despre stadiul şi perspectivele acestor tratative.

— Am menţionat mai sus că ne străduim să încheiem tratate privind renunţarea la folosirea forţei. Este de la sine înţeles că în cadrul acestor tratative vor fi dezbătute şi alte probleme politice importante, pentru ca renunţarea la forţă sau la ameninţarea cu forţa să nu fie pur şi simplu o chestiune abstractă. Astfel de tratate trebuie să ţină seama de situaţia concretă din Europa. În ceea ce priveşte stadiul acestor tratative, putem spune că, pînă în prezent, am realizat progrese în convorbirile cu Uniunea Sovietică şi, de asemenea, cu Polonia. Guvernul Republicii Democratice Germane nu s-a decis pînă acum pentru începerea de tratative. Noi nu am depăşit încă stadiul întîlnirilor pe care le-am avut cu dl Stoph la Erfurt şi Kassel. Guvernul federal va depune, în continuare, eforturi pentru stabilirea unor reglementări pe bază de tratat între Bonn şi Berlinul răsaritean.

— Aţi fost, domnule cancelar, în urmă cu trei ani în România. Ce impresii mai păstraţi din călătoria dumneavoastră şi ce gânduri aţi dori să transmiteţi, cu acest prilej, prin intermediul revistei noastre, opiniei publice din România?

— Îmi amintesc cu multă plăcere vizita pe care am făcut-o în ţara dv., în calitate de ministru al afacerilor externe. O impresie deosebită mi-au lăsat convorbirile purtate cu conducătorii ţării dv., prietenia arătată de populaţie, precum şi dezvoltarea economică, din păcate atît de grav afectată de catastrofa naturală abătută asupra ţării.

Aş dori să spun cititorilor dv. că noi adresăm ţării dv., cu sinceritate, prietenie şi respect, urările noastre. Vrem pacea şi promovăm colaborarea, dar dorim bineînţeles, ca, în cadrul unei reglementări de pace europene, poporului german să i se dea posibilitatea de a hotărî, singur şi liber, asupra unităţii sale naţionale. Acela care se pronunţă pentru inviolabilitatea frontierelor trebuie să se preocupe de armonizarea intereselor naţionale şi europene.

ROMÂNIA ȘI COLABORAREA INTERBALCANICĂ

În ansamblul politicii externe a României socialiste, de dezvoltare a colaborării cu țările socialiste, cu toate țările lumii, indiferent de orînduire social-politică, pe baza respectării principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, întărirea relațiilor de prietenie și colaborare cu celelalte țări din spațiul balcanic ocupă un loc important. „Una din preocupările constante ale politicii externe a țării noastre — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — este dezvoltarea legăturilor de colaborare și bună vecinătate în Balcani... România va milita și în viitor, cu perseverență, pe linia eforturilor sale tradiționale, pentru îmbunătățirea continuă a climatului politic și întărirea relațiilor de colaborare și bună vecinătate între toate țările din Balcani, considerînd că aceasta este în folosul și spre binele popoarelor care trăiesc în această zonă”.

PACEA ȘI SECURITATEA ÎN BALCANI — IMPERATIV AL PĂCII ȘI SECURITĂȚII GENERALE

În activitatea lor consacrată înlăptuirii acestor nobile țeluri, partidul și guvernul țării noastre pornesc de la înțelegerea importanței pe care asigurarea unui climat de trainică cooperare în regiunea Balcanilor — și în genere în diferite zone de pe glob — îl are pentru statornicirea unei atmosfere de pace și securitate în întreaga Europă și în lume. O întreagă evoluție a relațiilor internaționale vine să ateste adevărul potrivit căruia realizarea păcii și securității pe plan mondial implică în cel mai înalt grad eforturi și strădanii neobosite, acțiuni concrete în vederea destinderii și instaurării încrederii, pe toate meridianele, în fiecare din zonele geografice ale globului; ignorarea acestor evidente a dus de multe ori în trecut la evoluții cu consecințe profund negative pe scena politică internațională, conflicte cu caracter local, aparent lipsite de gravitate, dezvoltîndu-se — prin intervenția marilor puteri imperialiste — în conflagrații de proporții, în războaie mondiale. Izbucnirea primului război mondial este concludentă în această privință.

Importanța relațiilor regionale se impune a fi luată în considerare cu și mai multă atenție în condițiile lumii contemporane, cînd indivizibilitatea păcii și securității mondiale, accentuarea caracterului de interdependență în relațiile dintre state relevă pregnant că la edificarea păcii în lumea întreagă poate contribui într-o măsură remarcabilă înlăptuirea unor acțiuni concrete, eficiente, vizînd normalizarea și dezvoltarea relațiilor in-

Dr. Gheorghe Colț Ion Mielcioiu

terstatale, stingerea tuturor focarelor de încordare și de potențiale conflicte, reducerea și eliminarea tensiunilor în diferite zone geografice de pe glob. Apare astfel mai clar decît oricînd în trecut legătura obiectivă strînsă, reciprocă, între statornicirea păcii și securității pe plan internațional și asigurarea unui climat de pace și bună înțelegere pe plan regional; așa după cum securitatea pe plan regional nu poate fi, desigur, trainică, în afara unui sistem de securitate generală, tot astfel pacea și securitatea pe plan mondial nu pot fi concepute fără instaurarea unor relații normale de colaborare și înțelegere între statele din diferite zone ale lumii.

Arie de confruntare, de-a lungul deceniilor, a intereselor unor mari puteri imperialiste, regiunea Balcanilor, numită metaforic „butoiul cu pulbere” al Europei, a constituit multă vreme unul din punctele nevralgice ale păcii și securității pe continentul nostru. Nu de puține ori neînțelegerile locale, întreținute artificial și speculate abil de cercurile reacționare străine, au fost folosite pentru accentuarea pătrunderii și dominației imperialiste în această regiune, pentru învrăjbirea popoarelor care o locuiesc.

Realitatea a demonstrat, însă, că, în pofida politicii marilor puteri și a orientării promovate de cercurile reacționare din unele state balcanice, neînțelegerile și diferendele nu au putut diminua sentimentele de prietenie și încredere pe care le nutreau reciproc popoarele balcanice, nu au reușit să împiedice dezvoltarea unor strînse legături economice, politice și culturale între ele, lupta lor comună împotriva asupritorilor străini, pentru independență și suveranitate națională, pentru progres economic și social. În păstrarea și cultivarea acestor sentimente un rol important l-au avut mișcările socialiste și muncitorești din țările balcanice, numeroase fapte stînd mărturie solidarității lor strînse în lupta pentru eliberarea națională și socială. După primul război mondial, partidelor comuniste și muncitorești le-a revenit nobila misiune de a da noi sensuri și dimensiuni colaborării și prieteniei dintre popoarele balcanice, de a acționa pentru promovarea intereselor lor fundamentale de pace, înțelegere reciprocă și progres.

Victoria revoluțiilor socialiste și instaurarea puterii populare — după cel de-al doilea război mondial — într-un șir de țări din această zonă au fost de natură să modifice datele esențiale ale

tabloului politic. S-a creat o situație obiectivă nouă, deosebit de favorabilă împlinirii năzuinței popoarelor de a se dezvolta în pace și a colabora nestingherit, de a îmbogăți permanent fondul tradițional al relațiilor reciproce. Dezvoltînd o acțiune internațională înscrisă pe coordonatele păcii și colaborării, statele socialiste au militat, încă de la început, pentru instaurarea unui nou climat politic, pentru stabilirea unor relații de încredere și bună vecinătate, de destindere și conlucrare rodnică în această regiune mult încercată de-a lungul secolelor.

Deși perioada „războiului rece”, cu barierele sale artificiale, a afectat și interesele popoarelor din această regiune, continuarea și amplificarea relațiilor dintre țările balcanice s-a impus tot mai mult ca o necesitate stringentă. Se poate constata cu satisfacție că ultimii ani au marcat afirmarea tot mai puternică a unor tendințe pozitive în dezvoltarea raporturilor dintre țările balcanice — ca și în general între țările europene — în concordanță cu interesele și dorința popoarelor de a se dezvolta în pace, de a colabora fructuos prin intensificarea schimburilor reciproce de bunuri și valori materiale și spirituale.

INTERESUL RECIPROC LA BAZA RELAȚIILOR INTERBALCANICE DE COLABORARE

Realizările economice ale țărilor din Balcani ca și interesul reciproc au constituit premise obiective pentru intensificarea continuă a colaborării lor economice și tehnico-științifice pe baze stabile. Comerțul exterior, ca instrument și argument totodată, în favoarea cooperării pașnice între popoare, a jucat un rol stimulator de durată în relațiile reciproce. Este edificator, sub acest aspect, constatarea existenței unei permanente preocupări din partea tuturor statelor balcanice pentru intensificarea și diversificarea schimburilor comerciale, economice și tehnico-științifice. Astfel, în perioada 1960—1968, volumul schimburilor comerciale ale României cu celelalte cinci țări ale acestei zone a crescut de 3,38 ori, al Albaniei de 3,54 ori, al Bulgariei de 3,28 ori, al Iugoslaviei de circa 3 ori, al Greciei de 2,9 ori, al Turciei de 2,68 ori.

Paralel cu schimburile comerciale, se înregistrează o intensificare a colaborării economice și tehnico-științifice, atît între țările socialiste cît și între acestea și celelalte state balcanice. Se evidențiază, în acest sens, realizarea cu succes — prin eforturile României și Iugoslaviei — a sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. Se conturează, de asemenea, proiectul hidrocentralei Islaz-Somovit, care urmează a fi construită de către România și Bulgaria. Sînt în curs de elaborare și alte proiecte de folosire a resurselor hidroenergetice ale unor ape care traversează două sau mai multe țări.

Noi acțiuni — concretizate în acorduri comerciale și de cooperare, propuneri vizînd dezvoltarea colaborării reciproce — se adaugă mereu în ultima vreme, completînd tabloul relațiilor economice dintre țările balcanice. Recent, de pildă, la Atena a fost semnat un acord comercial greco-bulgar pe cinci ani; cu același prilej a fost examinată și propunerea Bulgariei de a crea împreună cu Grecia o societate

industrială pentru exploatarea mineurilor de pe versanții munților Rodope și de a coopera la irigația și regularizarea râului Marița; este, de asemenea, în studiu problema conectării rețelilor electrice ale celor două țări. Recentele convorbiri care au avut loc la Atena între ministrul de externe grec, Panayotis Pipinellis, și ministrul de externe bulgar, Ivan Basev, au fost apreciate reciproc ca un factor pozitiv în dezvoltarea legăturilor dintre cele două state, precum și în crearea unui climat de înțelegere între țările balcanice și în Europa. Comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei consemna faptul că cei doi miniștri de externe „au constatat că deosebirea regimurilor politice și sociale nu trebuie să compromită relațiile de bună vecinătate dintre Bulgaria și Grecia și stabilirea unui climat de încredere reciprocă, conform principiilor respectului mutual și neamestecului în treburile interne”.

Au continuat să se dezvolte relațiile economice dintre Grecia și Iugoslavia; volumul schimburilor dintre cele două țări va spori în 1970 la 90 de milioane de dolari, față de 60 de milioane de dolari în anul 1969.

În acest an, Albania și Grecia au semnat primul acord comercial din perioada postbelică. Ziarul grec „Akropolis” aprecia că vizita recentă în Grecia a delegației Camerei de comerț din Albania — prima vizită de acest fel după cel de-al doilea război mondial — reprezintă o contribuție la „înfăptuirea treptată a unui climat de pace în relațiile dintre cele două țări”. Aceste elemente sînt apreciate, după cum este și firesc, de ambele părți ca indicii de ameliorare a cursului relațiilor bilaterale între cele două țări.

Dar chiar și aceste rezultate pozitive — creionate lapidar — sînt considerabil inferioare posibilităților existente, încă nefolosite, de dezvoltare a colaborării economice reciproce. Interesele fiecărei țări din Balcani cer în mod obiectiv extinderea și diversificarea continuă a relațiilor de cooperare, găsirea a noi modalități și domenii pentru amplificarea lor.

Lărgirea relațiilor comerciale, economice și tehnico-științifice, pe baza egalității în drepturi și avantajului reciproc, a exercitat, la rîndul său, o înrîurire pozitivă asupra dezvoltării colaborării pe plan politic dintre statele din această regiune. Acțiunile desfășurate în ultimii ani — vizite reciproce, convorbiri la nivel înalt, semnarea de acorduri și convenții — au dus la o mai bună cunoaștere reciprocă, făcînd ca bilanțul relațiilor bilaterale să fie favorabil, cu perspective de extindere în viitor. Sînt de remarcă, printre altele, rezultatele pozitive obținute în normalizarea relațiilor diplomatice dintre unele țări. Astfel, în 1966, nivelul de reprezentare diplomatică al relațiilor dintre Turcia și Bulgaria, ca și cel al relațiilor dintre Turcia și Albania a fost ridicat la rang de ambasadă. În acest fel, cu excepția relațiilor politico-diplomatice dintre Grecia și Albania, încă nerestabilite, tabloul legăturilor politice interstatuale în Balcani a atins un grad superior de omogenizare.

Este îmbucurător, de asemenea, să se constate faptul că principiile exprimînd esența dreptului și moralei internaționale găsesc un ecou tot mai larg în rîndurile opiniei publice din Balcani, cîștigă tot mai mult teren în cercurile conducătoare ale tuturor țărilor balcanice. Ideea că apartenența la sisteme social-politice și grupări mi-

litare diferite nu trebuie să afecteze dezvoltarea unor raporturi normale între state își află noi materializări în acțiunile întreprinse în sensul normalizării și dezvoltării continue a acestor relații. Se impune din ce în ce mai mult convingerea că soluțiile de traducere în fapt a principiilor care trebuie să guverneze relațiile între state, inclusiv între cele cu orînduriri social-politice diferite, pot fi aflate numai în cadrul unei politici de bună vecinătate și înțelegere mutuală. Desigur, pe această cale se cer în continuare eforturi sporite pentru a depăși unele dificultăți și probleme acumulate de-a lungul anilor în relațiile dintre unele țări ale regiunii. Este, însă, evident că acordurile intervenite în ultimii ani în diverse probleme de interes comun, convorbirile care au avut loc cu diferite prilejuri demonstrează concret, prin însuși conținutul lor, voința comună și posibilitatea reală de cooperare, dovedesc că momentul politic actual intru-nește condiții favorabile pentru a se întreprinde noi acțiuni concrete, de natură să dea un impuls relațiilor reciproce, pentru a se face noi pași înainte pe acest drum.

SENSUL ASCENDENT AL COOPERĂRII ROMÂNIEI CU ȚĂRILE BALCANICE

Istoricul relațiilor pe care țara noastră le-a întreținut de-a lungul anilor cu celelalte state din Balcani dovedește preocuparea permanentă a României pentru asigurarea unei evoluții pașnice și constructive în această regiune. Aportul ei în această direcție a fost consemnat încă în activitățile Înțelegerii Balcanice — alianță regională de securitate și cooperare. Relevînd importanța actului politic concretizat în semnarea la 1 februarie 1934 a Pactului Înțelegerii Balcanice, diplomatul român Nicolae Titulescu, unul din promotorii acestuia, spunea: „Am suferit destul. Balcanii au fost prea multă vreme cîmpiile însingurate ale unei omeniri nebune, pentru ca conducătorii responsabili să nu-și fi pus întrebarea: ce să facem pentru ca istoria să nu mai fie o repetiție neîntreruptă a unui trecut odios? La această întrebare nu este decît un singur răspuns: asocierea... Semnînd Pactul Balcanic ne-am consacrat deci unei opere închinată păcii și intereselor primordiale ale națiunilor noastre”.

Socialismul a adăugat noi valențe, calitativ superioare, politicii țării noastre de colaborare cu celelalte state din Balcani, de asigurare a unui climat de pace și securitate în această zonă, a făcut să sporească contribuția României la transpunerea în viață a acestor țeluri. În concordanță deplină cu interesele fundamentale ale poporului nostru, ale socialismului și păcii, România, împreună cu celelalte țări socialiste din Balcani, a considerat și consideră că sînt necesare eforturi susținute pentru realizarea colaborării și înțelegerii între toate statele din această zonă europeană. „Interesele popoarelor din Balcani — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — reclamă imperios normalizarea relațiilor și îmbunătățirea atmosferei politice în această parte a continentului nostru. Experiența trecutului a arătat ce grave prejudicii au adus acestor popoare diferendele și conflictele dintre ele. Transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, a colaborării și a bunei vecinătăți ar fi în interesul tuturor popoarelor din această regiune, ar servi cauzei păcii și progresului”.

Acționînd în acest spirit, partidul și guvernul țării noastre au întreprins numeroase acțiuni și inițiative îndreptate spre însănoșirea climatului din această zonă a lumii, spre dezvoltarea unor raporturi întemeiate pe încredere și respect mutual. Potrivit obiectivului fundamental al politicii sale externe — întărirea prieteniei, colaborării și alianței frățești cu toate țările socialiste — Republica Socialistă România a acordat și acordă o atenție centrală dezvoltării continue a relațiilor de colaborare multilaterală cu țările socialiste din Balcani.

Relațiile de prietenie și bunăvecinătate între România și R.S.F. Iugoslavia, cu bogate și îndelungate tradiții, au cunoscut în anii construcției socialiste o puternică înflorire. Cooperarea dintre cele două țări, prietene și vecine, dobîndește, într-o evoluție mereu ascendentă, noi împliniri, concretizîndu-se în intensificarea schimbului de valori materiale și spirituale, de experiență în toate domeniile construcției socialiste. În dezvoltarea acestei cooperări, un rol de o deosebită importanță au avut întîlnirile din ultimii ani dintre președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, și președintele R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, desfășurate sub semnul deplinei înțelegeri reciproce. S-au dezvoltat continuu relațiile comerciale, de colaborare economică și tehnico-științifică dintre cele două țări. Apare ca semnificativ pentru dinamismul acestor relații faptul că, de exemplu, schimbul reciproc de mărfuri pe anul 1969 s-a dublat față de realizările anului 1965. Convorbirile și înțelegerile realizate cu ocazia sesiunii din decembrie 1969 a Comisiei guvernamentale mixte româno-iugoslave de colaborare economică, ca și cele prilejuite de vizita delegației guvernamentale române condusă de președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, în ianuarie 1970, au adus o nouă contribuție pozitivă la evoluția ascendentă a raporturilor de multilaterală colaborare dintre cele două țări. Larga comunitate de idei și interese între cele două țări oferă o garanție reală dezvoltării cu succes și în viitor a relațiilor frățești dintre România și R.S.F. Iugoslavia, spre binele celor două popoare și state, al cauzei socialismului.

Între România și R. P. Bulgaria există vechi legături de prietenie și bună vecinătate, de luptă comună pentru țelurile eliberării naționale și sociale. În anii socialismului, relațiile tradiționale de prietenie româno-bulgare, au căpătat un conținut nou, materializîndu-se într-o fructuoasă colaborare reciprocă pe multiple planuri. Relațiile economice româno-bulgare s-au intensificat an de an: numai în perioada 1950—1968, volumul schimburilor comerciale reciproce a crescut de peste 13 ori. Lucrările sesiunii a 8-a a Comisiei mixte guvernamentale româno-bulgare de colaborare economică și tehnico-științifică, desfășurate la Sofia între 26—28 martie 1970, au marcat noi pași înainte în dezvoltarea cooperării dintre cele două țări. În urma convorbirilor purtate s-a încheiat un protocol cuprinzînd măsuri îndreptate spre lărgirea și diversificarea colaborării și cooperării economice și spre creșterea livrărilor reciproce de mărfuri și s-a convenit asupra unor programe concrete privind finalizarea acțiunilor în curs de tratare. Cu același prilej au fost semnate și convenții cu privire la construirea pe teritoriul României a unei linii de 400 kW pentru tranzitul de energie electrică din U.R.S.S. în R. P. Bulgaria,

precum și o înțelegere privind colaborarea în domeniul turismului. Înaintarea celor două țări pe calea progresului economic și social creează noi posibilități pentru lărgirea și întărirea relațiilor de prietenie și colaborare tovărășească între România și R. P. Bulgaria în interesul ambelor popoare, al unității țărilor socialiste, al întăririi forțelor socialismului și păcii.

România dezvoltă, de asemenea, relații de colaborare frățească cu Republica Populară Albania, pe plan politic, economic, cultural. Aceste relații, cu îndelungate tradiții în istoria popoarelor noastre, au cunoscut în anii construcției socialiste o extindere multilaterală, s-au diversificat continuu. S-au dezvoltat, an de an, schimburile reciproce în diferite domenii ale edificării noii orânduiri, a sporit volumul livrărilor reciproce de mărfuri. Semnificativ sub acest aspect este faptul că protocolul de schimburi comerciale încheiat recent înscris pentru anul 1970 o creștere de 15% față de anul 1969, ceea ce înseamnă practic un spor de 83% față de prevederile pentru același an ale acordului de lungă durată încheiat în 1965. Fără îndoială că pe măsura înaintării țărilor noastre pe drumul progresului economic și social se va intensifica tot mai mult colaborarea lor multilaterală în interesul popoarelor române și albaneze, al cauzei socialismului și păcii.

Partidul Comunist Român și guvernul Republicii Socialiste România, pornind de la considerentul că există toate posibilitățile pentru o evoluție mereu ascendentă a relațiilor cu Iugoslavia, Bulgaria, Albania, ca de altfel cu toate celelalte țări socialiste, și-au exprimat în repetate rânduri hotărârea de a milita și în viitor cu consecvență în această direcție, de a explora și folosi toate posibilitățile de amplificare a cooperării reciproce.

România depune, totodată, eforturi susținute pentru dezvoltarea colaborării cu celelalte state ale regiunii — Turcia și Grecia, pe baza principiilor coexistenței pașnice, în interesul cooperării, al păcii și securității în Balcani.

Dezvoltarea relațiilor dintre țara noastră și Turcia cunoaște un curs pozitiv, ceea ce a contribuit și contribuie la o mai bună cunoaștere reciprocă, la așezarea colaborării bilaterale pe baze trainice. În acest sens, o deosebită importanță au avut vizita pe care președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, a făcut-o în martie 1969 în Turcia precum și vizita în România a președintelui Turciei, Cevdet Sunay, efectuată în aprilie 1970. Cu aceste prilejuri s-a confirmat caracterul fructuos al dialogului dintre cele două țări, s-a convenit asupra unor noi modalități de dezvoltare a colaborării reciproce în interesul ambelor popoare. Înființarea Comisiei mixte economice româno-turce, în aprilie 1970, apare, în acest context, ca o expresie a dorinței ambelor țări de a intensifica relațiile de colaborare și cooperare comercială, economică și tehnico-științifică, de a fructifica largile posibilități existente. Acestui țel i-au slujit, de asemenea, vizitele reciproce făcute de către primii miniștri, președinții parlamentelor, miniștrii de externe și alți membri ai guvernelor celor două țări.

Au cunoscut o evoluție normală și relațiile României cu Grecia, vizita în această țară a delegației guvernamentale române, conduse de președintele

Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer (august-septembrie 1966), având, în această direcție, o importanță deosebită. Cu ocazia acestei vizite au fost rezolvate problemele financiare în suspensie și s-au încheiat 9 acorduri și convenții menite să reglementeze relațiile bilaterale în domeniul economic, cultural, științific. Contactele din ultima vreme pe linia comerțului exterior și a colaborării economice au evidențiat dorința comună de a dezvolta schimburile de bunuri materiale, în acest domeniu existind largi posibilități. Este evident că popoarele române și grece sunt profund interesate în asigurarea unei colaborări reciproc avantajoase, în îmbunătățirea continuă a climatului politic din această regiune, în menținerea și consolidarea păcii.

PERMANENȚA PREOCUPĂRILOR DE DESTINDERE ȘI ÎNȚELEGERE ÎN BALCANI

Ca rezultat al politicii sale constructive, întemeiată pe principiile dreptului internațional, România socialistă se bucură astăzi de un binemeritat prestigiu în rîndul țărilor balcanice. Țara noastră dezvoltă în prezent relații de colaborare cu toate statele din această zonă; în toate capitalele acestor țări, România are misiuni diplomatice, conduse de ambasadori. La rîndul lor, toate țările balcanice au acreditate la București misiuni diplomatice la același nivel.

Exprimînd preocuparea pentru găsirea unor modalități cît mai eficiente de promovare a unor relații de încredere, de cooperare între popoare, propunerile guvernului român, din 1957—1959, cu privire la crearea unei zone de pace și înțelegere în Balcani, au pus în evidență posibilitățile largi care se deschid unui dialog constructiv între țările balcanice, perspectivele dezvoltării cooperării și înțelegerii, atît pe planul intereselor fiecărei țări cît și pe planul asigurării securității generale. Rezoluția „Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între țări europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite”, propusă de România și căreia i s-au alăturat alte opt state europene, în calitate de coautoare — adoptată în unanimitate de cea de-a XX-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. în 1965 — a constituit prima rezoluție a Adunării Generale care consacră importanța fenomenului de destindere în Europa și afirmă influența acestui proces asupra ansamblului relațiilor internaționale și a soluționării marilor probleme nerezolvate.

Este cunoscut, de asemenea, că România se pronunță în mod constant pentru transformarea zonei balcanice într-o zonă denuclearizată. Pornind de la pericolul pe care îl reprezintă armele nucleare pentru însăși viața și civilizația omînilor, țara noastră consideră că trebuie acționat cu fermitate pentru ca în Balcani să nu existe arme nucleare. România consideră realizarea de zone denuclearizate ca o parte componentă a luptei pentru dezarmare nucleară, pentru scoaterea armelor nucleare în afara legii.

Nota verbală transmisă la 13 iunie a.e. de către Misiunea permanentă a Republicii Socialiste România pe lângă O.N.U. — New York către secretarul general al O.N.U., cuprinzînd considerațiunile guvernului român referitoare la problema întăririi securității internaționale, ca răspuns la recomandările rezo-

luției 2606 (XXIV) adoptate de Adunarea Generală la 16 decembrie 1969 reafirmă această poziție, subliniind:

„Acțiunile la nivel regional, vînd dezvoltarea cooperării și înfăptuirea securității în diferite părți ale lumii, pot exercita o influență pozitivă asupra întregului climat internațional. În acest sens, un rol important revine apropierii și înțelegerii între statele europene, pentru înfăptuirea securității pe continent.

Un efect deosebit de pozitiv asupra climatului politic general îl au stabilirea de înțelegeri regionale. În acest sens, România consideră necesar să se intensifice eforturile, de către toate guvernele în cauză, pentru dezvoltarea largă a relațiilor interstatuale în regiunea Balcanilor, pentru transformarea acestei zone într-o zonă a păcii, conviețuirii pașnice, într-o regiune lipsită de arme nucleare”.

Eforturile României pentru dezvoltarea colaborării cu celelalte state balcanice și-au găsit un corolar firesc și în acțiunile pe plan neguvernamental, care au avut loc în ultimii ani pe linia tineretului și studenților, oamenilor de știință și cultură (săptămînilor medicale balcanice, reuniuni ale matematicienilor, arhitecților, scriitorilor, juriștilor, ziariștilor ș.a.), a comitetelor de colaborare și înțelegeri balcanică, a organizațiilor de turism etc. Activitățile Asociației internaționale de studii sud-est europene și ale Comisiilor naționale pentru U.N.E.S.C.O. au oferit țării noastre prilejuri pentru prestigioase inițiative și acțiuni slujind aceluiași obiectiv al colaborării balcanice.

O ilustrare semnificativă a preocupărilor României în acest plan o constituie și desfășurarea în aceste zile în țara noastră a celei de a doua ediții a Festivalului filmului balcanic, organizat sub egida Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și a Comisiei naționale române pentru U.N.E.S.C.O. Expresie a satisfacției tradiționale a țării noastre de a-și aduce contribuția la manifestări rodnice în întărirea prieteniei dintre popoarele balcanice, inițiativa României de a organiza a doua ediție a Festivalului filmului balcanic — eveniment de seamă în suita de întîlniri dintre reprezentanți ai vieții social-politice, economice sau științifice din această regiune — reprezintă o confirmare a importanței pe care țara noastră o atașază culturii ca un factor esențial în apropierea popoarelor, pentru o mai bună cunoaștere a aspirațiilor lor și pentru înțelegere reciprocă.

Participînd activ la toate inițiativele menite să contribuie la o evoluție pozitivă a climatului balcanic, țara noastră este hotărîtă să acorde atenție și în viitor acestor activități, fiind convinsă că ele corespund dorinței și intereselor popoarelor balcanice de a se cunoaște cît mai bine, de a trăi în colaborare și prietenie.

În condițiile actuale, în care problema asigurării securității și păcii în Europa se pune cu mai multă acuitate decît oricînd — existînd condiții și premise noi pentru abordarea ei ca și pentru realizarea unor angajamente clare și ferme care să contribuie la opera de destindere și înțelegere pe continentul nostru — realizarea unei colaborări trainice între țările balcanice constituie un factor de primă necesitate pentru dezvoltarea fiecărei țări din această regiune și, totodată, pentru cauza păcii în Balcani și în Europa. După părerea țării noastre, această operă de pace solicită eforturi constructive, o participare activă din partea tuturor țărilor, a tuturor popoarelor din această zonă, în numele păcii, securității și progresului general.

**Articol scris
pentru „Lumea” de
FRANK ALLAUN**

membru laburist al Camerei Comunelor,
membru în Comitetul Executiv Național
al Partidului Laburist

FINIȘ ÎN CURSA ELECTORALĂ

Se părea că alegerile din Marea Britanie, care au loc astăzi 18 iunie, vor avea, aspectul unei curse cu finis strins. Sondajele de opinie i-au indicat în mod constant pe laburiști ca fiind în avantaj, dar acesta nu era prea mare și s-ar fi tradus printr-un plus de vreo 50 de mandate parlamentare, adică o majoritate ceva mai redusă decât aceea de care dispunea guvernul în parlamentul de până acum. Sîmbătă, însă, s-a aflat despre o creștere a avansului laburist: peste 12 procente, adică peste o sută de mandate.

La ultimele alegeri generale, care au avut loc în urmă cu patru ani, partidul laburist a avut un avans de 7,5% față de conservatori. Dar ulterior el a suferit un eșec extraordinar în ce privește sprijinul din partea opiniei publice, sondajele de opinie indicînd la un moment dat un avans al conservatorilor de 25 de puncte. Acesta era rezultatul măsurilor prin care guvernul laburist a încercat să depășească seriosul deficit al balanței de plăți lăsat de guvernul conservator. Printre ele figura o înghețare a salariilor, ceea ce însemna că chiar dacă muncitorii reușeau să obțină o majoritate de salarii din partea patronilor lor, ea era respinsă de guvern. O altă măsură era devalorizarea lirei sterline și o reducere a programelor promise în ce privește construcția de locuințe și alte capitole de asistență socială.

Dar în ultimele șase luni poziția guvernului și reacția alegătorilor s-au îmbunătățit spectacolar. Aceasta se datorează în mare măsură transformării marelui deficit al balanței de plăți într-un excedent aproape la fel de mare. S-a produs o reînnoire a încrederii în competența guvernului și în capacitatea lui de a guverna. Înghețarea salariilor a luat sfîrșit, sindicatele obținînd majorări sensibile.

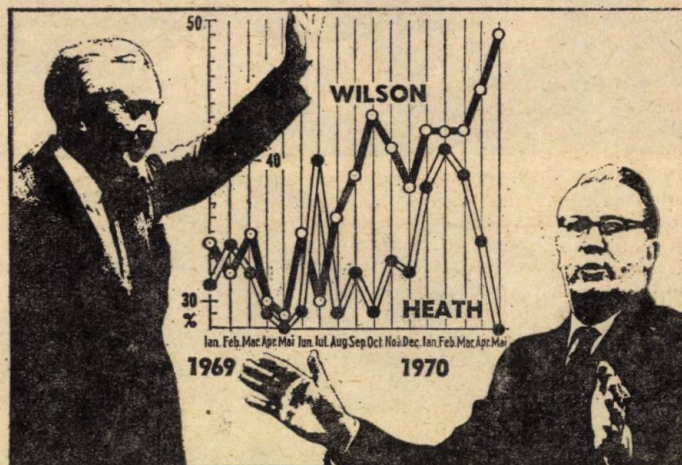
Un străin care ar citi manifestele electorale conservator și laburist ar fi nedumerit de asemănarea dintre ele. Sînt scrise în același stil. În anumite probleme, de pildă ridicarea vârstei de școlarizare obligatorie de la 15 la 16 ani, politica celor două partide este identică. În alte probleme, partidele

minimalizează deosebirea dintre ele de teama de a nu pierde voturile alegătorilor nehotărîți care se opun unor măsuri cu caracter de stînga sau de dreapta foarte pronunțat, de pildă adoptarea unei atitudini „dure” față de sindicate însoțită de restricții legale împotriva lor (așa cum ar dori mulți conservatori).

Deosebirea reală dintre principalele două partide nu constă în manifestele lor, ci în forțele sociale care le sprijină. După părerea mea, partidul laburist reprezintă — mai mult sau mai

că nu se va reveni la „înghețarea salariilor” — pe motivul, real, dar prezentat cu exagerare de conservatori, al creșterii prețurilor. (Alegătorii par îngrijorați de o asemenea perspectivă după alegeri — dar ei își dau seama, probabil, că dacă laburiștii, asupra cărora sindicatele exercită o influență reală, ar acționa cu moderație sau

Un sondaj Gallup indică evoluția popularității celor doi lideri între ianuarie 1969 și mai 1970

puțin bine — interesele acelor care muncesc cu brațele sau cu mintea pentru a-și câștiga existența, în timp ce partidul conservator luptă pentru oamenii care trăiesc pe spinarea acestora.

O dovadă în sprijinul punctului meu de vedere o constituie faptul că, în ultimele 18 luni, marile firme din Anglia au contribuit cu aproape două milioane lire sterline la campania partidului conservator și a anumitor alte asociații de propagandă care îl sprijină.

Majoritatea fondurilor partidului laburist provin din donațiile sindicatelor.

Partidul conservator se află într-o situație grea, deoarece este profund dezbinat. Un mare număr din membrii lui activi din circumscriptiile electorale s-au deplasat spre dreapta și ar dori ca liderul lor să fie Enoch Powell. Ei ar vrea să atace pe emigranții de culoare, sindicatele, studenții cu orientare de stînga, beneficiarii subvențiilor pentru locuințe, asistența sanitară și alte servicii sociale. Dar Edward Heath și majoritatea celorlalți conducători ai partidului își dau seama că dacă procedează astfel, vor pierde voturile alegătorilor de centru.

Conducătorii ambelor partide se pronunță pentru intrarea Marii Britanii în Piața comună. Totuși ei știu că de nepopulară este această propunere. (Potrivit unui sondaj de opinie, pentru fiecare alegător care sprijină această măsură, există trei care sînt contra.) De aceea, atît conducătorii conservatori cît și cei laburiști minimalizează problema, afirmînd că vor intra în C.E.E. dacă prețul aderării este convenabil.

Motivele pentru care intrarea în Piața comună este atît de nepopulară sînt: 1) prețul alimentelor ar crește cu 25%; 2) balanța de plăți a Marii Britanii ar înregistra un deficit uriaș; 3) există teama că intrarea Marii Britanii în C.E.E. ar duce la crearea unei forțe nucleare vest-europene.

Dezbaterea electorală s-a oprit insistînd asupra bilanțului economiei engleze în anii guvernării laburiste. Nu am aprobat întotdeauna mijloacele prin care s-a acționat pentru stabilizarea noastră financiară; sper, de exemplu

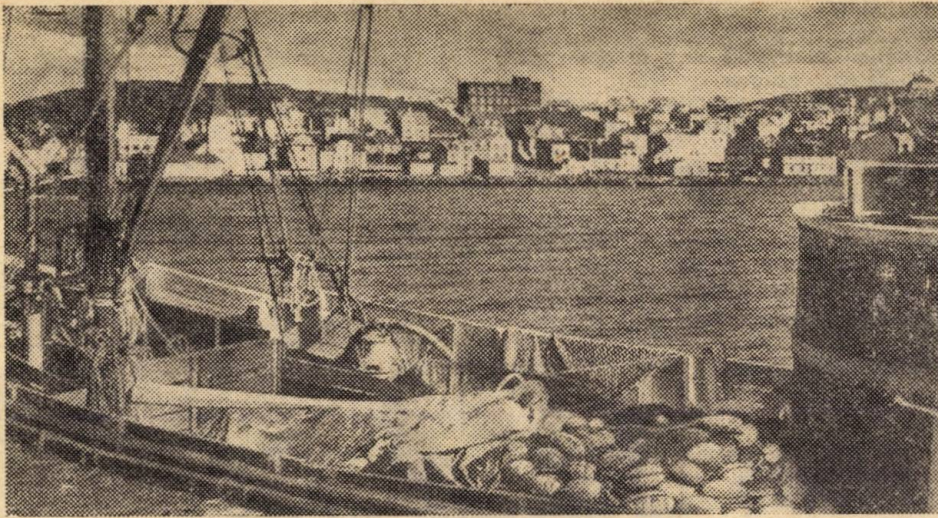
chiar ar studia soluții alternative conservatorii, în schimb, nu ar suferi nici o inhibiție în a recurge la soluții care să lovească în interesele muncitorilor și intelectualilor salariați). Așadar, deși remediile nu au fost dintre cele mai populare, rămîne un fapt acela că finanțele Angliei se află recent într-o situație mult îmbunătățită. Pe de altă parte, care ar fi soluțiile conservatorilor? Di Heath și colegii săi din guvernul fantomă nu au reușit să prezinte o alternativă verosimilă. Ei promit să reducă impozitele directe, dar se știe că preconizează introducerea unor impozite indirecte. Ei anunță că vor reduce cheltuielile guvernamentale — dar aceste reduceri vor afecta în special construcția de locuințe și sistemul de ocrotire a sănătății. Admițînd că s-ar realiza în acest fel economii, deși faptul nu este suficient de clar, puțini sînt aceia care să dorească investirea acestor economii în restabilirea prezenței militare „la est de Suez”, pe care conservatorii au promis-o, în eventualitatea venirii lor la putere. În ansamblu, diferențele de program care există mi se par a fi în defavoarea conservatorilor; aceștia ar trebui să blameze, pentru popularitatea recent redusă, reflectată de sondaje, nu atît mult discutata lipsă de atracție personală a d-lui Heath, cît lipsa de atractivitate a programului lor.

O trăsătură nouă a apropiatelor alegeri care se bucură de aprobarea mea entuziastă este faptul că vîrsta de vot a fost redusă de la 21 la 18 ani. Această lărgire a democrației este un lucru bun pentru tineret și pentru întreaga țară.

O altă trăsătură este că, deși Enoch Powell ține cuvîntări care ar putea avea ca urmare ațîțarea rasismului, un număr tot mai mare din cei 1 500 000 imigranți de culoare se pregătesc să se aplece votînd pentru partidul laburist.

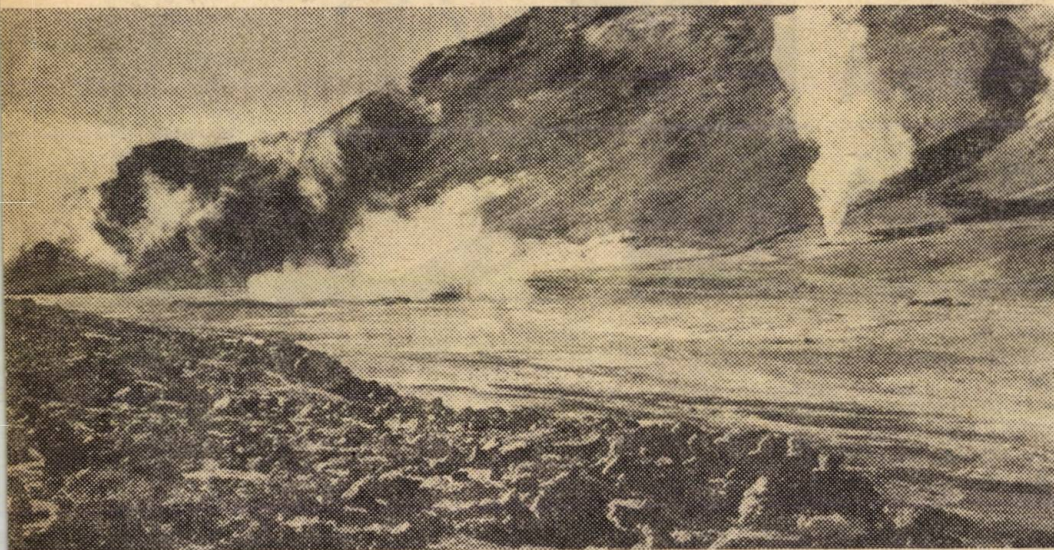
Deoarece profețiile politice sînt afaceci nerentabile, nu aș dori să afirm care va fi rezultatul alegerilor. Oricum, rezultatul va va fi cunoscut curînd după apariția acestor rînduri.

Londra, 16 iunie

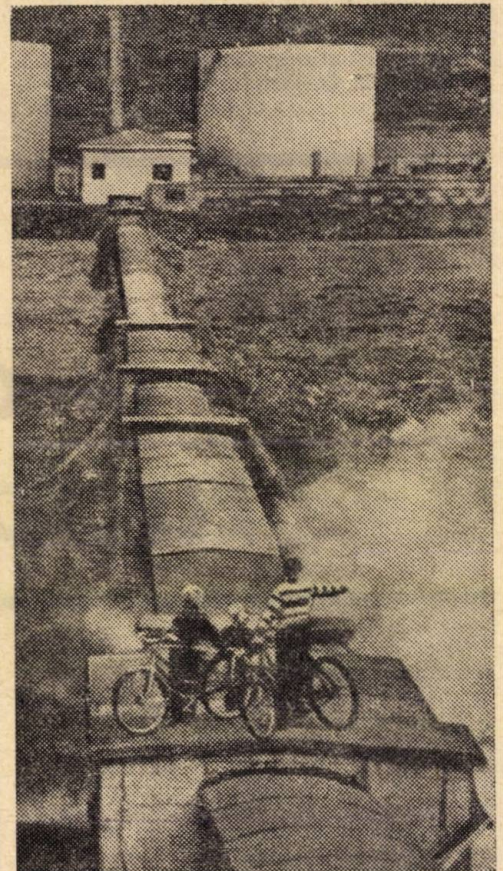

Portul pescăresc Hafnarfjörður

Apa caldă a geizereilor, captată și transportată prin conducte, este folosită pentru încălzirea locuințelor, a serelor etc.

Regiunea Námaskard. Pinza apelor fierbinți din subsolul vulcanic iese la suprafață prin nenumărate geizere

La o călătorie în Islanda te îndeamnă și vagi asociații cu ghetarii și viscozele nordului îndepărtat. După ce ai ajuns însă la Reykjavík, capitala țării, descoperi că afirmațiile ghidului turistic nu se dezminț: această insulă de lavă, la poarta Cercului Arctic, are într-adevăr o climă moderată, iar acum, în miez de vară, chiar plăcută. Se spune, de altfel, că pe coasta de vest, în ianuarie (luna cea mai friguroasă), temperatura medie este mai ridicată decât la New York.

Islanda a primit de la natură două paveze miraculoase contra frigului; riul cald al Golfstreamului, care-și încheie aici lungul său traseu atlantic, și pinza apelor fierbinți din subsolul vulcanic. Reykjavíkul, oraș al fumului, asigură celor 90 000 de locuitori ai săi cea mai ieftină căldură, adusă prin conducte grație unui sistem ingenios de pompare a izvoarelor termale din vecinătate. Am vizitat această rețea modernă de captare și reglare a debitului de apă care fierbe undeva în adâncuri. Impresionantă este și folosirea acestor resurse acvatice la încălzirea numeroaselor sere din regiunea sud-vestică. La un preț de cost moderat, la poarta Cercului Arctic, se cultivă sub sticlă legume proaspete și fructe pentru aprovizionarea capitalei. Într-una din aceste sere, unde am simțit zădăful umed al tropicilor, un agronom îmi arăta mica lui recoltă de banane arctice, gata să dea în pîrg, asigurându-mă că sînt la fel

de gustoase ca și cele din America Centrală. Afară, sub adierea unui suflu rece dinspre veșnicii ghetari din interior, se încălzește o camionetă cu flori de seră pentru Reykjavík. Operațiunea se repetă de două ori pe săptămînă. În straniul peisaj al lavei răscolite, așezările sînt rare, oamenii nu se opresc decît acolo unde pot smulge ceva pămîntului. Verdele ierbii colorează mai mult văile riurilor pînă la cîmpia din sud, unde fermierii își cultivă cu tenacitate pășunile. Te miri ce pot paște oile islandezului pe coastele sterpe ale dealurilor presărate ici și colo cu răzlete smocuri de iarbă aspră.

Întreaga geografie este un mozaic tectonic de formații vulcanice, cu munți stîncosi, fiorduri adînci, cu plăji întinse

din care ghetarii au luat în eternă stăpînire mii de kilometri pătrați, cu gheizere fierbinți și lacuri glaciare, cu riuri repezi scăpătînd în cascade spectaculoase, cu vulcani stinși și dealuri de sulf. Vitregia naturii a cerut locuitorilor temeritate, rezistență și o muncă titanică pentru a supraviețui și a-și clădi viitorul.

Trecutul acestui popor modest și harnic este o tot atît de îndelungată bătaie cu solul, intemperiiile și marea, după cum ne povestesc și astăzi străvechile lor sagas. Împletite din cronică și legendă, aceste sagas își continuă firul pe meleagurile Islandei de astăzi, unde omul înfrînge stihia nordului, dar este în pas cu civilizația, își modernizează

reportaj pe glob

ÎNTÎLNIRE CU ISLANDA

Liviu Rodescu

orașele, își întemeiază șantiere navale spre a construi pentru prima dată traulere istandeze, își îndreptă eforturile asupra dezvoltării industriei, pentru a se descătușa din teribila incertitudine a tradiționalei ocupații, pescuitul oceanic.

Partea de apus a insulei, unde este concentrată majoritatea populației, păstrează intacte numele locurilor unde au trăit eroii din sagas — și autorii lor. Arheologia islandeză nu are de dezgropat monumente antice și temple de sub lavă, dar descoperă multe așezări și case legate de renumitele povestiri, la Borg, Skalholt, Thingvellir, Bergthorsknoll și în alte părți. La Hlidarend se păstrează rămășițele fermei lui Gunnar, despre care renumita Njal Saga spune că întorcându-și privirea spre locurile natale a renunțat să se mai îmbarce pentru a pleca în exil și a rămas acasă, deși știa că-l așteaptă moartea. În solul fărâmișos s-au găsit, ici și colo, săbii ruginite și vîrfuri de lance, inele și brățări, unelte și podoabe, care au strălucit cîndva în Laxdaela Saga, Egil Saga, Eyrbyggja Saga...

Majoritatea riturilor izvorăsc de la poalele celor trei mari ghețari care ocupă regiunea centrală, neospitalieră, fără drumuri. În afară de unii alpiniști ocazionali, nimeni nu se încumetă să pătrundă în această parte, unde pe vremuri erau exilați infractorii.

La Reykjavik am aflat despre istoria fantastică a unui proscris din secolul al XVIII-lea, renumitul Eyvind, ale cărui peregrinări, iscodind cumplitele pustietăți ale interiorului, au inspirat pe dramaturgi și poeți. Silit să trăiască departe de oameni, Eyvind și-a început pribegia însoțit de Halla, o tinăra văduvă care va împărți cu el o existență zbuciumată. Însemnările vremii, completate cu elemente de legendă, îi prezintă pe cei doi stabiliți în regiunea lsvoarelor fierbinți de la Hveravillir, între ghețarii Hofsjokull și Langjokull, de unde fac nenumărate încercări să se apropie de părțile locuite, spre coastă. Ani de-a rîndul prezența lor este semnalată în vestul, în nordul și în răsăritul insulei, iar ori de cîte ori se plîng tărani că li s-au furat oile, vina cade automat pe Eyvind și Halla. După ce li se alătură alți cîțiva proscriși celebri, reperate expediții și potere încearcă să-i captureze, le devastează taințele, îi hăituiesc prin ținuturile sălbatice. De cîteva ori sînt prinși, dar de fiecare dată reușesc să fugă în împrejurări de necrezut. Trăiesc drama foametei și a viscoalelor, cărora le cad pradă pe rînd copiii lor, născuți în restriște. Potrivit rînduieilor vremii, fugarii s-au putut întoarce printre oameni după 20 de ani homerici pentru a-și odihni zilele rămase la o fermă săracă de pe malul unui fiord. Se știe că Eyvind a murit în 1780, dar aureola de haiduc erou s-a transmis în legende și literatură. Marele dramaturg islandez Johan Sigurjonsson a imortalizat acest personaj legendar în capodopera sa „Eyvind din munți”, jucată cu mult succes pe scenele Islandei și țărilor scandinave.

Deși are o populație mică, circa 200 000 locuitori, răzleții mai mult pe țărmurile crestate ale insulei, Islanda se mîndrește cu un bogat tezaur literar, de la arhaicele Sagas pînă în zilele noastre. Talentul și pasiunea pentru lite-

ratură și-au tras seva din folclor și tradiția populară, din epica povestirilor străvechi transmise din generație în generație, în singurătatea lungilor nopți arctice, lingă roata de tors. Așa s-a putut păstra nealterată puritatea limbii, încît o Saga din secolul al 13-lea se citește sau se recită și astăzi cu ușurință. Povestindu-mi toate acestea, un director de editură, el însuși scriitor, reamintea că poezii și truverii care colindau curțile scandinave, de-a lungul Evului Mediu, erau mai toți islandezi și faima lor se răspîndise pînă departe în țări europene.

Soarta cărturarilor și poezilor islandezi a moștenit unele condiții nefavorabile, numărul de cititori potențiali continuînd să fie restrîns la proporțiile populației. În afară de aceasta, costul hîrtiei și tipăririi este de 2-3 ori mai mare decît al cărților publicate în editurile străine, ceea ce, în ultima vreme, facilitează într-o anumită măsură concurența literaturii din alte țări, uneori de calitate îndoielnică, pe piața islandeză.

Mulți autori au încercat să contracareze această situație, fie scriind direct în alte limbi, fie traducîndu-și cărțile. Este cunoscut de pildă cazul lui Gunnar Gunnarsson care și-a scris cea mai mare parte a operei în limba daneză. Chiar și proeminentul scriitor Holldor Laxness, laureat al Premiului Nobel, nu reușește să depășească un tiraj de 6—7 000 exemplare pentru o primă ediție, deși cărțile lui sînt traduse și larg răspîndite pe alte meridiane.

La Reykjavik și alte cîteva orașe a devenit notorie gama variată a profesiunilor în care scriitorii își asigură un salariu: funcționari, profesori, chimiști, ziariști, editori etc. În anii din urmă, au survenit și complementele corozive ale civilizației tehnologice — televiziunea, filme erotice și de aventuri, inovația publicațiilor și literaturii de duzină din Europa și S.U.A., erupția modei extravagante. Totuși, aceste influențe răzbat destul de greu în mediul aspru al moralei și decenței islandeze. La Reykjavik mini-fusta și pletele hippies constituie o excepție în limite acceptabile, iar cînd am văzut Akureyri, al doilea oraș ca mărime în nordul țării, mi s-a spus că tineretul de acolo continuă să rămînă imun.

La această latitudine septentrională, viața culturală, și mai ales cea teatrală, a căpătat trăsăturile unei permanențe verificate, iar cartea reușește să-și păstreze rolul de prietenă statornică a omului. Din casele islandeze, pe orice meleaguri, oricît de izolate, nu lipsesc bibliotecile proprii, atît de prețioase în lunile de iarnă arctică. Răspîndirea literaturii de-a lungul secolelor în căminele islandeze este apreciată de altfel de istorici ca unul din principalii factori ai formării și dezvoltării conștiinței naționale, înflăcărînd mișcarea de eliberare care a dus în cele din urmă la separarea completă de Danemarca și recucerirea independenței de stat pierdută în 1262.

Islanda aniversează în fiecare an ziua independenței naționale, — declararea republicii, la 17 iunie 1944, — evocînd cu acest prilej istoria milenară a Althingului, adunarea poporului, constituită în anul 930 — o neîntreruptă saga a năzuințelor de libertate.

reflector

UN FORUM AL TINERILOR LUMII

Aproximativ 750 de tineri, muncitori, elevi, studenți, țărani, venind din toate colțurile lumii se vor întruni între 9 și 18 iulie la New York, în cadrul unui Congres mondial al tineretului, prilejuit de cea de-a 25-a aniversare a Organizației Națiunilor Unite. În cadrul unor ședințe de lucru, la Geneva, un „comitet de planificare” reprezentînd grupări internaționale de tineret, de diferite orientări ca: Uniunea internațională a studenților, Mișcarea internațională a tineretului catolic, cercetași etc., a adoptat o serie de decizii privind organizarea congresului. Fiecare stat membru al O.N.U. a fost invitat să trimită cîte cinci reprezentanți. La Congres vor fi invitați tineri din statele nemembre ale O.N.U.: Elveția, R.F. a Germaniei și R.D. Germană, Republica Populară Democrată Coreeană, Republica Populară Chineză, R.D. Vietnam, din teritorii neautonome, reprezentanți din conducerea unor organizații internaționale de tineret și ai mișcărilor de eliberare națională. Această măsură reflectă dorința Adunării Generale a O.N.U., inițiativa intrinsecă, de a da congresului un caracter universal, de a-l transforma într-un forum internațional de expunere liberă a opiniei tinerilor participanți, de diferite vîrste, preocupări, naționalități asupra unor probleme de stringentă actualitate ca de pildă: pacea în lume, dezvoltarea, educația, omul și mediul inconjurător.

MALI: PREOCUPĂRI ECONOMICE

Echilibru și austeritate — astfel a definit Louis Negre, ministrul de finanțe malian, orientările fundamentale ale bugetului național pe anul în curs. Pornind de la considerentul că Mali prezintă deocamdată caracteristicile unei țări esențialmente agrare, eforturile sînt îndreptate în continuare spre acest sector „a cărui dezvoltare trebuie să contribuie la prosperitatea națiunii”. În acest sens, investițiile prevăzute de noul buget preconizează modernizarea procesului de cultivare a arahidelor și punerea în valoare de noi terenuri, circa 30 000 hectare, finanțarea unor proiecte privind ameliorarea culturilor de bumbac și extinderea celei de orez.

Într-un raport bilanțier al conjuncturii economice și financiare a țării prezentat recent, lt. Moussa Traoré, șeful statului malian, subliniind că „vocația industrială a Maliului, deși promițătoare, prezintă încă numeroase necunoscute și necesită mari investiții”, abordează aspectul dezvoltării industriale — „al doilea obiectiv prioritar al programului de redresare economică” — anunțînd lansarea a 12 noi proiecte industriale. Între acestea se numără o uzină de utilaj agricol, o fabrică de ciment, o fabrică de textile și o uzină de montare de ciclomotoare.

Al 2-lea Congres Mondial al Alimentației

Addeke Hendrik Boerma la Stațiunea
Experimentală Fundulea cu prilejul
vizitei făcute în România în iulie 1968

În acest an, Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (Food and Agriculture Organisation — F.A.O.) împlinește 25 de ani de activitate. La 16 octombrie 1945 această organizație era, în mod oficial, creată de către reprezentanți a 42 de guverne, care în fața unei imense dezordini economice și a unor nemaicunoscute distrugerii provocate de război au considerat necesar să lupte contra injustei repartizări a resurselor, printr-o raționalizare a producției și printr-o luptă sistematică împotriva subdezvoltării. Noua organizație și-a propus, potrivit statutului său, „să ridice nivelul producției, să amelioreze randamentul producției și eficiența repartizării tuturor produselor alimentare și agricole și, în special, să îmbunătățească condițiile de trai ale populației rurale”.

În ce stadiu se găsește realizarea acestor obiective 25 de ani mai târziu? Un sfert de secol este puțin sau mult pentru a face bilanțul unei acțiuni de o asemenea anvergură? Este puțin luând în considerație faptul că era vorba de schimbarea radicală a orientării economice, de distrugerea unor tipare seculare, de imprimarea unor noi tendințe politicii economice în domeniul agriculturii și al administrării resurselor naturale. Este, în același timp, puțin, ținând cont de inerența unui ritm lent al acțiunilor de început ale unei instituții internaționale cât și de posibilitățile acesteia de a determina acceptarea recomandărilor sale în limitele atribuțiilor care-i sînt permise. Un sfert de secol este, totuși, de ajuns pentru aprecieri globale luând în considerație proiectele care au fost deja realizate, și, față de aceste înfăptuiri, de a judeca dacă drumul urmat este bun, dacă acțiunea F.A.O. în țările care au primit ajutorul ei a fost apre-

Articol scris
pentru „Lumea”
de
**ADDEKE HENDRIK
BOERMA**
director general al F.A.O.

ciat, dacă, în aceste țări, se dorește ca ajutorul să fie continuat și intensificat sau, dacă, dimpotrivă se consideră că acest ajutor ar trebui îmbunătățit sau ar trebui să fie acordat într-un alt mod. În ansamblu, pentru F.A.O., este vorba de a face, după 25 de ani, un bilanț nu atât în ce privește rezultatele practice obținute cit, mai ales, a examina influențele pe care acțiunile organizației le-au exercitat, deja, pe plan mondial, în domeniul dezvoltării agricole, a aprecia aportul organizației în dezvoltarea sectoarelor agricole din diferite țări și a primelor efecte psihologice și sociale ale acestor acțiuni.

În momentul creării sale, F.A.O. grupa în total 42 de state membre și alte 3 în calitate de observatori. Ea nu a încetat, după aceea, de a atrage noi membri. Ritmul acestui progres s-a accelerat pe măsură ce și-au căpătat independența numeroase țări ale lumii, în special din Africa. În prezent, F.A.O. numără 119 state membre, plus doi membri asociați (Qatar și Bahrein).

Acțiunea F.A.O. nu a încetat, în același timp, de a se extinde și de a se intensifica. Dacă la început ea nu dispunea decât de un buget modest de cinci milioane dolari, Organizația are în prezent posibilitatea folosirii unor fonduri în valoare de 70 milioane de dolari anual și poate să utilizeze pe teren 3300 experți pentru ajutorarea diferitelor țări în punerea la punct și executarea programelor lor de dezvoltare. Majoritatea acestor programe sînt finanțate de către Programul Națiunilor Unite pentru

Dezvoltare (P.N.U.D.), a cărui contribuție se ridică, actualmente, la aproximativ 60 milioane de dolari anual.

Experții F.A.O. sînt recrutați din lumea întreagă. Ei lucrează în țările beneficiare ale ajutorului F.A.O. împreună cu funcționari guvernamentali și specialiști în domeniul agriculturii, silviculturii și pescuitului din țările respective. Prin experiențele și recomandările date, ei ajută la valorificarea resurselor din aceste țări, la sporirea producției lor agricole.

Dar asistența și recomandările tehnice nu sînt suficiente pentru a rezolva problemele dezvoltării agriculturii. Pentru ca un program să devină realitate sînt necesare capitaluri. În acest sens, F.A.O. colaborează cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.) la aproape 90 mari proiecte de dezvoltare, pentru care s-au acordat împrumuturi și s-au deschis credite în valoare totală de 699 milioane dolari.

Începînd din anul 1963, prin intrarea în acțiune a Programului Alimentar Mondial, ajutorul alimentar direct a venit să întărească activitatea F.A.O. Acest program, patronat de către F.A.O. și Organizația Națiunilor Unite, pune la dispoziție alimente, servicii și fonduri pe care state membre ale F.A.O. și ale O.N.U. le furnizează pentru susținerea programelor naționale de dezvoltare economică și socială ale diferitelor țări. De la crearea sa, numeroase proiecte în valoare de aproape un miliard de dolari au fost executate în 61 de țări. Alimentele au fost utilizate în diferite scopuri, fiind date agricultorilor de pe noi pămînturi în exploatare pînă la primele lor recolte, sau retribuind pe cei care au construit șosele, au săpat canale de irigații sau au plantat arbori în cadrul proiectelor de împăduriri. Au fost, de asemenea, distribuite alimente, în cadrul unor programe umanitare femeilor însărcinate sau copiilor.

LUPTA CONTRA SUBNUTRIȚIEI

După preluarea, în 1956, a funcției de director general al F.A.O., B. R. Sen a ajuns la convingerea că nu se poate câștiga lupta contra foamei și malnutriției decît asigurîndu-se susținerea masivă de către întreaga omenire a acestui program. El și-a exprimat îngrijorarea că în țările dezvoltate populația nu cunoștea prea multe lucruri despre condițiile de existență din țările în curs de dezvoltare și, ca urmare, nu este suficient preocupată de aceasta. Ca atare, în timpul celei de-a X-a sesiuni a Conferinței F.A.O., directorul general a cerut și obținut să fie lansată Campania Mondială contra Foamei. Această inițiativă a determinat crearea comitetelor naționale ale Campaniei Mondiale contra Foamei în vederea mobilizării opiniei publice pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare în lupta împotriva malnutriției și subdezvoltării. Aceste comitete colectează zeci de milioane de dolari pentru programele de ajutorare repartizate apoi în multe țări în curs de dezvoltare de pe întreg cuprinsul globului. Sectoarele industriale din multe țări au făcut donații de milioane de dolari sub formă de îngrășăminte, au livrat motoare destinate vaselor de pescuit, cantități apreciabile de medicamente etc.

Printre faptele care au marcat desfășurarea campaniei merită a fi subliniat primul Congres Mondial al Alimentației, care, în 1963, a reunit peste 1300 de participanți din numeroase țări, reprezentanți ai unor clase și pături sociale foarte diferite ale socie-

tății. Numeroși vorbitori, printre care U Thant, secretarul general al O.N.U., au luat cuvîntul în cursul acestui Congres pentru a atrage atenția, în termeni viguroși și fără echivoc, asupra necesității urgente de a rezolva problema malnutriției în lume.

În cadrul Campaniei Mondiale contra Foamei, industria a găsit noi deuseuri în țările în curs de dezvoltare. În 1966 a fost creat „Programul de Cooperare F.A.O.-Industrie”. Acest program, din al cărui comitet-director fac parte personalități din domeniul industriei din diferite țări, studiază și analizează proiecte de investiții în țările în curs de dezvoltare. El stabilește raporturi asupra intențiilor de a investi ale celor 39 de participanți la program și îi ajută să mobilizeze capitaluri și cadre administrative și tehnice necesare pentru executarea acestor programe.

O CALE TRASATĂ PENTRU VIITOR

A conduce, înseamnă a prevedea. Astfel, din multe și puternice motive, dacă dorim dezvoltarea agriculturii la scara lumii întregi, nu ne putem mulțumi cu a susține sau a realiza proiecte de dezvoltare agricolă pe termene mai mult sau mai puțin lungi și obiective limitate. Vrem să știm unde vom ajunge și tindem să plasăm acțiunea într-o perspectivă mai vastă.

Planul indicativ al F.A.O. pentru dezvoltarea agriculturii, rezultat al mai multor ani de studiu, este o acțiune ambițioasă în domeniul securității economice colective; este o tentativă internațională, pentru evaluarea și determinarea necesităților populațiilor mondiale în ce privește alimentația, comerțul și dezvoltarea, în cadrul unor tendințe care vor apărea în următorii 15 ani, cînd se estimează că globul va avea 5 miliarde de locuitori. Concepția acestui plan s-a născut la primul Congres Mondial al Alimentației, care s-a reunit la Washington în 1963. Potrivit unei decizii care a fost luată atunci, F.A.O. a fost invitată să prezinte la cel de-al doilea Congres Mondial al Alimentației un studiu al situației mondiale privind evoluția demografică și dezvoltarea economică generală, studiu care să fie însoțit de un program de acțiune.

Conferința statelor membre F.A.O. a lărgit și extins obiectivul acestui studiu, decizînd, în cadrul celei de-a 12-a și a 13-a sesiuni, din 1963 și 1965, să-i dea curs elaborînd „un plan mondial de producție, comerț și dezvoltare a agriculturii”. Acest plan pune în lumină măsurile necesare a fi luate pe plan național și internațional pentru diminuarea gravului dezechilibru între alimentație și populație de care lumea suferă în prezent. Aș vrea să subliniez că planul indicativ nu este o prezicere a viitorului; el enunță doar o serie de obiective, considerate ca realizabile, pe care țările în curs de dezvoltare ar putea, prin eforturi, să le atingă. Planul indică strategia economică generală pe plan național și internațional cît și măsurile și mijloacele care ar trebui adoptate pentru ca obiectivele preconizate să poată fi atinse. El indică, de asemenea, priorități. Planul indicativ a fost aprobat în liniile sale principale la sesiunea de toamnă din 1969 a Conferinței F.A.O. Este prima încercare de a lansa un program global de acțiune pe termen lung pentru rezolvarea problemei alimentației mondiale, dînd sectorului agricol rolul pe care trebuie să-l dețină în cadrul dezvoltării economice.

La 16 iunie, peste 1000 de persoane se vor reuni la Haga pentru a exami-

Prima conferință a miniștrilor științei din Europa

În palatul U.N.E.S.C.O. de la Paris se va deschide, la 22 iunie a.c., prima conferință a miniștrilor științei din Europa. Pentru a prezenta cititorilor noștri semnificația acestei importante reuniuni internaționale, trimisul nostru Constantin Florea s-a adresat delegatului permanent al Republicii Socialiste România pe lângă U.N.E.S.C.O., ambasadorul VALENTIN LIPATTI, care ne-a spus:

Conferința miniștrilor științei, ale cărei lucrări vor începe săptămîna viitoare la Paris, la sediul U.N.E.S.C.O., constituie una din principalele acțiuni din programul de cooperare europeană inițiat de U.N.E.S.C.O. în ultimii ani. Ideea acestei conferințe ministeriale, care va reuni pe miniștrii științei din țările europene membre ale U.N.E.S.C.O., aparține în primul rînd României care, la cea de a 14-a sesiune a Conferinței generale U.N.E.S.C.O., în 1966, a propus pregătirea unei asemenea reuniuni internaționale la nivelul continentului european. Propunerea delegației române fiind adoptată de către Conferința generală, directorul general, René Maheu, a pășit la pregătirea conferinței. În acest scop, U.N.E.S.C.O. a convocat un comitet internațional de experți însărcinat să pregătească ordinea de zi și documentele de lucru ale conferinței. La invitația guvernului român, reuniunea comitetului de experți s-a ți-

nut la București, în aprilie 1968. Apoi, în cursul anului 1969, Secretariatul U.N.E.S.C.O., cu ajutorul a numeroși consultanți, între care și specialiști români, a elaborat documentele de lucru ale conferinței și a hotărît convocarea ei la sediul Organizației în 1970.

Conferința miniștrilor științei din statele europene membre ale U.N.E.S.C.O. își va desfășura lucrările între 22 și 27 iunie și va constitui un moment important în realizarea programului de colaborare europeană U.N.E.S.C.O. Ea este cea de-a doua mare reuniune ministerială convocată de Organizație, căci, după cum se știe, prima conferință ministerială europeană a fost cea a miniștrilor învățămîntului, convocată de U.N.E.S.C.O. la Viena, în 1967. Prin asemenea conferințe ministeriale, la care participă toate statele europene membre ale Organizației, U.N.E.S.C.O. realizează în domeniile importante care sînt de competența sa — educație, știință, cultură, informație — etape eficiente în dezvoltarea colaborării general-europene la nivel guvernamental.

Conferința miniștrilor științei își propune examinarea a două mari categorii de probleme și anume: a) tendințele generale ale politicii științei în Europa; b) problemele organizării cercetării fundamentale în Europa.

Conferința urmează să adopte recomandări adresate fie propriilor guverne participante, fie directorului general al U.N.E.S.C.O., în vederea dezvoltării și diversificării formelor de cooperare științifică între țările europene.

România, care a contribuit activ la realizarea acestei acțiuni, va fi reprezentată la lucrările conferinței de o delegație condusă de prof. dr. Gheorghe Buzdugan, președintele Consiliului Național al Cercetării Științifice. Este neîndoios că delegația țării noastre nu va precupeți nici un efort pentru a contribui la reușita acestei însemnate reuniuni europene menită să ducă la dezvoltarea colaborării științifice la nivelul de organisme guvernamentale și neguvernamentale și implicit să promoveze prin aceste forme de cooperare, nu numai progresul științei, dar și climatul de destindere și pace de care are nevoie tot mai mult, atît Europa, cît și lumea întreagă.

na planul de dezvoltare al sectorului agricol și rolul său la asigurarea progresului general în lume. Convocat de către F.A.O., în cooperare cu numeroase organizații neguvernamentale și instituții ale O.N.U., acest al doilea Congres va reuni reprezentanți din multe țări ale lumii, avînd diferite concepții și moduri de viață. Congresul va ține cont de jaloanele propuse în planul indicativ și va examina cele cinci domenii de acțiuni prioritare pentru orientarea planurilor viitoare. Aceste cinci domenii sînt: introducerea pe scară largă a varietăților de înaltă productivitate, eliminarea „deficitului proteic”, războiul contra distrugerilor naturale provocate agriculturii, îmbunătățirea calitativă a nivelului de trai al populațiilor rurale și depunerea eforturilor pentru sporirea resurselor de valută și economisirea acestora în țările în curs de dezvoltare.

Delegații vor fi oameni de stat, specialiști în domeniul agriculturii, economiști, planificatori, demografi, oameni de știință, oameni de afaceri, reprezentanți ai industriei și sindicatelor, sociologi și tehnicieni, reprezentanți ai organizațiilor de femei, ai comitetelor naționale ale Campaniei contra Foamei și a numeroase alte organizații. Delegații se vor reuni pentru a dez-

bate problemele ridicate de obstacolele care stau în calea dezvoltării economice mondiale pe plan general și local.

Lucrările Congresului vor fi axate, în primul rînd, asupra evaluării situației alimentare mondiale actuale în cadrul dezvoltării economice globale, propunîndu-se o ordine prioritară pentru măsurile ce se impun a fi luate sau pentru a putea găsi resursele care să permită adoptarea acestor măsuri.

Principala responsabilitate în aceste privințe va reveni diverselor guverne naționale și F.A.O., dar succesul va depinde, de asemenea, de interesul și sprijinul pe care-l va putea găsi acțiunea F.A.O. în toate sectoarele societății, atît în țările dezvoltate cît și în cele mai puțin dezvoltate. Congresul Mondial al Alimentației va încerca să stimuleze dezvoltarea resurselor internaționale, materiale și umane, pentru o mai mare bunăstare și prosperitate în lume, în beneficiul păcii mondiale.

Al doilea Congres Mondial al Alimentației se va ridica împotriva barierelor care se opun dezvoltării umane. El va încerca să micșoreze prăpastia dintre „bogați” și „săraci” și să îmbunătățească nivelul de viață al umanității.

Vot regional — responsabilități naționale

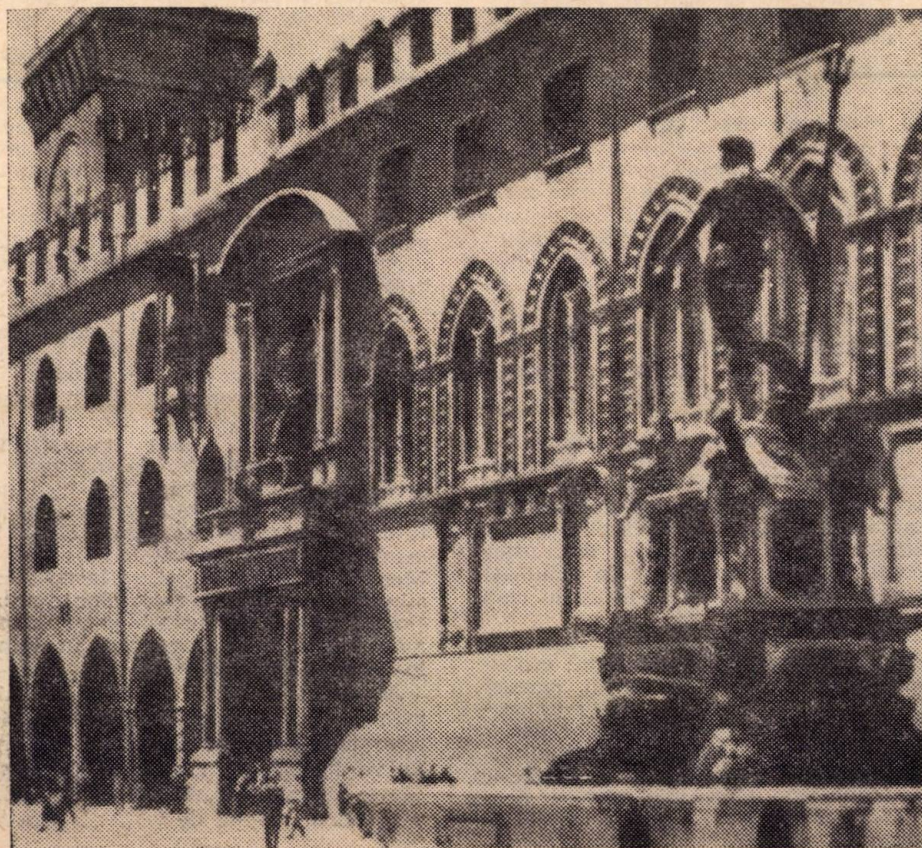
Cei care, la 7 iunie, așteptau de la alegerile regionale din Italia ocazia de a impune vieții politice a Peninsulei un viraj spre dreapta au rămas profund dezamăgiți. Nu s-a verificat o pierdere de voturi nici a partidului comunist, așa cum sperau ei, și nici a partidului socialist care, în coaliția guvernamentală de centru-stînga, a prezentat guvernului cererile unei părți a clasei muncitoare. În urma alegerilor, aceste două partide și-au menținut și chiar îmbunătățit pozițiile, zădărnici astfel speranțele grupurilor conservatoare și moderate privind falimentul centrului-stînga și înlocuirea lui cu o formulă de centru-dreapta.

Deși pur administrative, alegerile de la 7 iunie au avut totuși o certă valoare politică. La doi ani după alegerile parlamentare din 1968, ele reprezintă un test pentru schimbările înregistrate în cadrul corpului electoral în acești doi ani. Trebuie să amintim, pe plan economic și social, puternicele

lupte muncitorești care au culminat cu așa-numita „toamnă caldă”, în cursul căreia numeroase categorii de muncitori au obținut importante succese cu caracter economic și normativ, dar și politic, iar pe plan strict parlamentar, sciziunea din cadrul partidului socialist cu delimitarea partidului social-democrat care, în cursul campaniei electorale, s-a manifestat ca o forță politică substanțial antipopulară. Acest partid, în cadrul campaniei electorale, a încercat să-și atragă voturile burgheziei preocupate de succesele muncitorești.

Total opusă, evident, a fost poziția electorală a partidelor de stînga. Partidul comunist a lansat lozincă „regiunilor deschise” prin care caută să pro-

În regiunea Emilia-Romagna, P.C.I. a obținut majoritatea la recente alegeri. În fotografie: primăria orașului Bologna, capitala regiunii

moveze o vastă și liberă dezbatere între toate forțele politice pentru a forma împreună o bază programatică comună, care să fie o expresie autentică a forțelor populare și democratice (comuniste, socialiste, catolice) care pot și trebuie să-și desfășoare autonom capacitățile lor politice pentru administrarea, fără scheme preconceptuate, a comunelor, provinciilor și regiunilor. Partidul socialist italian a refuzat, la rîndul său, să accepte pretențiile aliaților săi guvernamentali, adică transpunerea mecanică și necritică a formulei de centru-stînga la nivelul conducerilor regionale; P.S.I. acceptă centrul-stînga numai ca pe o formulă general valabilă dar lasă libertate și autonomie în opțiunile politice mai ales acelor regiuni în care nu este posibil, din punct de vedere numeric și politic, să se constituie centrul-stînga. P.S.I. consideră că, pentru a nu se ajunge la o sufocare a vieții politice italiene făcînd-o prizoniera unor formule statice, aceasta trebuie să se elibereze de fetișismul centrului-stînga, pentru a permite noilor organisme regionale (care au apărut, e bine s-o amintim, cu 22 de ani întîrziere față de prevederile constituționale) să devină un instrument de progres și de reînnoire a vieții politice și administrative a țării, și nu simple imagini la nivel local a formulei centrale de guvernare.

Această atitudine a socialiștilor față de viitoarele alinieri la nivelul conducerilor regionale le-au adus, desigur, cele mai dure atacuri, în special din partea social-democraților și a altor forțe de dreapta (chiar și a unor curente ale democrației creștine), care au făcut din lupta împotriva P.S.I. motivul exclusiv al polemicilor lor electorale. În concluzie, toate aceste forțe reproșau P.S.I.-ului faptul că nu respinge automat posibilitatea unei colaborări cu comuniștii în acele regiuni (Emilia-Romagna, Toscana și Umbria) unde constituirea centrului-stînga este imposibilă din punct de vedere politic.

Obiectivul acestor forțe era deci nu numai acela de a slăbi P.C.I. (ceea ce nu reprezintă o noutate) dar și de a submina P.S.I.-ul căutînd, fapt deloc secret, să-l înlocuiască, la nivel guvernamental, cu liberalii, în încercarea de a opera acea cotitură spre dreapta dorită de toate forțele conservatoare italiene.

Aceste speranțe au fost, după cum o arată rezultatele electorale, zădărnice. Democrația-creștină, care rămîne cel mai puternic partid italian, a obținut în alegerile regionale circa 38 la sută din voturi, cu o pierdere de unu la sută față de alegerile parlamentare de acum doi ani, dar cu o creștere de unu la sută față de ultimele alegeri administrative. Partidul comunist și-a menținut cele 28 la sută din voturi crescînd cu unu și jumătate la sută față de alegerile administrative. Partidul socialist italian și-a menținut numărul voturilor, cu o ușoară pierdere în regiuni și o oarecare creștere în cadrul comunelor. Cît privește paralela cu alegerile parlamentare din 1968, aceasta, de fapt, nu poate fi făcută deoarece, după cum se știe, acum doi ani, socialiștii erau unificați în timp ce acum P.S.I. și social-democrația s-au prezentat separate în fața urnelor.

Social-democrații (P.S.U.) au obținut 7 la sută din voturi, ceea ce reprezintă o creștere de numai 0,3 la sută față de precedentele alegeri administrative, creștere destul de mică dacă se ține seama de uriașa mașină electorală pusă de ei în mișcare în cadrul campaniei electorale, și, mai ales, de obiectivele

ambicioase pe care își propuneau să le atingă: trei milioane de voturi, din care au obținut mai puțin de două milioane.

În urma unei analize a votului exprimat la 7 iunie, se pot face următoarele aprecieri: 1) stînga, în totalitatea sa, nu numai că și-a menținut voturile din precedentele alegeri, dar uneori numărul lor a fost depășit, chiar dacă nu în mod uniform în întreaga Italie, 2) democrația-creștină a suferit pe plan politic o ușoară rămînere pe loc, dar nu și pe plan administrativ și 3) creșterea înregistrată de P.S.U. și republicani s-a consumat în dauna liberalilor și deci a fost un amestec de voturi moderate, căci nici unul din cele două partide nu a luat din voturile stîngii. Tactica smulgerii de voturi stîngii s-a dovedit falimentară, precum și cea de a provoca o deplasare spre dreapta a echilibrului general al țării. Trebuie arătat că, în totalitatea lor, partidele coaliției de centru-stînga și-au menținut în general pozițiile, iar aceasta în special în detrimentul dreptei.

Dar problema care se pune astăzi este aceea dacă guvernul de centru-stînga va face o politică mai populară, dacă va traduce în viață reformele generale de care țara are nevoie, dacă va da o mai mare vigoare politicii externe de pace și destindere; cu alte cuvinte, în esență, să prevaleze o viziune politică progresistă asupra uneia conservator-moderate. În momentul de față au început o serie de discuții privind compoziția viitoarelor conduceri regionale, mai ales în Toscana și Umbria, adică acolo unde nici centrul-stînga, nici cele două partide de stînga (P.C.I. și P.S.I.U.P.) nu pot constitui singure majoritatea și, deci, unica soluție logică și stabilă este aceea a unei conduceri de stînga cu participarea Partidului Comunist Italian, P.S.I.U.P. și P.S.I. Unii exponenți ai democrației-creștine și social-democrației au amenințat cu declanșarea unei crize de guvern dacă socialiștii vor accepta să facă parte din asemenea guverne regionale; ei au mers pînă la a propune dizolvarea consiliilor regionale de-abia alese și organizarea unor noi alegeri, în speranța că vor putea schimba raportul de forțe. O astfel de politică obstrucționistă a fost respinsă, în mod hotărît, de socialiști, care au declarat oficial că fidelitatea față de formula centrului-stînga pe plan național nu trebuie să însemne o mecanică și obligatorie transpunere a ei în toate organismele locale. Este, totuși, probabil că vor mai trece luni de îndelungi polemici și discuții în timp ce problemele vor deveni din ce în ce mai urgente; este evident că problemele trebuie rezolvate înainte ca ele să devină mai grave decît sînt în prezent. Dacă, totuși, se va întîmpla așa, responsabilitatea unei grave crize politice, influențînd profund structurile statului, nu va putea să cadă decît asupra acelor care persistă în inutile bizantinisme politice în loc să se dedice cu hotărîre operei de realizare a unei autentice democrații cu concursul tuturor forțelor populare.

Roma, 16 iunie

Recidiva răpirilor

La 13 iunie, în ziarele braziliene a apărut un document neobișnuit, al cărui conținut îi va fi frapat, fără îndoială, pe cititori; era un manifest prin care două organizații ilegale chemau populația la înlăturarea autorităților. Totuși, documentul a fost publicat cu aprobarea guvernului, apariția lui în presă fiind una din condițiile puse de cele două organizații („Avangarda populară revoluționară” și „Acțiunea eliberării naționale”) pentru eliberarea ambasadorului R.F.G. în Brazilia, Ehrenfried von Holleben, răpit la 11 iunie. În scrisoarea comandoului „Juarez de Brito” (executorul răpirii), descoperită, în urma unor indicații telefonice, într-o biserică din Rio de Janeiro, eliberarea ambasadorului vest-german era condiționată, totodată, de punerea în libertate a unui număr de 40 de prizonieri politici.

În zilele care au trecut de la răpirea lui von Holleben, și pînă la eliberarea lui la Rio de Janeiro, s-au succedat momente dramatice. Holleben este al doilea diplomat vest-german răpit în lunile din urmă. (Contele Karel von Spredi, ambasadorul R.F.G. în Guatemala, a fost ucis la 31 martie, după ce condițiile autorilor răpirii fuseseră refuzate de guvernul guatemalez).

Într-un mesaj adresat cancelarului Republicii Federale a Germaniei, Willy Brandt, de președintele Garrastazu Medici s-a exprimat hotărîrea guvernului brazilian de a face tot posibilul pentru eliberarea lui von Holleben. Simbătă după-amiază, la palatul prezidențial a fost remis presei un comunicat semnat de ministrul justiției, Alfredo Buzaid, și de ministrul afacerilor externe, Mario Gilson Barbosa, în care se arăta că, urmărind apărarea vieții ambasadorului, guvernul a hotărît acceptarea condițiilor puse pentru eliberarea lui Holleben. Totodată, comunicatul autoriza folosirea mijloacelor de comunicație necesare pentru a se asigura identificarea celor 40 de deținuți politici și gruparea lor. Comunicatul a fost urmat de publicarea în presă a manifestului celor două organizații, difuzat anterior prin radio și televiziune. În noaptea din 13 spre 14 iunie, în centrul cartierului comercial din Rio a fost găsit un mesaj al răpitorilor cu numele celor 40 de persoane, a căror eliberare a fost cerută într-un interval de 36 de ore. Autorităților braziliene le revenea să obțină pentru deținuți eliberați azil politic în Algeria, iar dacă aici nu va fi posibil — în Mexic sau în Chile. Duminică, ambasadorul Algeriei în Brazilia a transmis autorităților de la Rio consimțămîntul guvernului de a acorda azil politic celor 40 de deținuți politici (...) Von Helleben a fost eliberat după sosirea în Algeria a avionului cu cei 40.

Sechestrarea ambasadorului vest-german în Brazilia a readus în comen-

taile presei frecvența crescîndă a unor asemenea acte în unele capitale latino-americane. Cazuri de răpire a unor diplomați străini s-au înregistrat încă în 1961. În ultimii ani, unii sechestrați au fost uciși. La 16 ianuarie, persoane care au rămas neidentificate au omorît doi diplomați ai S.U.A. din Guatemala. Von Spredi a fost a treia victimă. În septembrie 1969 a fost răpit ambasadorul S.U.A. în Brazilia, Burke Elbrick, recuperat după eliberarea unui grup de deținuți politici. În martie 1970 a dispărut consulul paraguayean din Argentina, Waldermar Sanchez.

După asasinarea lui von Spredi, „Le Monde diplomatique” a publicat sub semnătura lui Guy Feuer un articol în care se aprecia că guvernul Guatemalei, pe teritoriul căreia au fost uciși trei diplomați, se face vinovat de încălcarea dreptului internațional. În acest sens, se fac referiri la articolul 29 al Convenției asupra relațiilor diplomatice încheiat la Viena, la 18 aprilie 1961, (ratificată și de Guatemala), în care se formulează obligația statelor semnatare de a lua toate „măsurile rezonabile” pentru a împiedica orice lezare a persoanei diplomatului străin, a libertății și demnității acestuia. Autorul articolului din „Le Monde diplomatique” considera că guvernul guatemalez nu a luat toate măsurile rezonabile pentru salvarea vieții ambasadorului vest-german.

De altfel, recidiva răpirilor de persoane în unele capitale latino-americane a determinat înscrierea acestei probleme pe agenda sesiunii O.S.A. care va avea loc la 25 iunie.

E. P.

Ambasadorul R.F.G. la Buenos Aires, Ehrenfried von Holleben, la o conferință de presă ținută cu puțin timp înainte de răpirea sa

În lumea științei și a tehnicii

O NOUĂ STRATEGIE ANTI-CANCER

Numele orașului texan Houston este cunoscut în lumea întreagă și chiar pe Lună. Aparține erei astronautice, de când, la marginea lui, — într-un parc ferit de zgomot și de paraziți electrici — s-a instalat centrul de control al zborurilor cosmice, construit de N.A.S.A. Deocamdată, însă, activitatea acestui sector, atât de agitat în timpul zborului dramatic al lui „Apolo-13”, trece printr-un lung interval de vacanță.

Alt eveniment a însuflețit orașul. Un congres științific spre ale cărui lucrări s-a îndreptat nu numai atenția medicilor de specialitate, ci și speranțele unui număr uriaș de oameni, de ordinul a zeci și, poate, sute de milioane, din toate țările lumii: al zecelea congres convocat din Uniunea Internațională Contra Cancerului — U.I.C.C.

72 de țări fac parte din această Uniune, prezidată de profesorul sovietic Nikolai Blokhin, savant cu autoritate mondială în oncologie, ramură a științelor medicale consacrată studiului maladiei canceroase, descifrării enigmelor ei fundamentale, descoperirii unei terapii terapeutice specifice, sau cel puțin a unor metode și mijloace de vindecare, adaptate numeroaselor variante ale acestei boli.

Cinci milioane de victime în fiecare an, iată bilanțul cancerului — și, din nenorocire, hecatomba crește mereu. În Franța, de pildă, statistica mortalității așează cancerul pe locul al doilea, imediat după cazurile mortale provocate de maladiile cardiovasculare. În nici o țară boala canceroasă nu coboară sub locul al patrulea în statistica dolei. Ceva mai mult, procentul de letalitate al acestei maladii este mai ridicat, decât al oricărei boli din statisticele medicale de pretutindeni.

Aceste câteva constatări justifică, pe deplin, interesul

acordat congresului de la Houston. Peste 6000 de chirurghi, biochimisti, radiologi, medici igienisti, virusologi din 70 de state — inclusiv România — s-au întrunit în capitala statului federal american Texas pentru a prezenta și a discuta 2300 de comunicări științifice, oficial acceptate de comisia organizatoare a congresului, fie ca documente ale sesiunii, fie ca teme pentru cele șase zile de dezbateri publică (22—28 mai 1970).

Lucrările plenare au fost conduse de Dr. Richard Doll, „Regius Professor of Medicine” la Universitatea din Oxford. 11 deținători ai premiului Nobel pentru medicină, chimie și fizică au participat la lucrări. Concentrarea interesului general pentru congres a fost atât de mare, încât se apreciază că volumul de informații științifice primite și difuzate a bătut toate recordurile în domeniul reuniunilor profesionale internaționale.

Majoritatea comunicărilor a cuprins studii de laborator asupra ipotezei virotice a cancerului la oameni. Se știe că această ipoteză își găsește o bază din ce în ce mai susținută, în cazul unor forme anumite de cancer la animale. Faptul că maladia canceroasă are caracter general, adică afectează întregul regn animal, de la om până la fintele microscopice, monocelulare, determină pe mulți savanți să creadă că drumul cel mai bun pentru clarificarea „biologiei cancerului” este continuarea cercetărilor asupra ipotezei virotice, cu transpunerea rezultatelor obținute, până acum, de la animale la om. În felul acesta poate că nu va întârzia descoperirea unor metode sigure de diagnostic și de terapie. Pe lângă cunoscutele rezultate obținute în laborator de tinerii savanți americani Morton și Eilber precum și de un grup de chimiști japonezi dintr-o clinică din Tokio, cercetări aprofundate întreprinse, după cum a spus profesorul Blokhin, de medicii și microbiologii sovietici par să confirme că și la oameni anumite tipuri de cancer sînt provocate de prezența unor virusi. Izolarea lor poate conduce, în stadiul de azi al biochimiei — la descoperirea unei

imunoterapii salvatoare, la „vaccinarea anticanceroasă” pe care o așteaptă omenirea întreagă.

Pînă atunci, adversarii „ipotezei virotice” nu dezarmează, nici ei. Doctorul Irving Selikoff, profesor de „environment”, (știință a mediului înconjurător) la Universitatea din New York afirmă că particule invizibile de fibre minerale, și anume de asbest, atât de ușoare încît plutesc în aer, sînt, aproape cu certitudine, cauza cancerului de plămîni, care seceră un număr mare de muncitori industriali. Numărul cazurilor de cancer pulmonar a fost de 92 de ori mai mare, într-un lot de muncitori ai unei fabrici de asbest care sînt și fumători, decât într-un lot — de nefumători din aceeași uzină.

În afara acestei periculoase asociații între fibrele de asbest și tutun, fumătorii nu au fost puși, direct, în cauză de congresul de la Houston. O comunicare a doctorului Oscar Auerbach de la Veteran Administration Hospital din New Jersey arată că cercetările sale asupra a trei grupe de cîte 72 de bărbați de aceeași vîrstă, profesie și mediu, — un grup de nefumători, altul de fumători timp de zece ani, cu abandonarea fumatului de 5 ani, al treilea cu fumători constanți de 15 ani — nu a dus la rezultate concludente. Totuși, o constatare a lui Auerbach este elocventă: celulele canceroase găsite în plămîniilor unor bărbați din „grupul 2”, cu zece ani de fumat, s-au cicatrizat în timpul celor cinci de cînd s-au lăsat de tutun.

Ar fi absurd să se spună că toate concluziile posibile după amplele dezbateri de la Houston au și fost trase. Discuțiile ce vor urma în forurile academice și în presa de specialitate vor aduce, desigur, informații noi, idei fecunde și speranțe mai puternice în lupta oamenilor cu cea mai grea boală a lumii civilizate.

Domeniul care profită, totuși, de îndată, de pe urma acestui congres uriaș este detectarea precoce a bolii. În mod special, cancerul sinului și al stomacului au fost obiectul celor mai intense cercetări. Pentru primul tip de cancer, o echipă de la

Universitatea din New York, condusă de doctorii Sam Shapiro și Philip Strax a prezentat o tehnică radiografică specifică, „mamografia”, cu ajutorul căreia au putut fi salvate numeroase pacienți, prin intervenții chirurgicale practicate la timp, mai înainte ca fesutul malign să fi proliferat.

Și în diagnoza cancerului de stomac s-au făcut progrese. Trei medici din „Centrul național anti-cancer” de la Tokio au prezentat congresului o metodă nouă de pregătire a radiografiilor. Ei dau pacienților să absoarbă, înaintea radiografierii, o emulsie fină de bariu cu ar, în loc de bariu simplu. Rezultă o imagine mult mai clară și precisă, pe care pot fi identificate formațiuni canceroase foarte mici. Eliminarea acestora, prin intervenții chirurgicale prompte, a salvat viața unui mare număr de oameni. În comunicarea lor, medicii japonezi au arătat că vreo cîțiva pacienți care au refuzat să accepte diagnosticul și să se opereze, deoarece nu simțeau nici un fel de dureri, s-au găsit după 2-3 ani, în situații iremediabile.

Așadar, nimic nou în biologia cancerului și în terapia lui. Totuși, un pas înainte în strategia anti-cancer, prin indemnul dat întregii lumi medicale de a generaliza depistarea timpurie a cancerului, modalitatea sigură de a contribui la scăderea procentului de letalitate al acestei maladii.

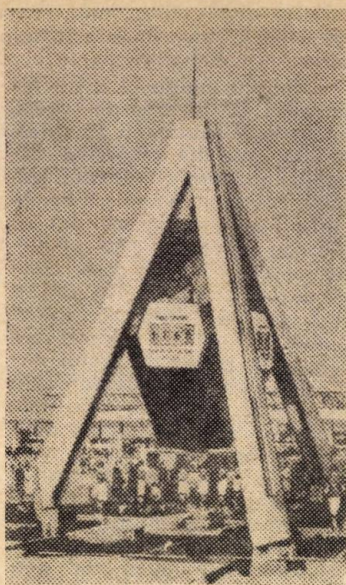
Pentru toate celelalte aspecte ale bătăliei, savanții vor continua să lucreze în laboratoare și clinici pînă în 1974, cînd vor avea, din nou, prilejul să se întâlnească la Florența în al XI-lea Congres.

ORA CEA MAI EXACTĂ

Pentru a constata că viitorul nostru ceasornic electronic are o întârziere de o secundă față de timpul-etalon, va trebui să-l controlăm timp de 7000 de ani — ceea ce poate că n-ar fi rău. Specialiștii în orologerie teoretică afirmă, însă, că nu pot fi siguri, în clipa de față, dacă ceasul va „merge” cu o secundă înainte sau va rămînea în urmă cu o secundă. În orice caz, eroarea admisă este de numai 5 „zecemilioni” de secundă la 24 de ore, ceea ce nu se mai poate numi „eroare”, ci „grad de stabilitate”.

Două laboratoare au elaborat etaloane de această precizie: „Institutul de cercetări științifice pentru măsurătorile fizicotehnice și radiotehnice” din Uniunea Sovietică și „Sistemul orar atomic Seiko” din Japonia.

Ceasornicul central instalat la „Exposaka-70” și declanșat acum cîteva zile, este calculat pentru „gradul de stabilitate” arătat mai sus. El comandă, în

Orologiul central de la Osaka „O secundă la șapte mii de ani“...

să, alte 50 de orologii publice, de a căror precizie nu mai garantează. Simpla transmisie a comenzilor electrice constituie un serios motiv de dezechilibru, pentru sensibilitatea acestui ultim produs al lui Cronos.

De câteva luni, între Tokio și „Complexul etalonului de stat al Orei“ din Uniunea Sovietică, se fac schimburi de semnale radio identice, pentru verificarea orei exacte. Aparate de control, care țin seama de distanța parcursă de semnale, analizează, comparativ, funcționarea orologiilor-etalon și mențin intact, în orice moment, prețiosul „grad de stabilitate“ grație căruia putem ști „ora foarte exactă“, riguros necesară pentru zborurile cosmice, pentru uzinele de azi și oamenii de mâine.

OMUL ÎN MEDII OSTILE

Prezența omului în Cosmos nu mai este o problemă de inginerie spațială, ci una de durată. Și anume, cât timp poate trăi omul, singur sau în grup, în condițiile fizice și psihice pe care le are în marele spațiu extraterestru, mediu prin excelență ostil vieții. Se înțelege că e vorba de supraviețuirea în cabine presurizate sau cel puțin în combinezoane etanșe, nu în stare de catastrofă.

La 12 aprilie 1961, când Yuri Gagarin a evoluat în spațiu timp de o oră și 48 de minute, zborul său a însemnat, în primul rând, un mare succes al tehnicii spațiale, datorită căreia omul a putut înfrunta imensul necunoscut al Cosmosului. Abia după acel eveniment s-a pus problema de durată. „Vostok-2“ pilotat de Titov (6 august 1961) a rămas 25 de ore

și 18 minute în zbor circumterestru și a parcurs 760 000 de kilometri, performanță întâmpinată cu legitim entuziasm. În iunie 1963, după doi ani de pregătire la sol, cosmonautul Bikovski, la bordul lui „Vostok-5“ a rămas în Cosmos 119 ore. Părea să fie, pe atunci, un record din domeniul științei-ficțiune. Dar, după alți doi ani, în august 1965, americanii Cooper și Conrad au zburat cu „Gemini-5“ 190 de ore și 59 de minute.

Capacitatea omului de a supraviețui în stare de imponderabilitate prelungită era, astfel, demonstrată. De asemenea, se dovedea suportabilă, cu mici abateri de la starea fiziologică normală, izolarea totală într-o cabină ermetică, aerul artificial deosebit de atmosfera terestră, hrana de tip farmaceutic și o incontestabilă tensiune psihologică, în fața unor nevănuite primejdii. Se puneau, totuși, întrebarea în ce moment ar ajunge la epuizare rezistența organismului în aceste situații-limită și care ar fi sechelele fizice ale unor solicitări extreme.

La 4 decembrie 1965, deci după o nouă perioadă de pregătire, Borman și Lovell au dus mult mai departe limitele duratei în zbor, evoluând cu „Gemini-7“ timp de 320 de ore și 35 de minute. Și iată că acum, la 17 iunie, când scriem aceste rânduri, Nikolaev și Sevastianov, la bordul lui „Soiuz-9“ realizează un nou și impresionant record, cu mai mult de 370 de ore în Cosmos.

Este interesant de constatat că performanța aceasta de durată nu a fost obținută cu prețul agravării condițiilor de zbor inconfortabil, ci dimpotrivă. Cu excepția imponderabilității — care nu poate fi făcută mai grea — toate celelalte condiții de la bordul navelor cosmice sînt din ce în ce mai puțin riguroase. Îmbrăcămintea a devenit comodă, atmosfera din cabină se apropie de aerul liber, hrana începe a fi destul de terestră. Probabil că și starea nervoasă a cosmonauților este tonifiată. Teama de necunoscut e mai puțin gravă, siguranța zborului și a înapoierii la sol ajunge, acum, la un procent foarte mare.

De fapt, capacitatea de rezistență a omului — cu ajutorul unui echipament adecvat — se prelungește nu numai în spațiul fără aer, ci și sub apă și sub pământ, medii ostile în a căror explorare se merge, deocamdată, mult mai încet decît în Cosmos.

„ELDO“

N-ARE NOROC

După opt ani de cheltuieli și de speranțe, „Comisia Europeană pentru Construirea și Lansarea de Aparatură Spațială“, cunoscută sub acronimul ELDO (European Launcher Develop-

ment Organization) a trăit în ziua de 9 iunie, la Woomera, dezamăgirea supremă: tentativa de plasare pe orbită circumterestră a unui satelit a eșuat, pentru a zecea și ultima oară.

Woomera nu este, propriu vorbind, o localitate, ci o stație tehnică, în marginea uriașului spațiu deșertic din Australia. Acolo a fost închiriat un perimetru vast, pentru instalarea poligonului de tragere astrală. ELDO, la rîndul lui, nu are un program bine definit, ci înseamnă doar o tentativă de explorare a Cosmosului, în scopuri utile: telecomunicații și meteorologie. Racheta proiectată are — sau mai bine zis avea — trei etaje: primul, britanic, intitulat „Blue Streak“; al doilea, construit de societatea franceză Nord-Aviation și denumit „Coralie“; al treilea, fără nume, ieșea din uzina vest-germană, „Arbeitsgemeinschaft Satellitentragers“. În principiu, cele trei etaje ar fi trebuit să plaseze pe orbite, la vreo 500 km depărtare de sol, sateliți de 160 pînă la 600 de kg și, într-un viitor oarecare, sateliți de 1 000-1 500 de kg cu funcții complexe, de comunicații la distanță și de investigații meteo pe suprafețe mari.

Pînă la recentul eșec de la Woomera s-au mai făcut încercări: una „de laborator“ și opt pe teren, numerotate de la F-1 la F-9. N-a reușit nici una. Tehnicienii s-au consolat cu ideea că de fiecare dată, „sistemul“ nu era integral. Lui F-1 îi lipsea treapta întâi. F-2, deși nu avea treapta a doua, a pornit bine spre cer, dar cînd să fie plasat pe orbită, un radar instalat pe o insulă din Pacific a calculat greșit traiectoria, a speriat pe controlorii zborului și a determinat distrugerea sistemului, după 2 minute și 15 secunde de la start, în ziua de 24 mai 1966. F-3 a avut „un succes parțial“. F-4 și F-5, fiecare necomplet, au căzut în apele oceanelor. La 4 august 1967, al 6-lea „F“, cu etajele I și II reale și cu etajul III machetă, a fost lansat în mijlocul unei mari campanii de publicitate, dar n-a zburat decît un minut, „F-7“ — din 4 decembrie 1967 — și-a depășit fratele mai mare cu numai 5 secunde de existență.

Despre soarta lui „F-8“ nu se mai știe nimic. Se crede că înainte de a se instala pe vreo orbită, a căzut în vecinătatea Groenlandei. În sfîrșit, se punau cele mai serioase nădejdii în „F-9“. Avea rachetele complete — dar satelitul era în machetă. O nouă distrugere costa prea scump. Pregătirile au fost îndelungate, minuțioase, lansarea amînată de patru ori. La 9 iunie, cînd a pornit spre cer, sistemul a greșit traiectoria. Experiența ELDO s-a încheiat.

Viitoarele încercări, cu un sistem de rachete mai robuste, nu

Videotelefonul a ieșit din laboratoare și, produs la scara industrială, a început să intre în funcțiune.

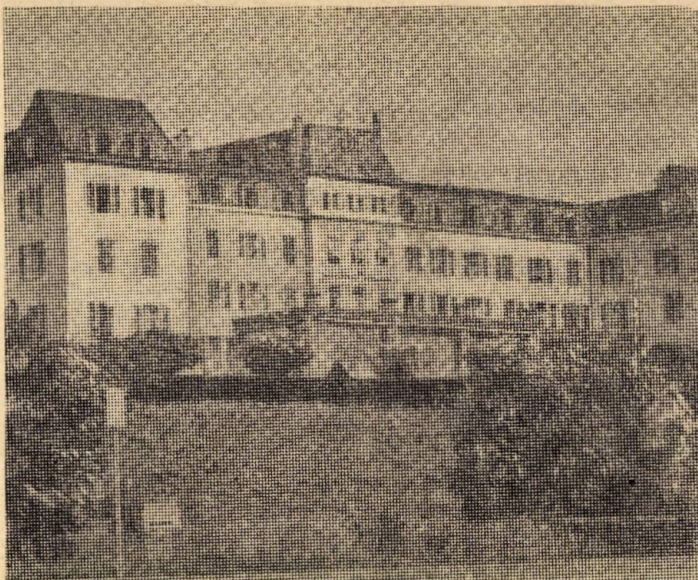
vor mai avea loc la Woomera. Întreaga instalație se va muta în Guyana franceză, unde va pregăti lansarea satelitului de telecomunicații „Symphonie“. Baza tehnică va fi, de data aceasta, continuarea programului francez din care sînt cunoscute rachetele și sondele atît de plăcut intitulate „Diamant“, „Diadème“, „Diogenes“, „Emeraude“ și „Améthyste“.

LA TELEFON CONTINENTELE

De două luni, se poate vorbi la telefonul automat, direct, din Europa în America de Nord. Evenimentul acesta nu s-a produs fără unele nedumiriri. Abonații telefonici care au intrat în legătură cu corespondenții lor de peste Atlantic au constatat că la întrebarea firească „Alo! acolo este John?“, interlocutorul ezita un scurt interval de timp înainte de a răspunde „da, eu sînt!“ Din această cauză, aproape toate întrebările și răspunsurile erau repetate, iar vorbitorii se îndoiu de identitatea reciprocă, mai ales că vocele ajungeau la destinație simțitor alterate.

Acum câteva zile, oficiul telefonic din Frankfurt a dat un comunicat prin care preciza că pentru a parcurge distanța intercontinentală „via“ sateliții de telecomunicații, cuvintele străbat 80 000 de kilometri în intervale de timp de 0,3 secunde pînă la 1,333 secunde. Aceste întârzieri ale impulsurilor electromagnetice provoacă „ezițările“ involuntare ale interlocutorilor.

Mircea GRIGORESCU

Pe fond alb o cruce roșie

Ion Aszódy

Inițiativa a apărut acum peste un secol și veacul care a trecut a demonstrat clarviziunea celor ce au vrut să grupeze, să organizeze și să protejeze devotamentul individual al oamenilor dornici să aline durerile provocate de conflicte armate sau de calamități naturale.

Ideea în sine este, însă, mult mai veche. În 1586, Camille de Lellis a înființat la Roma o congregație ai cărei membri purtau pe haină o cruce roșie și, umblînd în urma armatelor, într-o epocă în care serviciile sanitare erau inexistente, purtau de grijă răniților. În secolele următoare, beligeranții au semnat numeroase convenții pentru apărarea răniților sau a bolnavilor civili din orașele asediate. Apoi au uitat de ele, le-au călcat în picioare, iar războaiele au devenit din ce în ce mai ucigătoare, mai devastatoare, epidemiile au secerat adesea mai multe vieți decît bătăliile propriu-zise. Într-o zi doborât de singeroasă, un elvețian și-a dat seama de un lucru pe care nimeni nu-l sesizase pînă atunci: În timp ce mijloacele de ucidere se perfecționau, organizarea serviciilor de

sănătate ale armatelor rămînea extrem de primitivă.

Solferino, 24 iunie 1859; 300 de mii de soldați se înfruntă într-o bătălie crîncenă. Francezii și italienii luptă împotriva austrieșilor. La sfîrșitul zilei, pe cîmpul de luptă, rămăseseră 40 000 de cadavre; mii de răniți zăceau părăsiți pe colinele și pe șesul între Solferino, Cavriana și Cassiano. Cetățeanul elvețian Jean-Henri Dunant parcurge cu un poștalion confortabil teatrul de operațiuni din nordul Italiei. Nu-i pasă de trupele care mărșăluiesc. Trece prin sate incendiate, dar nici nu le vede. El îl caută pe Napoleon al III-lea, împăratul francezilor, care conduce armatele franco-italiene. Energicul om de afaceri în vîrstă de 31 de ani alesese un moment cam nepotrivit pentru călătoria sa, dar era ferm hotărît să obțină o audiență de la împărat. Da, o audiență cu orice preț, altfel concurența i-o va lua înainte! Pașnicul elvețian nu este absolut de loc interesat de războiul care se desfășoară în jurul lui. El dorește să obțină concesii teritoriale în Algeria pentru a

construi acolo niște... mori. Pentru aceasta este absolut necesar asentimentul împăratului.

Caleașca merge în urma armatelor. Un tovarăș de drum, un general francez, îi povestește cite ceva din grozăviile războiului modern călătorului elegant, îmbrăcat în haine albe. Acesta îl ascultă îngrozit, dar dă din cap aprobator cînd generalul lansează butada care avea să devină celebră: „Nu poți să faci omletă fără să spargi ouăle”. Omul de afaceri din Elveția se plinge de praful stîrnit de coloanele de soldați care înaintează. Cu două zile mai tîrziu, la Solferino, haina albă a lui Henri Dunant va fi murdărită, însă nu numai de praf, ci și de sînge. Acesta este războiul? întrebă el îngrozit. Și tînrul Henri Dunant uită scopul călătoriei sale, nu se mai gîndește nici la morile din Algeria, nici la împărat. Improvizează un post de prim ajutor și timp de trei zile, împreună cu alți călători și cu sprijinul celor patru medici austrieți eliberați din prizonierat de francezi la cerea sa, se ocupă numai de răniți. Își trimite vizitiul la Brescia să aducă alimente și pansamente. În cursul acestor trei zile, o mie de soldați răniți primesc primul — și vai de cite ori ultimul — ajutor. Francezi, italieni, austrieți. Aceste trei zile decid destinul lui Henri Dunant.

„De trei zile, la fiecare sfert de ceas, văd un suflet de om părăsind cu suferințe îngrozitoare această lume” — scrie el la 27 iunie 1859 de pe cîmpul de luptă prietenei sale contesa Agénor de Gasparin din Geneva. Reîntors în Elveția, Dunant publică o carte emoționantă: „O amintire din Solferino”. Prima ediție a acesteia, citeva sute de exemplare, este trimisă de Dunant tuturor suveranilor și personalităților importante din Europa acelor vremi. Dunant cutreieră continentul, pentru a convinge lumea de necesitatea ajutorării răniților de pe pozițiile unei totale neutralități. Sprijinul dat răniților nu trebuie să fie un act de beligeranță, ci unul uman — spune Dunant. Ideea născută pe cîmpul de bătălie de la Solferino s-a realizat mai tîrziu, nu întîmplător, în Elveția, țara neutralității prin excelență. Încă un fapt semnificativ: Henri Dunant era strănepotul lui Jean-Jacques Rousseau. Or, mulți văd în marele gînditor pe adevăratul părinte spiritual al Crucii Roșii.

În „O amintire din Solferino”, Dunant propunea crearea, în fiecare țară, a unei societăți capabile să ajute în timp de război serviciul de sănătate al armatei. El cerea, de asemenea, înființarea unui comitet internațional de ajutorare care să lase fiecărei țări, fiecărui ținut, chiar fiecărui oraș, libertatea de a constitui, la rîndul lor, propriile lor comitete. Crucea Roșie internațională urma să slujească

1863. Ședința de constituire a Crucii Roșii Internaționale

că la alinarea suferințelor provocate de războaie. Aceasta va fi sarcina sa primordială — a accentuat Dunant — atâta timp cât popoarele nu vor pune războiul înafara legii.

Micul volum al lui Dunant a răscolit opinia publică europeană. „Dumneavoastră salvați omenirea și serviți libertatea”, i-a scris Victor Hugo lui Dunant. Charles Dickens comenta în termenii următori, în revista sa „All the Year Round”, inițiativa lui Dunant: „Ar fi uimitor dacă nenumăratele inimi caritabile nu ar răspunde la chemarea sa”. Inițiativa lui Dunant a fost întâmpinată favorabil în primul rând în Elveția. Societatea geneveză de utilitate publică a format la 17 februarie 1863 un comitet numit Comitetul celor cinci. În afară de Dunant, făceau parte din comitet generalul Guillaume-Henri Dufour, veteran al războaielor napoleoniene, avocatul Gustave Moynier și doi medici: dr. Théodore Mounier și dr. Louis Appia. Acesta din urmă fusese și el de față la bătălia de la Solferino. „Cei cinci” înființează „Comitetul internațional și permanent de asistență pentru răniți militari”, care, după șase luni, în august 1863 s-a transformat în Comitetul Internațional de Cruce Roșie. La propunerea generalului Dufour a fost acceptată ca emblemă o cruce roșie pe fond alb, simbol al spiritului de solidaritate.

Steagul cu noua emblemă avea să fluture în curând deasupra cîmpurilor de luptă. În februarie 1864 izbucnește războiul pruso-austro-danez, și unul din „cei cinci”, dr. Louis Appia circulă pentru prima oară între cele două fronturi cu brastardă Crucii Roșii. „Am avut grijă — scrie el mai târziu — să mă prezint fără pretenții, ca un delegat binevoitor... care vrea să ajute fără să ceară ceva în schimb”. La 22 august 1864, la conferința internațională, convocată de guvernul elvețian, reprezentanții a 16 țări semnează celebra „convenție de la Geneva” — „Convenția pentru îmbunătățirea soartei militarilor răniți ai armatelor aflate în conflict”. Această primă convenție este urmată de alte trei. În 1899 prevederile primului acord sînt extinse asupra răniților din marină; în 1929 se reglementează soarta prizonierilor de război, iar convenția din august 1949 oglindește învățăminte decurgînd din confruntarea lumii civilizate cu războiul de tip fascist. Ea stabilește și protecția populației civile împotriva atrocităților, torturilor, deportărilor, a muncii forțate, interzice luarea de ostatici, executiile fără judecată etc.

Vechiul comitet al „celor cinci” există și azi, și poartă tot denumirea de Comitetul Internațional de Cruce Roșie (C.I.C.R.). El este compus exclusiv din cetățeni ai Elveției, stat a cărui neutralitate este recu-

noscută de celelalte state. Ca atare, Comitetul este calificat pentru a inspira încredere tuturor beligeranților și pentru a veghea, în consecință, la respectarea convențiilor de la Geneva. Anul 1919 marchează o nouă cotitură în istoria Crucii Roșii. Lumea ieșise dintr-o conflagrație ucigătoare, primul război mondial, în timpul căruia societățile de Cruce Roșie își trecuseră examenul și într-un domeniu pentru care nu fuseseră decît parțial pregătite: apărarea, îngrijirea și regăsirea prizonierilor de război. La Geneva, în 1914, C.I.C.R. creează Agenția centrală a prizonierilor de război care primește zilnic 3000 de scrisori, distribuie două milioane de pachete și la sfîrșitul ostilităților are cinci milioane de dosare personale în fișierul ei. În septembrie 1939, Agenția centrală a trebuit, din păcate, să-și redeschidă porțile. Nave, trenuri, camioane, avioane purtînd emblema solidarității umane au transportat răniți, bolnavi, invalizi schimbați între beligeranți. 179 de delegați ai Crucii Roșii Internaționale — dintre care zece au murit la datorie — au vizitat lagărele de prizonieri din Germania fascistă protestînd împotriva violării convențiilor de la Geneva. C.I.C.R. a obținut acordul beligeranților ca civilii internați în lagăre să fie considerați prizonieri de război, dar nu a putut asigura protecția juridică a populației civile aflate pe teritoriile ocupate de hitleriști și a deținuților din lagărele de concentrare naziste. C.I.C.R. a primit peste 50 milioane de scrisori și telegrame, fișierul ei a ajuns să conțină 53 de milioane de dosare; a expedit 36 milioane de colete în valoare de peste trei miliarde de franci elvețieni. A trimis 750 mii de pachete pentru deținuții lagărelor de concentrare hitleriste, dar nu a putut controla distribuția lor. Datorită imensului ei fișier, la care se adaugă și milioanele de cartoteci aflate la Arolsen lângă München, plasate și ele sub controlul C.I.C.R. mulți oameni luați de furia războiului și dispersați în toate direcțiile au putut fi regăsiți.

Dar să revenim: în luna aprilie a anului 1919, la inițiativa Statelor Unite se deschide la Cannes sub președinția profesorului Pierre-Emile Roux, renumitul discipol al lui Pasteur, o conferință pregătitoare, pentru unirea tuturor societăților de Cruce Roșie. Apoi, la 5 mai 1919, la Paris, este fondată Liga Societăților de Cruce Roșie cu sediul la Geneva. Liga, spre deosebire de C.I.C.R. își alege o conducere internațională și își propune continuarea în timp de pace a activității desfășurate în timp de război. Printre scopurile Ligii figurează și „coordonarea eforturilor în cazurile de calamitate națională și internațională”.

Crucea Roșie este, așadar, o organizație internațională care cuprinde toate societățile de Cruce Roșie unite în cadrul Ligii, precum și C.I.C.R. În țările mahomedane, societățile poartă denumirea de Semiluna Roșie, în Iran, Leul Roșu, iar în Israel Steaua Roșie a lui David. În 1966 erau cuprinse în organizație 106 țări. Acțiunea inițială a Crucii Roșii de „umanizare a războiului” s-a extins, și în timp de pace ea desfășoară o intensă activitate de înțajutorare și de binefacere pe plan medico-social și de ajutor în cazuri de calamități sau de catastrofe. Legăturile frățesti care există între diferitele societăți naționale ale Crucii Roșii se manifestă spontan și puternic în clipa în care un dezastru lovește o țară.

În această vară deosebit de grea pentru țara noastră, încă din primele zile s-a făcut simțit puternic spiritul de solidaritate cu care poporul nostru a fost ajutat de organizațiile de Cruce Roșie din numeroase țări. Liga internațională a Crucii Roșii, împreună cu alte organizații de ajutorare au lansat un apel către membrii Ligii; alte chemări au urgentat acordarea sprijinului. Pînă la data de 12 iunie, au sosit donații în bani și în natură de la următoarele societăți de Cruce Roșie: suedează, iugoslavă, chineză, sovietică, engleză, canadiană, norvegiană, vest-germană, din Austria, S.U.A., Grecia, R.D.G., Finlanda, Bulgaria, Australia, Noua Zeelandă, Olanda, Franța, Liban, Japonia, Norvegia, Semiluna Roșie din Algeria și Turcia, Leul Roșu din Iran etc. Răspunzînd apelului Ligii au trimis donații guvernul elvețian, cantoanele Valais și Geneva, consiliul municipal din Geneva. Numeroase asociații de binefacere (Caritas, Salvați copiii etc.) au trimis darurile lor prin intermediul Crucii Roșii. Chiar și unele donații de stat și individuale au fost îndreptate spre țara noastră tot prin intermediul Crucii Roșii.

„Armata pacifică” — acesta este numele de onoare pe care-l poartă legiunea celor 200 milioane de voluntari ai Crucii Roșii. Ea nu face politică, nu este confesională și colaborează cu guvernele și organizațiile naționale de Cruce Roșie. În timpul războiului civil din Biafra, de pildă, C.I.C.R. avea în Nigeria peste 2000 de reprezentanți, dintre care 373 neafricani. Aceștia au asigurat funcționarea podului aerian cu avioanele C.I.C.R. care aduceau cantități mari de alimente și medicamente, au asigurat vaccinarea a milioane de copii și adulți împotriva variolei și pojarului. Unul dintre conducătorii C.I.C.R. declara: „Aici, în Biafra și Nigeria, am găsit condiții care semănau cu acelea pe care le-a descris Henri Du-

nant după bătălia de la Solferino”.

În încheiere să revenim la destinul celui care a fost întemeietorul Crucii Roșii. Mare idealist, Henri Dunant s-a dovedit a fi un medicocrm de afaceri. Dînd faliment s-a mutat la Paris unde l-a surprins, în 1870, izbucnirea războiului franco-prusac. Și-a riscat viața traversînd liniile frontului și în timpul Comunei din Paris a devenit suspect guvernului contrarevoluționar al lui Thiers pentru că a salvat viața unor oameni condamnați la moarte. Crucea Roșie a deschis la Băle o agenție de ajutor. Peste 150 de voluntari, medici, infirmieri, studenți s-au angajat pentru a-i ajuta pe răniți. În ambulanțele ambelor tabere lucrau și medici români: printre ei, Carol Davila care s-a înrolat ca voluntar. Davila, după ce a fost capturat de prusaci, a avut ocazia să se convingă de eficacitatea și utilitatea convenției de la Geneva. Nefiind considerat prizonier, el a fost pus în libertate și a continuat să lucreze ca medic. Pe baza raportului lui Carol Davila din 18 octombrie 1874, România a aderat la convenția de la Geneva, fiind cel de-al 22-lea stat aderent. Societatea de Cruce Roșie din România a fost înființată în 1876. Prima sa ambulanță a plecat în iulie 1876 spre teatrul de război sirbo-turc.

După ce organizează, în 1875, ajutorarea sinistratilor din sudul Franței, Henri Dunant cutreieră lumea, se interesează de soarta negrilor, iar în 1887 se întoarce în Elveția. Pregătește o nouă ediție a cărții „O amintire din Solferino”, apoi este nevoit să intre la azilul de bătrîni din orașul Heiden. A îmbătrînit înainte de vreme, complet ruinat. Un prieten îi plătește taxele de intrare la azil. Lumea l-a uitat demult, vizitatorii care bat la ușa sa sînt din ce în ce mai rari. Aici, la Heiden, îl descoperă un ziarist, care atrage din nou atenția lumii asupra lui. Congresul internațional de medicină ținut la Moscova în 1897 îi decernează un premiu. Apoi vine a-poteoza: Henri Dunant primește în 1901 cel dintîi Premiu Nobel pentru pace. Apoi este din nou dat uitării. La 30 octombrie 1910 moare la vîrsta de 82 de ani și este înmormîntat în micul cîmîtir al orașelului Heiden, cantonul Appenzell. La numai nouă ani de la decernarea celui mai prestigios premiu internațional, nimeni, se pare, nu l-a condus pe acest ultim drum pe cel numit de combatanții de la Solferino „Omul în alb”...

Opera sa i-a supraviețuit însă, a luat o amploare pe care el nici n-ar fi putut s-o bănuiască, dovedindu-și utilitatea în numeroase împrejurări tragice pentru omenire.

LIFE
INTERNATIONAL

NEW YORK

Clark Clifford

SĂ NE RETRAGEM DIN VIETNAM!

Clark Clifford, consilier al președintilor Truman, Kennedy și Johnson, a fost în anii 1968-1969 secretar al apărării. În 1960, el a condus predarea puterii de la Administrația Eisenhower la Administrația Kennedy. În urmă cu un an, articolul său publicat în revista „Foreign Affairs” în care cerea începerea retragerii din Vietnam a provocat senzație: președintele Nixon a declarat atunci că speră să depășească programul propus de Clifford. Iată acum opiniile sale cu privire la noile acțiuni ale S.U.A. în Cambodgia.

Din experiența mea personală în problema Vietnamului am tras trei învățăminte fundamentale pe care le voi prezenta în articolul de față. Apoi voi discuta cum se aplică aceste învățăminte la situația din Cambodgia. În sfârșit, voi propune un plan concret pentru desprinderea noastră din Vietnam.

Securitatea națională a Statelor Unite nu este implicată în Vietnam, și nici interesele noastre în această regiune nu justifică menținerea prezenței militare.

Baza participării noastre inițiale la conflictul din Vietnam a fost acceptarea generală a așa-zisei „teorii a dominoului”. Potrivit acestei teorii, dacă se permitea căderea Vietnamului de sud, alte țări din Asia de sud-est, și eventual chiar din subcontinentul asiatic, s-ar fi putut prăbuși, una după alta. Se afirma că în cazul acesta, securitatea națională a Statelor Unite ar fi avut de suferit. La un moment dat, am crezut în caracterul rezonabil al acestei teorii, dar propria mea experiență personală m-a dus la concluzia că este neîntemeiată.

Unul din principalele motive care m-au făcut să-mi schimb opinia a fost

atitudinea manifestată în ultimii cinci ani de țările din Asia care ar fi afectate în modul cel mai serios dacă teoria dominoului ar fi adevărată. Aceste țări cunosc înfinit mai bine decât noi realitățile politice, militare și diplomatice din această parte a lumii, deoarece trăiesc acolo de sute de ani. Privind harta regiunii este interesant să pornești din Vietnamul de sud și să numeri trupele trimise de aceste țări în Vietnamul de sud deoarece, în ultimă analiză, aceasta constituie verificarea cea mai exactă a gradului lor de îngrijorare.

Birmania, Laosul și Cambodgia, la vest, nu au trimis trupe în Vietnamul de sud. Singaporele și Malaezia nu au trimis nici ele trupe, în timp ce Tailanda a trimis doar forțe simbolice. Filipinele nu au trimis forțe combatante. Unitățile de geniu și corpul sanitar pe care le-au trimis au fost în mare măsură retrase. Indonezia, India și Pakistanul nu au trimis trupe. Acestea sînt piesele cele mai apropiate ale dominoului.

Cred că evenimentele din ultimii cinci ani ar trebui să ne convingă că a venit timpul să ne dezangajăm din Asia de sud-est și să ne aducem oamenii acasă.

Președintele Nixon susține că trebuie să luptăm în Vietnam în momentul de față pentru a evita „un război mai mare sau o capitulare mai timpurie”. Dar pentru mine este clar că singurul pericol real de „război mai mare” ar proveni din escaladarea continuă a conflictului din Indochina.

Nu putem obține o victorie militară în Vietnamul de sud, și de aceea trebuie să încetăm s-o urmărim.

Obiectivul unei victorii militare în Vietnamul de sud s-a dovedit a fi o iluzie care ne-a dus dintr-o aventură militară în alta. Am ajuns la concluzia clară că nu sîntem pe cale de a câștiga o asemenea victorie și că nu putem s-o câștigăm pe viitor.

Realitățile politice existente au limitat într-o oarecare măsură activitatea noastră militară. Am dus cel mai greu tip de război de partizani și probabil pe cel mai dificil teren de luptă.

Am pierdut viețile a aproape 45 000 americani, peste 275 000 au fost răniți, am cheltuit peste 125 de miliarde de

dolari, am pierdut aproape șapte mii de avioane, și am lansat în acest conflict bombe cu un tonaj mai mare decât în cel de-al doilea război mondial și în războiul din Coreea la un loc.

Dificultățile noastre nu se datorează doar incapacității noastre de a atinge obiectivele militare, în ciuda marelui nostru efort, ci faptului că lupta este în esență o luptă politică. Regimul pe care îl sprijinim noi este o dictatură militară cu o bază îngustă.

Președintele Nixon a afirmat în repetate rânduri că singura alternativă la programul său de vietnamizare este „înfringerea și umilirea” Statelor Unite. După părerea mea, punctul de vedere al președintelui constituie o interpretare cu totul greșită a naturii conflictului din Vietnamul de sud, a rolului și obiectivului nostru acolo și a interesului național american. Alternativa în Vietnam nu este victorie militară pe de o parte, înfringere și umilire pe de altă parte. Interesele poporului sud-vietnamez vor fi slujite și obiectivele noastre vor fi îndeplinite printr-o reglementare politică realistă. Un program de dezangajare va crea condițiile în care vor deveni posibile tratative rodnice. Un asemenea program este singura cale spre pace, și pacea în Asia de sud-est este singura victorie pe care trebuie s-o urmărim.

Nu putem continua să luptăm în Vietnam fără să aducem daune serioase și ireparabile propriei noastre țări.

Efectul războiului asupra tinerilor din Statele Unite este virulent. Ei se consideră deosebit de afectați de război, deoarece sînt cei care trebuie să-l ducă. Mulți dintre ei nu cred în acest război și nu înțeleg de ce trebuie să lupte și să moară într-un colț îndepărtat al Asiei de sud-est atunci cînd știu că țara lor nu este amenințată de nici un fel de pericol. Unul dintre efectele otrăvitoare ale conflictului este dezbinarea și amărăciunea, și în unele cazuri violența, pe care le-a provocat în țara noastră.

Războiul a semănat confuzie în rândul multor americani și a dus la o pierdere continuă a încrederii lor, deoarece instituțiile guvernului nostru nu s-au ocupat de problema presantă a priorităților naționale. Toate problemele noastre interne inclusiv sărăcia, locu-

Wall Street. Demonstrație împotriva războiului

înțele necorespunzătoare, criminalitatea, deficiențele sistemului de învățământ, foamea și poluarea sînt afectate în mod nefavorabil de participarea noastră la războiul din Vietnam, și nu cred că aceste probleme vor fi rezolvate pînă cînd nu ne vom dezangaja din acest conflict. Războiul contribuie în mare măsură la inflația care lovește pe fiecare cetățean al țării noastre. Ne aflăm de asemenea în toiul unui declin economic serios. Efectul războiului asupra economiei noastre este dramatic. Aproape imediat după intrarea noastră nesăbuită în Cambodgia, indicele industrial Dow Jones a scăzut cu peste 19 puncte.

Invia din Cambodgia ignoră învățămintele din ultimii ani.

Președintele a trimis în Cambodgia 20 000 de soldați americani și a promis că pînă la 1 iulie îi va retrage. Sînt convins că această operațiune nu va da rezultate. Orice cîștiguri militare vor fi temporare și fără importanță. Nu este o prognoză ușuratică, ci o opinie pe care o formulez pe baza experienței mele.

În cuvîntarea sa către națiune, de la 30 aprilie, președintele Nixon a informat poporul american că invadarea Cambodgiei este indispensabilă pentru retragerea trupelor noastre din Vietnamul de sud, că ea va sluji încetării războiului în Vietnam, că va menține pierderile noastre la minimum și va duce la obținerea unei păci drepte.

Aceste afirmații nu țin seama de nici unul din învățămintele ultimilor cinci ani. Experiența amară a acestor ani dovedește în mod clar, după părerea mea, că incursiunea noastră în Cambodgia va amîna retragerea trupelor noastre din Vietnamul de sud, deoarece extinde și intensifică războiul. Această hotărîre nu va pune capăt războiului, ci îl va prelungi. Ea nu va reduce pierderile noastre, ci le va spori. Ea nu va realiza pacea, ci o va amîna sau va distruge în întregime șansele de a o obține. Chiar dacă ne retragem, răul a fost făcut și falimentul actualului nostru program de vietnamizare a fost demasc.

Noi am sporit mult pericolul ca conflictul să se răspîndească pe tot teritoriul Cambodgiei și al Laosului și chiar mai departe.

Deși consider că atacul asupra Cambodgiei implică cele mai serioase consecințe militare, un pericol și mai mare încă îl constituie consecințele lui diplomatice. Mulți dintre prietenii noștri din întreaga lume sînt șocați de această lărgire imprudentă a conflictului. Ei speraseră că sfera conflictului se va îngusta și în loc de aceasta află, cu o profundă îngrijorare, că este lărgită. Pe plan intern, noua escaladare a războiului a agravat serios starea de spirit a tinerilor americani și dezintegrarea societății noastre.

A sosit timpul să punem capăt participării noastre la război. Trebuie să începem retragerea rapidă, ordonată, completă și programată a forțelor Statelor Unite din Indochina.

Acest război nu poate fi încheiat decît printr-o reglementare politică. Nici una din acțiunile actuale ale Administrației nu promite o asemenea reglementare. Iar programul nostru actual de prezență militară pe termen nelimitat în Vietnam face imposibilă o asemenea reglementare politică. Atîta timp cît retragerile noastre sînt condiționate de capacitatea sud-vietnamezilor de a-și

asuma povara luptelor, nu se poate aștepta ca să se considere că sîntem sincer interesați în genul de compromis politic pe care l-ar reclama o reglementare pașnică. Pe de altă parte, actualul guvern de la Saigon nu va face niciodată pașii necesari atîta timp cît este sigur că forțele americane vor rămîne în număr suficient pentru a-l menține la putere.

În consecință, avem nevoie de un program care să vietnamizeze pacea, nu să prelungească războiul. În iulie 1969, într-un articol apărut în revista „Foreign Affairs”, am recomandat retragerea precis programată a forțelor noastre terestre din Vietnam pînă la sfîrșitul anului 1970. Acum propun să mergem mai departe și să stabilim data finală a dezangajării noastre complete. Această dată finală ar putea fi chiar avansată dacă se ajunge la anumite acorduri. Iată planul meu concret în trei puncte:

1. Să anunțăm în mod public că toate forțele Statelor Unite urmează să fie retrase din orice rol de luptă, din orice punct al Asiei de sud-est nu mai tîrziu de 31 decembrie 1970, și că pînă la sfîrșitul anului 1971 cel mai tîrziu tot personalul militar al Statelor Unite va fi evacuat din Indochina.

2. Să punem capăt deîndată atacurilor bombardierelor B-52, tuturor misiunilor de descoperire și distrugere și tuturor celorlalte operațiuni ofensive, cu excepția celor necesare pentru a apăra securitatea forțelor S.U.A., pe măsură ce se desfășoară dezangajarea.

3. Să informăm Hanoiul și Saigonul că sîntem dispuși să negociem o retragere și mai rapidă dacă siguranța forțelor noastre este asigurată printr-o încetare a focului sau prin alte aranjamente în Vietnamul de sud.

Am convingerea fermă că, atunci cînd va deveni vizibil că americanii se retrag cu adevărat, toate părțile care încearcă să obțină puterea în Vietnamul de sud vor fi puternic stimulate să negocieze o reglementare de compromis.

Toate vor recunoaște că compromisul este singura lor garanție de a obține o participare la puterea politică. Frațiunile divergente trebuie să fie conștiente acum că, în lipsa unui compromis, nu se pot aștepta decît la prelungirea conflictului și a dezintegrării. Necesitatea păcii trebuie să fie recunoscută acum de toți, afară de acei — foarte puțini la număr — a căror putere și ale căror profituri depind de război.

Avantajul evident al planului în trei puncte de mai sus este că prevede în mod concret și neechivoc retragerea tuturor forțelor Statelor Unite din Indochina pînă cel mai tîrziu la sfîrșitul anului 1971. De asemenea, el eliberează pe președinte de presiunea militarilor pentru a încetini sau opri procesul retragerii. De asemenea, planul oferă o reducere imediată a nivelului violenței din Vietnam. Încetarea raidurilor bombardierelor B-52 și a misiunilor de descoperire și distrugere va reduce numărul pierderilor și va crea un climat mult mai propice pentru procesul de reglementare politică. Această poziție ar putea sluji pentru a obține reînceperea tratativelor, și pe măsura desfășurării lor, această reducere a ostilităților se poate transforma într-o încetare completă a focului.

A sosit timpul să luăm inițiativa în adoptarea hotărîrilor necesare și vitale.

Nu mai trebuie să permitem ca înțelegerea de către noi a propriilor noastre interese să fie denaturată sau împiedicată de temerile noastre privind ceea ce s-ar putea întîmpla pe plan politic la Saigon. Interesele naționale americane reclamă dezangajarea americană din Vietnamul de sud.

Actuala politică trebuie să fie schimbată. Singura metodă efectivă este o presiune susținută din partea opiniei publice. Urișul val al sentimentului antirăzboinic, după invadarea Cambodgiei, trebuie să fie menținut, întărit și adus continuu în atenția conducătorilor țării noastre. Soluția este la îndemîna noastră — cu condiția s-o folosim.

O ședință a Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, prezidat de președintele Huynh Tan Phat

Le Monde

PARIS

ELVEȚIA ȘI XENOFOBIA

LA 7 IUNIE, după o campanie deosebit de însuflețită, cetățenii elvețieni au respins, cu o mică majoritate, „inițiativa Schwarzenbach“. Aceasta, de inspirație xenofobă, preconiza limitarea numărului rezidenților străini în fiecare canton la 10 la sută din numărul locuitorilor de origine elvețiană. Guvernul de la Berna, care, fapt excepțional, declarase în ajunul scrutinelui că „răspunderea sa este direct angajată în această afacere“, și-a exprimat în seara votului, prin intermediul lui Pierre Graber, șeful departamentului politic, „marea lui satisfacție“. Într-adevăr, adoptarea proiectului prezentat de deputatul de Zürich ar fi umbrit imaginea tradițională a unei Elveții totodată harnică și ospitalieră.

Marea participare la vot arată în mod elocvent interesul manifestat față de această chestiune de populația țării, destul de blazată de practica permanentă a referendumului popular. La urne s-au prezentat 74 la sută din alegători. O asemenea afliuență nu mai fusese înregistrată din 1947.

Rezultatul votului a fost primit cu ușurare nu numai în cercurile oficiale, dar și de responsabilii economiei, de industriași și de comercianți. În numeroase întreprinderi, mici și mijlocii, în special în industria hotelieră, unde personalul străin depășește 50 la sută, respingerea propunerii Schwarzenbach a fost salutată, împreună, de patronii elvețieni și salariații italieni sau spanioli.

Într-adevăr, proporția miinii de lucru străine este deosebit de puternică în anumite sectoare ale economiei elvețiene: 20 la sută în industria chimică, 60 la sută în industria de încălziminte și în industria construcțiilor. A-

proape 35 la sută din muncitorii industriali sint străini — fără a ține seama de sezonieri și de cei din regiunile de frontieră. Dacă măsurile preconizate de Schwarzenbach ar fi fost acceptate, 300 000 de salariați străini, dintr-un total de aproximativ 1 000 000, ar fi trebuit să părăsească teritoriul Confederației în termen de patru ani.

Aceste considerații explică de ce în cantoanele în care proporția de străini este cea mai puternică, opoziția față de „inițiativa“ xenofobă a fost cea mai categorică. Astfel, la Zürich, propriul lui fief electoral, Schwarzenbach a suferit un eșec usturător. În schimb, votul afirmativ s-a impus în cantoanele „vechii Elveții“, regiunile cele mai tradiționaliste și cele mai puțin industrializate, relativ slab dezvoltate în raport cu restul țării.

Puternica minoritate favorabilă proiectului (46 la sută din alegători) indică însă existența unei neliniști certe în rindurile unei părți importante a populației. „Gazette de Lausanne“ nu greșeste atunci când constată că „Schwarzenbach a reușit să cristalizeze o masă de cetățeni împotriva Consiliului federal, a Parlamentului, a conducătorilor industriei și a liderilor sindicali“.

În acest sens, rezultatele consultării populare constituie un avertisment pentru autoritățile federale. Guvernul nu s-a înșelat în această privință. După ce a dat citire comunicatului în care cabinetul își exprima satisfacția pentru rezultatul consultării, Ernst Brugger, șeful departamentului economiei publice, s-a angajat să continue aplicarea măsurilor decretate în martie pentru a stabili efectivul de muncitori străini. În plus, Brugger a anunțat că, începând de săptămâna viitoare, intrarea muncitorilor sezonieri în Elveția va fi suspendată.

„Inițiativa Schwarzenbach“ a contribuit fără îndoială la crearea unui climat de încordare între compatrioții autorului și cetățenii străini. Prin preocupările în esență economice ale adversarilor proiectului și prin elanurile de xenofobie ale unora din adepții lui, Elveția a apărut diferită de imaginea ei tradițională. Vor fi acum necesare eforturi serioase, dacă autoritățile Confederației vor să favorizeze o coabitare armonioasă între cetățenii elvețieni și străinii care lucrează pe teritoriul ei.

CROISSANCE DES JEUNES NATIONS

PARIS

AL DOILEA DECENIU AL DEZVOLTĂRII

ÎN 1960 Națiunile Unite hotărâu primul deceniu al dezvoltării. Pentru întâia oară în istoria umanității, națiunile și organizațiile internaționale membre ale O.N.U. preconizau coordonarea, timp de zece ani, a eforturilor lor pentru a înlătura subdezvoltarea, foamea, sărăcia, ignoranța.

Au trecut zece ani. Primul deceniu al dezvoltării s-a sfârșit. „Raportul Pearson“ a făcut bilanțul rezultatelor obținute și problemelor care mai rămân de soluționat. Se deschide, așadar, al doilea deceniu al dezvoltării, 1970—1980.

În 1960 interesul pentru „lumea a treia“ crescuse mult în cadrul Națiunilor Unite. Țările sărace care obținuseră de curând independența erau însuflețite de marea speranță într-o lume în care solidaritatea să înlătore „lăcomia unor națiuni“. În 1970, cu toate rezultatele incontestabil pozitive obținute în perioada încheiată, al doilea deceniu al dezvoltării începe într-un climat îngreunat de deziluzii. Să ne oprim mai mult în fața celor patru aspecte ale realității, considerate esențiale pentru viitorul dezvoltării în următorii zece ani și care constituie adevăratele probleme ale viitorului deceniu.

Trebuie, mai întâi, să fie subliniat — în bilanțul rezultatelor ultimilor zece ani — efortul propriu, de-a dreptul remarcabil, depus de țările „lumii a treia“. Se insistă astăzi în Occident asupra eșecurilor — care există, e adevărat — și asupra problemelor care mai rămân de rezolvat. Este uitată, însă, participarea țărilor „lumii a treia“ la succesele, tot atât de reale, despre care nimeni nu amintește.

În al doilea rînd, trebuie demistificate condițiile care guvernează, chiar și astăzi, așa-numitul „ajutor și cooperare“. În 1970, ca și în urmă cu zece ani, de altfel, relațiile dintre țările dezvoltate și cele subdezvoltate sint departe de a fi devenit relații de solidaritate. Ele rămân încă puternic marcate de exploatarea celui mai puțin dezvoltat. Denunțarea persistenței relațiilor de exploatare între națiunile bogate și sărace nu ajută la nimic atîta timp cît e camuflat egoismul noilor clase conducătoare dintr-un mare număr de țări aparținînd „lumii a treia“. Exploatarea nu e numai externă, e și internă. A refuza să vezi această evidență înseamnă a hărăzi eșecul toate eforturile întreprinse.

Amsterdam (Olanda). Aproximativ 5 000 de producători de fructe au demonstrat împotriva unor măsuri restrictive luate de Piața comună

În sfârșit, în ultimul rînd, sarcina noastră în anii următori va consta în denunțarea falselor soluții ale subdezvoltării mai cu seamă a acelor care transformă dezvoltarea într-o problemă de ajutor financiar extern și exporturi crescînde. O finanțare din afară este, cu siguranță, indispensabilă completării nevoilor interne ale „lumii a treia” datorită veniturilor monetare scăzute ale acestor țări. Exporturile mai numeroase vor aduce exportatorilor mai multe devize, este adevărat, dar esențialul politicii dezvoltării nu rezidă în aceasta.

Esențialul dezvoltării nu este în exteriorul, ci în interiorul țării. Dacă organizațiile internaționale vor într-adevăr să acorde ajutor pentru dezvoltarea Asiei, Africii și Americii Latine trebuie să acționeze altfel decît să determine creșterea cu cîteva miliarde a transferurilor lor financiare și a cumpărărilor din țările subdezvoltate. Problema dezvoltării este mult mai complexă și nu se limitează la simpla problemă a banilor; țările bogate vor trebui nu numai să-și reorganizeze schimburile cu țările „lumii a treia”, dar să refacă în întregime structurile și regulile jocului în relațiile internaționale.

Bilanțul stabilit de redactorii „Raportului Pearson” confirmă tendința de ameliorare generală a producției — ceea ce nu înseamnă și ameliorarea situației economice generale și a dezvoltării — și insistă, mai ales, asupra importanței participării „lumii a treia” la finanțarea acestei acțiuni. „Rezultatele dezvoltării, puține sau multe, — se spune în raport — sînt oricum mai bune decît s-ar crede. Procentul de creștere a produsului național brut al țărilor în curs de dezvoltare a fost de 5 la sută în fiecare din anii deceniului '60. Datorită creșterii rapide a populației, venitul pe cap de locuitor nu a crescut decît cu aproximativ 2,5 la sută anual, dar cifra reflecție, totuși, în comparație cu trecutul, o accelerare

remarcabilă”. Analizînd economia și investițiile în „lumea a treia”, raportul continuă: „Contrar ideii unanim răspîndite potrivit căreia țările sărace au prea puține resurse pentru a economisi, acestea au obținut la fața locului cea mai mare parte a capitalurilor pentru investiții. În timpul anilor '60, 85 la sută din investiții au fost finanțate de economia internă. O performanță remarcabilă care a cerut grele sacrificii”.

Așadar, 85 la sută din investițiile „lumii a treia” au fost finanțate de economia acestor țări. Capitalurile private și publice transferate din țările bogate în țările pe cale de dezvoltare nu reprezintă în perioada 1960—70 decît 15 la sută din totalul finanțelor. Mai mult, acești 15 la sută nu constituie un transfer net pentru că o parte e rambursabilă și constituie o datorie externă a țărilor „lumii a treia”.

În sfârșit, produsele brute cumpărate din aceste țări de către țările industriale, care le transformă și le comercializează, duc la realizarea unor cîștigi substanțiale care compensează, numai ele, transferul de capital. Cazul petrolului e cel mai spectacular, dar nu e singurul.

Nu este, prin urmare, o întimplare existența numeroaselor documente oficiale a statelor și organizațiilor internaționale asupra fluxului de „ajutoare” acordate țărilor „lumii a treia” și lipsa totală a vreunui document în legătură cu avantajele pe care țările dezvoltate le obțin în aceste țări.

În atare condiții, nu este de mirare că opinia publică pare convinsă că orice progres realizat în aceste din urmă țări este „fructul generozității”. Importanța „ajutorului” acordat rămîne relativă, pentru că nu depășește 0,75 la sută din produsul național brut al țărilor industrializate și ar trebui ca participarea de 15 la sută să crească pînă la 25 la sută, ca să fie atins obiectivul de 1 la sută din produsul național brut recomandat de UNCTAD la Con-

ferința Mondială de la New Delhi din 1968.

Dacă vrem cu adevărat să întărim solidaritatea și eficacitatea cooperării între națiuni trebuie să începem prin a demistifica așa-numitul „ajutor” și a stabili un fundament sănătos — acela al avantajului reciproc. Această demistificare va fi unul din obiectivele luptei noastre.

Gilbert BLARDONE

LE MONDE diplomatique

PARIS

TEMEIURILE ÎNCORDĂRII DIN FILIPINE

DUPĂ TRIUMFUL electoral din noiembrie trecut al președintelui Ferdinand Marcos — primul președinte reales din istoria tinerei Republici a Filipinelor — agitația și răscările care au izbucnit la începutul anului la Manila au surprins întreaga țară. Desigur, se pot găsi analogii cu mișcările de contestare studențești din unele țări. Dar aceste contestări ideologice și radicale ale unei minorități de intelectuali formați în universitățile vest-europene sau americane a fost însoțită de revendicări precise din partea unui mare număr de studenți, muncitori și țărani.

În cursul unei campanii electorale extrem de active, președintele Marcos nu fusese zgîrcit nici cu fondurile lui, nici cu acelea ale statului. În 1969 deficitul bugetar a atins un nivel record, și, în decembrie, situația trezoreriei s-a dovedit a fi îngrijorătoare. După alegeri s-a impus necesitatea de a face socoteala și a trebuit să se admită că sarcina cea mai urgentă era de a pune ordine în finanțele publice în ciuda numeroaselor angajamente contractate în cursul campaniei față de diferitele grupuri sociale. Este semnificativ că prima manifestație a studenților după cuvîntarea inaugurală a președintelui a fost organizată pentru a protesta împotriva „promisiunilor nerespectate”.

Iar în timp ce președintele Marcos temporiza și încerca să negocieze, mișcarea dobîndea amploare și o dimensiune socială. Depășind persoana însăși a președintelui și instituția Congresului, contestarea a atins „establishment”-ul care îi susține și pe care îl reprezintă ei.

Este evident că în puține țări prăpastia dintre bogați și săraci este atît

Greva tipografilor londonezi a împiedicat apariția, timp de trei zile, a ziarelor de circulație națională. În fotografie: un grevist citind ziarul „Muncitorii tipografici” care anunța continuarea luptei revendicative

de mare. Dacă mișcarea a vizat la început pe parveniți — acei care se îmbogățiseră în mod notoriu în cursul ultimului mandat — ea s-a ridicat repede împotriva tuturor oamenilor bogați care locuiesc în „vilele” cu nume californiene împrăștiate în jurul Manilei și păzite cu grijă de polițiști particulari. Dar dinamica mișcării urma să se accelereze și — după ciocnirile de la 26 ianuarie, care au provocat doi morți și au stîrnit vii proteste împotriva acțiunii poliției — manifestația de la 30 ianuarie se termina prin atacarea palatului prezidențial și se solda cu moartea a șase studenți uciși de gloanțe.

Astfel, președintele și-a remaniat guvernul chemînd în posturile-cheie tehnicieni și a acceptat demisia șefului poliției, generalul Raval. Consilierul său militar, generalul Menzi, de origine elvețiano-germană, a hotărît, de asemenea, să se pensioneze pentru a se consacra în mai mare măsură afacerilor sale. Aceste măsuri au dat unele roade: manifestația de la 12 februarie a fost pașnică și de atunci mișcarea de opoziție s-a îndreptat în mai mare măsură împotriva prezenței și puterii americanilor.

Intr-adevăr, filipinezii au tendința să considere stăpînirea americană asupra resurselor țării drept motivul fundamental al dificultăților lor economice foarte reale. Intr-adevăr, americanii sînt primii furnizori și primii clienți ai Filipinelor. Aceasta îi poate îndemna să nu participe la dezvoltarea industrială a țării decît în măsura în care o consideră compatibilă cu propriile lor interese. Aceasta îi determină de asemenea să exploateze resursele naturale filipineze prin intermediul societăților pe care le controlează, fără obiective pe termen lung. De unde, sentimentul filipinezilor că industrializarea lor este frînată deoarece țările dezvoltate — Statele Unite, dar de asemenea, Japonia și Marea Britanie — doresc să se aprovizioneze la un preț cit mai ieftin cu materii prime neprelucrate. Fapt cert, desfacerea produselor agricole exportate este strîns dependentă de bunăvoința țărilor cliențe și de o conjunctură care nu este foarte favorabilă.

Destul de conștient de sentimentele concetățenilor lui față de fosta putere colonizatoare, președintele a hotărît în

mod abil să facă un gest la momentul oportun prin retragerea „contingentului de acțiune civică” (sau Philcag) pe care îl trimisese în mod simbolic în Vietnamul de sud. Pe un alt plan, el a hotărît să stabilească legături culturale și în special comerciale cu țările socialiste.

Dar — în ciuda dispariției anumitor oameni politici contestați, a dorinței de a face ordine și de reforme economice, precum și a preocupării de a defini o politică externă mai conformă cu tendințele generale actuale — se mențin toate problemele fundamentale, care pot declanșa în orice moment noi explozii :

— corupția profundă a administrației, în care orice certificat și orice autorizație oficială are un tarif ;

— dezechilibrul demografic ; Filipinele, țară asiatică și catolică, au cea mai puternică creștere demografică din lume : 3,5 la sută pe an (din 1960 pînă în 1970 populația a ajuns de la 27 la 37 milioane de locuitori, dintre care peste 50 la sută au mai puțin de 20 de ani ; este îndoielnic că toți acești tineri pot găsi de lucru pe marile planșuri care dau principalele producții ale țării) ;

— urbanizarea accelerată a capitalei și a principalelor orașe aduce aproape alături „satele” unde locuiește marea burghezie, și ceea ce aceasta numește bidonville-urile, aglomerația de cocioabe din lemn.

— dezechilibrul schimburilor devine tot mai îngrijorător și care a dus deja la scăderea valorii monedei (peso-ul, a cărui paritate oficială este de 3,90 per dolar, era cotelat de cîțva timp la Hongkong la 6 per dolar) ; instaurarea recentă a unui curs flotant a venit să oficializeze această stare de lucruri ;

— în sfîrșit, minoritatea musulmană din sud : pe termen mijlociu, conducătorii filipinezi vor trebui să facă un efort serios pentru a integra pe cei 4 milioane de moros din sud, față de care manifestă un oarecare dispreț sau, cel puțin, o anumită condescendență ; majoritari în provinciile Cotabato și Lanao din insula Mindanao, musulmanii încep să vorbească despre posibilitatea de a crea o „republică independentă Mindanao și Sulu” dacă cererile lor nu sînt satisfăcute.

Bernard POTTIER

Manila (Filipine). Demonstrație a studenților împotriva politicii duse de președintele Ferdinand Marcos

Karl August FAGERHOLM

Recent, președintele Kekkonen a încredințat social-democratului K. A. Fagerholm însărcinarea de a studia posibilitățile de formare a unui guvern parlamentar ; se vizează astfel depășirea soluției tranzitorii pe care o constituie guvernul „neparlamentar” Teuvo Aura, soluție impusă de complexa conjunctură politică creată în urma alegerilor generale din martie. Zilele trecute, s-a anunțat că misiunea de informare a lui K. A. Fagerholm s-a încheiat ; va încerca să formeze un guvern parlamentar Ahti Karjalainen.

Karl-August Fagerholm, fost prim-ministru în trei rînduri, este, la 69 de ani (n. 1901) unul dintre cei mai experimentați oameni politici finlandezi. După studiile medii la Helsinki, lucrează într-o frizerie, la 16 ani ; trei ani mai tîrziu este ales președinte al sindicatului frizerilor. În 1930, Fagerholm devine președintele sindicatului lucrătorilor din comerț (va fi ales președinte de onoare al sindicatului în 1943) și tot în acest an este ales deputat, pe listele partidului social-democrat. Pe băncile guvernului va ajunge în 1937, deținînd vreme de șase ani portofoliul problemelor sociale.

În perioada postbelică K. A. Fagerholm a fost în mai multe rînduri președintele dictei finlandeze : în anii 1945—48, 1950—56, 1959—61, 1965—66. De asemenea, a format guverne în iulie 1948 (cabinetul s-a menținut în funcție pînă în martie 1950), în martie 1956 (pînă în mai 1957) și în august 1958 (pînă în ianuarie 1959). În ianuarie 1956 a candidat la președinție, fiind învins de actualul președinte, Urho Kekkonen. Este membru al Comitetului executiv al partidului social-democrat (în aprilie 1957 a candidat la președinția partidului ; a cîștigat Vaino Tanner, eveniment care a contribuit la demisia celui de-al doilea guvern Fagerholm).

K. A. Fagerholm a îndeplinit și alte funcții : elector prezidențial, în 1931 ; reprezentant la Biroul Internațional al Muncii de pe lîngă Liga Națiunilor în 1931 (ca reprezentant al sindicatelor), 1938 și 1939 (ca reprezentant al guvernului). Din 1952 este director general al monopolului de stat asupra alcoolului.

M. M.

SPRE ÎNLĂTURAREA DIFERENDULUI

Dimitrie Oprea, Cluj. În numărul 24 răspundeam întrebării dv. în legătură cu conflictul dintre Honduras și Salvador, despre dificultățile ivite în a-jungerea la un acord care să pună capăt definitiv neînțelegerilor. Ultime informații arată că, în cadrul reuniunii reprezentanților țărilor membre în O.S.A. de la San José (Costa Rica), după trei zile de dezbateri s-a ajuns, în cele din urmă, la un acord prin care se stabilește o zonă de securitate de-a lungul frontierei dintre Honduras și Salvador. Acordul prevede ca trupele celor două țări să se retragă la trei kilometri în interiorul statelor. În timp ce treizeci de observatori militari O.S.A. vor inspecta punctele de frontieră. Acest acord este considerat de observatorii politici drept primul pas efectiv spre normalizare și pacificare realistă a frontierelor, după unsprezece luni. Consultările bipartite între Honduras și Salvador vor continua.

CANADA ȘI INFLUENȚA ECONOMICĂ A S.U.A.

Gh. Bădescu, Craiova. Este adevărat că în ultima vreme guvernul canadian a luat o serie de măsuri care să reducă pătrunderea Statelor Unite în economia canadiană și să frizeze influența firmelor străine atît pe plan economic cît și politic. Aceste încercări ale guvernului condus de Trudeau au fost evidente la începutul lunii martie cînd s-a interzis unei firme controlate de S.U.A. să achiziționeze cea mai mare mină de uraniu din Canada. (Firma „Roman Corp of Toronto” intenționa să-și vîndă partea — 25,5 la sută — din acțiunile firmei „Denison Mines Ltd.” unui cumpărător străin. Or, s-a dovedit cîrînd că acest cumpărător era „Hudson Bay Oil and Gas of Calgary” firmă care aparține în proporție de 65,7 la sută societății americane „Continental Oil Co.”). Ziarul „International Herald Tribune” scria: „Ottawa a fost împinsă în această direcție de o opinie publică tot mai conștientă de faptul că firmele din S.U.A. controlează peste jumătate din industriile producătoare, minieră și petroliere ale Canadei”. Și, mai departe, ziarul amintit citează cîteva din măsurile de îngrădire a influenței Statelor Unite în economia țării: introducerea unei legislații pentru limitarea la 25 la sută a proprietăților străine în cadrul societăților de credit; discriminarea fiscală în favoarea acțiunilor deținute de firmele canadiene; planul de introducere a legislației pentru înființarea unei corporații de dezvoltare a Canadei (una din sarcinile principale ale acestei corporații ar fi achiziționarea firmelor canadiene care riscă să fie cumpărate de societățile străine); elaborarea unei legislații pentru preîntîmpinarea poluării, menită, în parte, să instituie un control asupra giganticelor petroliere

ale S.U.A. care ar putea transporta petrol prin Northwest Passage etc.

U.E.O.

I. Vlad, Tirgoviște. Uniunea Europei Occidentale (U.E.O.) este un organism care grupează toate țările membre ale Pieței comune și Anglia. Sesiunile periodice ale acestui organism au fost întrerupte în urmă cu 15 luni cînd a fost declanșată o criză prin renunțarea Franței de a participa la lucrări atîta timp cît nu se va respecta principiul unanimității în luarea unor hotărîri și în stabilirea ordinii de zi. Hotărîrea a fost motivată prin faptul că Franța nu admite să participe la întrunirile unui organism care riscă să devină supranational. Membrii Uniunii Europei Occidentale au încercat în mai multe rânduri să depășească criza, fără nici un rezultat. Ultimul efort de convocare a Consiliului ministerial al U.E.O. a fost înfăptuit în decembrie anul trecut. Și de această dată rezultatele au fost negative. Intrevederile care au avut loc între membrii Organizației în acest an și acceptarea unor compromisuri care au determinat reîntrarea Franței în cadrul Consiliului, au dus la recenta reuniune desfășurată la Bonn, unde au fost discutate probleme privind securitatea europeană, relațiile Est-Vest, evoluția raporturilor dintre țările Pieței comune și Anglia și, totodată, posibilitățile de admitere în organism a unor noi membri: Danemarca, Norvegia, Irlanda.

Gr. Istrate, Iași; F. Iancu, București; Alexandru Duță, comuna Glodeanu Sărat, județul Buzău; Alexandru Maianu Mureșan, comuna Zalha, județul Sălaj; Adalbert Rosenzweig, Baia Mare; Vasile Galată, Sibiu; Ioan Nagy, comuna Dobra, județul Hunedoara; Maxim Radu, orașul Gheorghe Gheorghiu Dej; Simion Gavrilă Timiș, sat Decebal, județul Satu Mare; Gh. Stroescu, Piatra Neamț; Paul Văbărescu, București; Mircea Boulescu, București. La începutul lunii iulie, pentru prima oară după înființarea, în anul 1964, a Organizației de Eliberare a Palestinei (O.L.P.) cele unsprezece organizații palestinienesc s-au reunit la Cairo. Cu acest prilej, Consiliul național palestinian a hotărît înființarea unui Comitet Central care va înlocui Comandamentul unificat al rezistenței palestinienesc în conducerea operațiilor militare. Acest comitet central este compus din 25 de membri. Pentru alte amănunte în legătură cu organizațiile palestinienesc, consultați articolul apărut în nr. 8 al revistei din acest an.

Ecrem Zevadin, Eforie Sud. Nu dispunem, pentru moment, de datele pe care le solicitați.

Liviu Bălescu, București. Materialul trimis de dv. depășește preocupările revistei noastre.

VALEA ULCIOARELOR

Gheorghe N. Luxandra, comuna Stilpeni, județul Argeș. Numele „Valea Ulicioarelor” își are originea în mulțimea de vase funerare, din piatră, de forma ulcioarelor, descoperite în această depresiune. Potrivit părerii arheologilor, vasele aparțin epocii de bronz. Legende laotiene afirmă că în aceste urne era păstrat un elixir din care beau învingătorii în lupte sau ostașii pe cale să înfrunte vreun vrăjmaș.

CIFRE JAPONEZE

D. Avramescu, București. 1) Deși numărul victimelor exploziei bombelor atomice de la Hiroșima și Nagasaki este cunoscut, nu a putut fi stabilită nici pînă astăzi identitatea celor care au murit în acele două zile, în ciuda tuturor eforturilor depuse de autorități. În cei douăzeci și cinci de ani nu au putut fi identificate decît 13 000 de persoane. Autoritățile nipone au hotărît, recent, mobilizarea unor noi forțe pentru reușita cercetărilor în acest sens. Hotărîrea se încadrează în programul G.E.N.S.U.I.K.E. (Consiliul național japonez pentru interzicerea armelor atomice și cu hidrogen), care a stabilit organizarea unui marș pentru denuclerizare și organizarea unei Conferințe internaționale pentru interzicerea armelor atomice și cu hidrogen (la sfîrșitul lunii iulie și începutul lunii august). **2)** Potrivit unor declarații făcute de ministrul de externe al Japoniei, Kiichi Aichi, în luna februarie, produsul național global japonez va fi în anul 1980 de 900 miliarde de dolari, adică aproximativ 17 la sută din produsul național global mondial (al țărilor capitaliste). Exporturile vor ajunge în acel an — se spune în declarația ministrului de externe — la 41,8 miliarde dolari și importurile la 29,2 miliarde dolari, reprezentînd 11 și respectiv 8 la sută din comerțul exterior mondial. **3)** Camera Reprezentanților din Japonia are 486 de locuri.

Virgil Tătaru, Iași. Nu putem răspunde întrebărilor care fac parte din chestionarul unui concurs.

Mihali Toader Titieni, Borșa. Vă sugerăm să vă adresați unei reviste de lingvistică.

Mihai Nucleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj. Partidul Popular Suedez din Finlanda este partidul minorității suedeze din această țară. Este un partid de centru care a făcut parte din coaliția guvernamentală pînă la alegerile din martie 1970.

SAHARA SPANIOLĂ

V. Bogdan, Pitești. 1) Sahara spaniolă (Rio de Oro) nu a obținut încă independența. Dificul-

tatea apărută în eliberarea teritoriului era generată de faptul că mai multe țări și-l revendicau (Mauritania, Maroc și Algeria). În 1967 problema Saharei spaniole a fost discutată la Organizația Națiunilor Unite: s-a adoptat o rezoluție prin care se prevedea organizarea unui referendum asupra viitorului teritoriului. Multă vreme însă rezoluția nu a putut fi aplicată datorită neînțelegerilor ivite între Maroc și Mauritania. Cu prilejul conferinței islamice la nivel înalt de la sfîrșitul anului trecut, neînțelegerile între cele două țări par să fi fost înlăturate și problema Saharei spaniole a fost adusă din nou în fața Organizației Națiunilor Unite. De această dată autoritățile spaniole încep să depună eforturi pentru împiedicarea referendumului și eliberarea coloniei. Interesul crescînd al Spaniei pentru Rio de Oro e alimentat de bogățiile imense de fosfați minerali descoperiți începînd cu 1963. (Consultați în acest sens articolul apărut în nr. 5 din acest an al revistei noastre). Aceste zăcămintele sînt evaluate de unii experți la 1 700 000 000 tone. Îndată ce a înțeles importanța acestor descoperiri, Spania a investit 83 300 000 lire sterline în instalații pentru extragere, prelucrare și transportare. Îngrorjorat, însă, de presiunile tot mai mari, în sensul eliberării teritoriului, guvernul spaniol încearcă să întîrzie pe cît posibil, chiar și pe căi diplomatice, acordarea independenței. Ministrul afacerilor externe spaniol, Gregorio Lopez Bravo, a făcut o vizită în Mauritania, la sfîrșitul săptămîinii trecute, a cărui singur scop au fost convorbirile legate de viitorul Saharei spaniole. Trebuie să amintim, însă, că vizita ministrului de externe spaniol nu a început decît după înlînirea dintre șefii de state ai Marocului — regele Hassan al II-lea — și Mauritaniei — președintele Ould Daddah — care s-a încheiat, după cum se știe, cu un acord de cooperare în vederea „urgentei decolonizării Saharei spaniole”. Convorbirile celor doi șefi de state au urmat, și ele, unei întrevederi între Hassan al II-lea și președintele Algeriei, Houari Boumedienne, la Tlemcen, la care s-a căzut de acord pentru o coordonare a acțiunilor „în vederea asigurării decolonizării Saharei spaniole”. Guvernele celor trei țări au cerut Spaniei aplicarea rezoluției Adunării Generale a O.N.U. din 1967. 2) Teritoriul Sidi-Ifni a fost retrocedat Marocului în urma unui tratat încheiat la Fes. Sidi-Ifni fusese cedat Spaniei în 1860 de către regele marocan. De fapt, Sidi-Ifni a revenit Spaniei datorită unei greșeli de localizare: Marocul cedase Santa-Cruz de-Mar-Pequena. În orice caz, în 1934 spaniolii se instalează la Sidi-Ifni, care rămîne o posesiune spaniolă și după ce Marocul obține independența. O.N.U. cere Spaniei adoptarea de măsuri care să ducă la decolonizarea teritoriului. Urmează, în ianuarie 1969, întrevederi la Fes, încheiate cu tratatul amintit.

ISTORIA LUXEMBURGULUI

Radu Niculescu, Timișoara. Marele ducat Luxemburg au ocupă decît 0,2 la sută din suprafața Europei, deși e cel mai mare dintre minstatele acestui continent. Maximul atins în lățime — 57 km, între Posport și Perlé; maximul atins în lungime — 82 km, între Rumelange și Schmied. Luxemburgul apare o dată cu dezmembrarea imperiului lui Carol cel Mare, către sfîrșitul primului mileniu al erei noastre. Unele cronici susțin că în duminică de 12 aprilie 963, Sigefroi, conte de Ardenne și-a schimbat domeniile de la Feulen cu un castel considerat de neînvinș, la confluența riurilor Alzette și Pétrusse. Proprietatea se numea Lucilinburch (mai târziu Lutzelbourg, apoi Luxembourg, ceea ce vrea să spună „Micul castel”). Titlul de conte de Luxemburg apare în 1085. În secolele următoare, bărbații familiei încep să cucerească pămînturi, extinzîndu-și proprietățile și înrîndindu-se cu monarhii feudali. În 1308, contele Henri VII de Luxemburg este ales împărat al Germaniei. A urmat perioada pe care istoricii o numesc „Secolul Luxemburgilor”, în care membrii familiei se fac cunoscuți în întreaga Europă. În 1443, însă, ducatul este cucerit de Philippe Le Bon. Din acel moment, Luxemburgul, aflat la răscrucea marilor puteri occidentale, avea să suporte o mulțime de războaie și să fie dominat succesiv de Flandra, Franța, Spania, Austria. Tratatul de la Viena din 1815 îi stabilește un statut independent în cadrul Confederației Germanice. Din punct de vedere administrativ era înglobat în Țările de Jos. Prin alt tratat (Londra 1839) au fost stabilite limitele actuale ale ducatului. În 1890, la moartea regelui Țărilor de Jos (Luxemburgul era condus încă de acest suveran), Marele Ducat își proclamă propriul suveran în persoana lui Adolphe de Nassau (1890—1905). Au urmat Guillaume IV, Marie-Adelaide, Marie-Charlotte. În timpul celui de-al doilea război mondial, națiștii au anexat Luxemburgul, în ciuda neutralității sale recunoscute. Mișcarea de rezistență care a izbucnit în țară a fost reprimată singeros de ocupanți care au mobilizat, arestat sau deportat 20 000 de bărbați. Teritoriul ducatului este eliberat de armatele americane în 1944. În aprilie 1948, Luxemburg renunță la statutul de neutralitate consfințit prin Tratatul de la Londra din 1867 și aderă (4 aprilie 1949) la pactul N.A.T.O. În capitala ducatului se află sediul Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului.

I. Negoescu, Deva. 1) Despre zărele cele mai răspîndite din America de Sud veți găsi informații consultînd „Poșta redacției” nr. 40 din 1969. Despre alte mari zăre, informații se găsesc în nr. 48 din același an. 2) Ziarul cu tirajul cel mai mare din lume este „Asahi Shimbun”, editat în Japonia: 9,5 milioane exemplare.

LUPTĂTOARELE INDIENE

Adriana Mironescu, București. Femeile indiene au avut o contribuție însemnată în lupta de emancipare a țării sub conducerea lui Mahatma Gandhi. Dintre numeroasele frunze ale mișcării feministe din India, cea mai populară a fost, în perioada 1928—1932, Kamaladevi Chattopadhi. În aprilie 1930 ea a reușit să scoată în stradă cîteva sute de mii de femei, pentru a cere îndepărtarea colonialiștilor de pe pămîntul Indiei. O vedem în

fotografie purtînd drapelul Asociației femeilor indiene de luptă pentru libertate, a cărei președintă era. În marea coloană a demonstranțelor de atunci se afla și cea mai nouă adeptă a cauzei poporului indian — englezoaica Madeleine Slade, fiica amiralului sir Edmund Slade. Cu sprijinul lui Gandhi, după o „purificare” de doi ani, Madeleine Slade a fost primită în rîndurile luptătoarelor indiene, sub numele de Mira Bai.

ORDINUL CAVALERILOR DE MALTA

Val. Dinescu, Craiova. Ordinul Cavalerilor de Malta este unul din cele mai vechi existente în Europa. Înființat în secolul al XI-lea la Ierusalim, ordinul a fost dotat cu imense bogății de către Godefroy de Bouillon. După căderea Ierusalimului (1187), membrii ordinului se stabilesc în Cipru (1291) apoi în Rhodos (1308 — datorită acestui fapt sînt numiți ulterior și „Cavalerii de Rhodos”). Alungați de turci în 1522, cavalerii ordinului primesc din partea împăratului Carlos Quintul insula Malta cu condiția de a continua lupta împotriva musulmanilor și a elibera sclavii. Ordinul Cavalerilor de Malta era împărțit în opt „limbi” sau națiuni, după naționalitatea membrilor săi: Provence, Auvergne, Franța, Italia, Aragon, Germania, Castilia, Anglia. Această organizare a durat pînă în 1798 cînd Malta e cucerită de Napoleon. Doi ani mai târziu insula avea să fie ocupată de armatele engleze și cavalerii (ale căror „limbi” se redusese la două) se stabilesc temporar în Italia. Ultima constituție a ordinului (care cuprinde aproximativ 7 400 de membri), a fost elaborată în 1961. Ordinul

Cavalerilor de Malta are reprezentanțe diplomatice în 32 de țări.

Elena Nizureanu, str. Moldovei nr. 20, bloc 2, sc. B. ap. 15, Birlad, dorește să cumpere nr. 13 din 1969 al revistei „Lumea”. Nu se cunosc deocamdată candidații la președinție, în alegerile din 1972 din S.U.A.

Șerban Gheorghiu, Constanța. Regretăm, dar din lipsă de spațiu, nu putem publica însemnările dv. de călătorie.

PARTIDELE DIN KENYA

Neagu Radian, Buhuși. 1) Partidul Kenya African National

Union (K.A.N.U.) a fost înființat în anul 1960. Este partidul care a condus țara neîntrerupt după independență și care deține aproape toate locurile din Adunarea Națională. 2) În Kenya mai există alte două partide: Kenya People's Union, înființat în 1966, partid de opoziție și de centru-stînga. Kenya African Party of Electors care a luat naștere tot în anul 1966.

V. Lăzărescu, Galați 1) Funcționarea bombei atomice (bazată pe fuziunea uraniului sau plutoniului) este asemănătoare pilei atomice. Prima bombă atomică a fost încercată la 16 iulie 1945 în deșertul din New Mexico, S.U.A. Cîteva zile mai târziu (6 și 9 august) bombele atomice erau aruncate deasupra orașelor Hiroșima și Nagasaki. 2) Bomba cu hidrogen utilizează fuziunea elementelor ușoare. Puterea bombei cu hidrogen este cu mult superioară celei atomice.

PLANUL „TANAKA”

Atacul de la Pearl Harbor a făcut parte din planul „Tanaka” (plan de expansiune în vederea creării imperiului japonez). Planul „Tanaka” sau cum s-a mai numit „Memorandumul Tanaka”, a fost elaborat în anul 1927 de generalul cu același nume, supus, ulterior, aprobării împăratului Japoniei. Potrivit acestui plan, Japonia trebuia să ocupe Coreea, Manciuria, o parte din Mongolia, China de Nord, o parte din Siberia, apoi tot restul Chinei, peninsula Indochina, Indonezia și India. În realizarea planului „Tanaka”, la 18 septembrie 1931 Japonia a atacat Manciuria și a ocupat orașul Mukden (Senian) capitala Manciuriei, creînd în anul 1932 statul „Manciu-Ko”. În același timp începe războiul împotriva Chinei. La 27 martie 1933, Japonia s-a retras din Liga Națiunilor. A urmat o altă serie de agresiuni: la 7 iulie 1937 atac împotriva Chinei pe valea fluviului Yan-Tse; iar în 1939 incidente la granița cu Republica Populară Mongolă în regiunea riului Halhin-Gol (agresiunea a fost oprită de armatele sovietice și ale R.P. Mongole, legate printr-un tratat de apărare comună).

Ionel NUȚU
București

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de
Uniunea Ziaristilor din Republica Socialistă România

Redacția și administrația: București, Piața Șcintelii 1
Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.05. și 18.53.85
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Șcintelii”

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

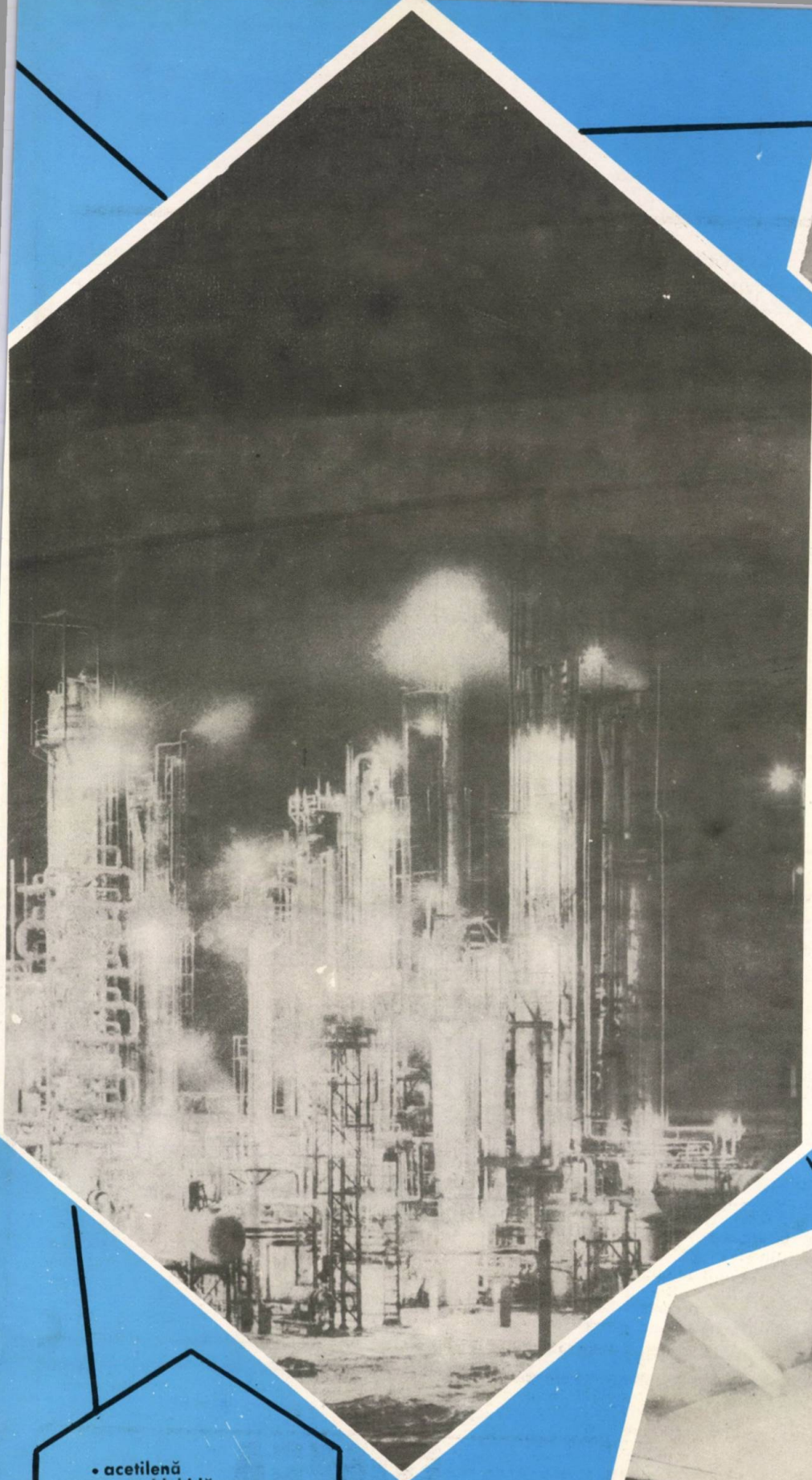
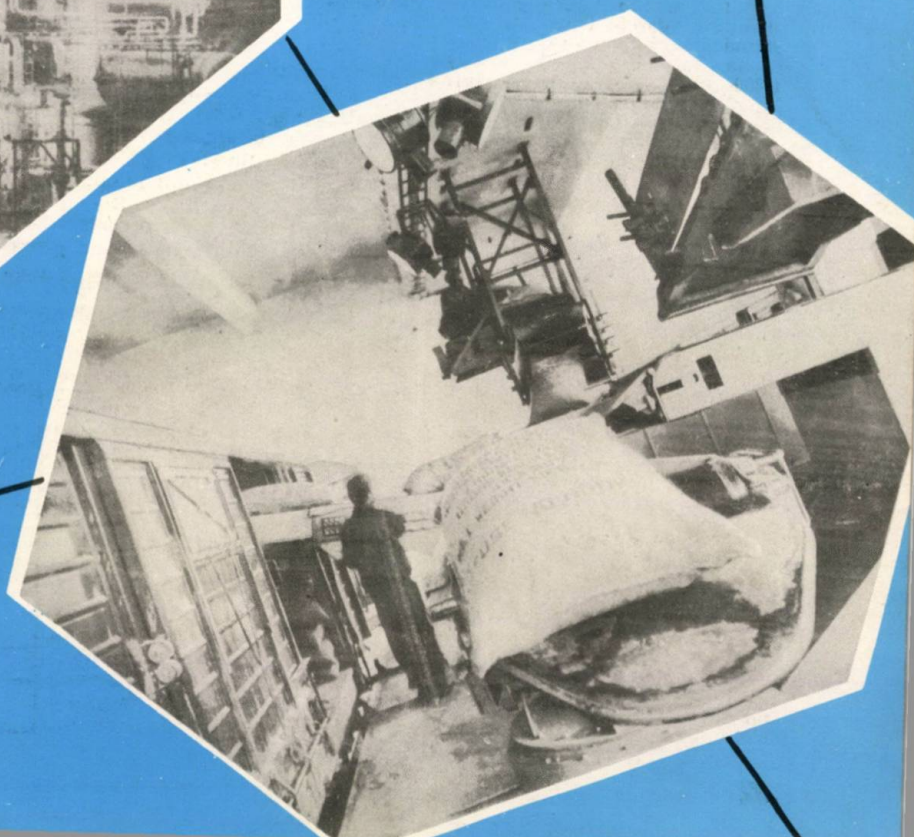
Combinatul Chimic Craiova

PRODUCE:

- oxigen tehnic
- amoniac
- acid azotic
- azotat de amoniu
- uree îngrășămint
și uree tehnică
- catalizatori
pt. industria
amoniacului

- acetilenă
- acetaldehidă
- acid acetic
- Butanol
- acetat de vinil
monomer
- poliacetat de vinil
catalizator pt. sinteza
butanolului
și acetatului
de vinil monomer
- acid nicotinic

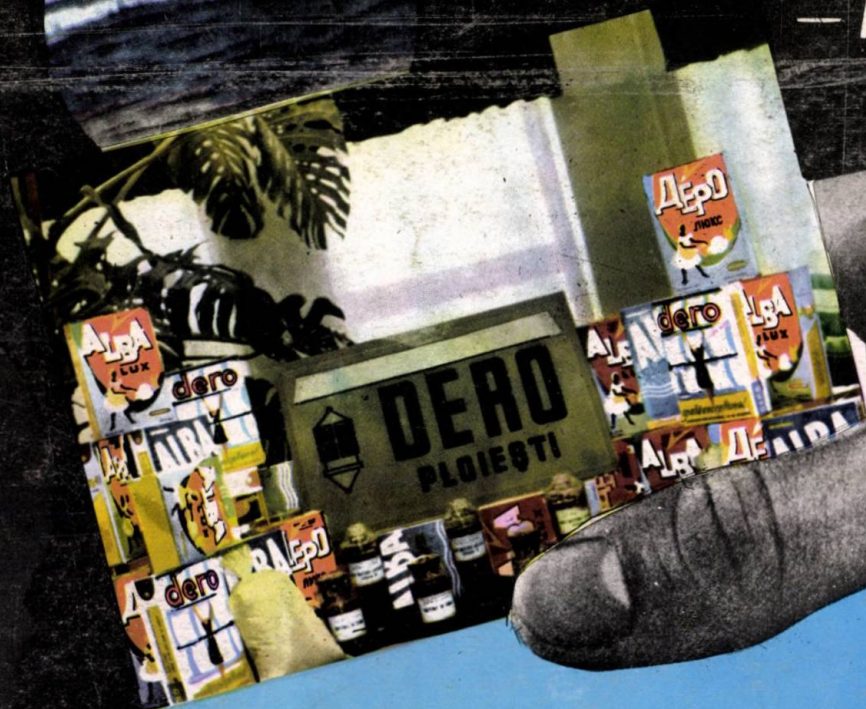
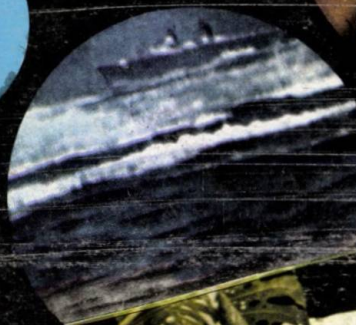

- DERO SUPER
- DERO IDEAL
- DERO LUX
- DERO CRISTAL

**COMBINATUL
PETROCHIMIC
PLOIEȘTI**

dero

- DETERGENȚI
- CONDIȚIONAȚI
- LICHIZI
- DISTILAȚI
- ACIZI NAFTENICI
- NAFTENAȚI METALICI
- ACETILENĂ

LUMEA

Nr. 26

25 iunie 1970

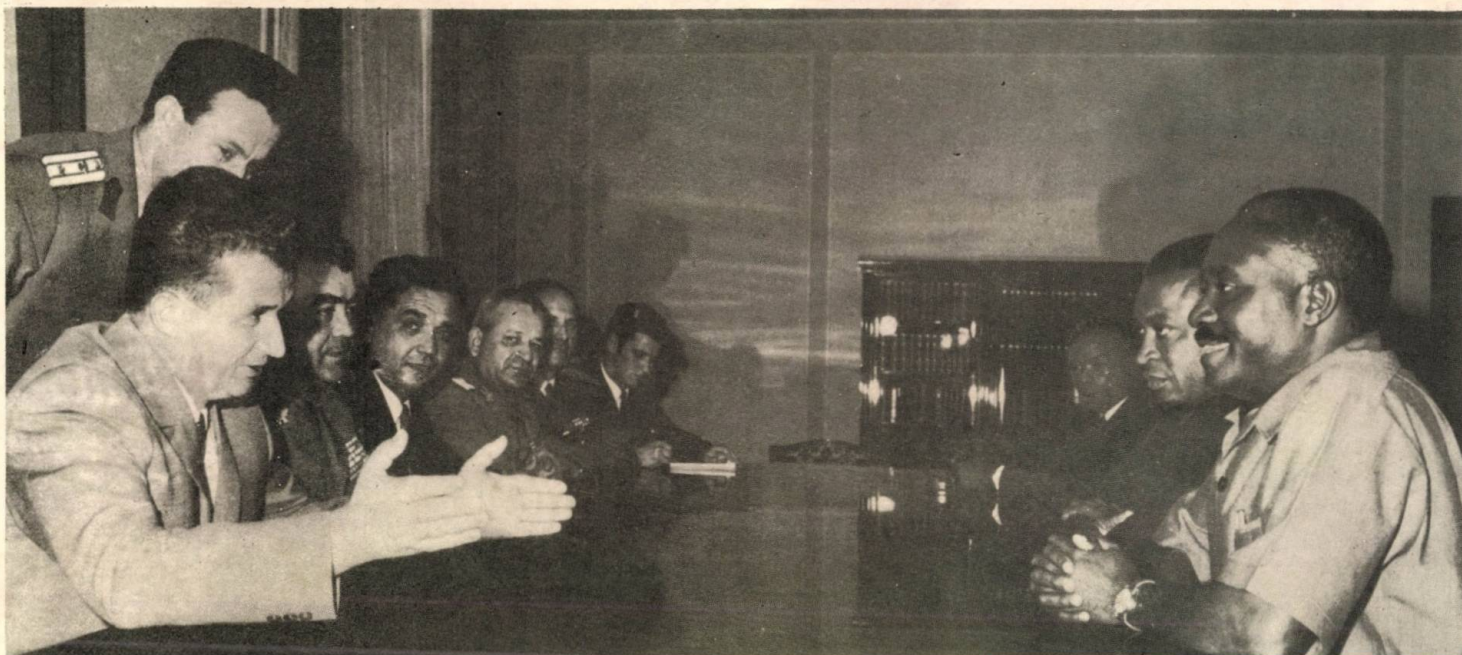
**ÎN SPIRITUL
BUNELOR RELAȚII
ÎNTRE
ROMÂNIA ȘI R.F.G.**

A
25-a aniversare
a semnării
Cartei O. N. U.

IRAN
Coordonatele dezvoltării

ANGLIA
După
formarea
noului
guvern

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, a primit delegația militară a Republicii Zambia, condusă de A. Zulu, ministrul apărării în guvernul zambian, care face o vizită prietenească în țara noastră

Vizita președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, în R. F. a Germaniei. Aspect de la convorbirile oficiale cu cancelarul federal Willy Brandt

Președintele Marii Adunări Naționale, Ștefan Voitec, care, în fruntea unei delegații a M.A.N., întreprinde o vizită oficială în Suedia, este salutat de președintele celei de a doua Camere a Riksdagului, Henry Allard

Ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, la Consfătuirea de la Budapesta a miniștrilor afacerilor externe ai țărilor participante la Tratatul de la Varșovia

LUMEA

Nr. 26 (348) — 25 iunie 1970

sumar

2 O NOUĂ ȘI IMPORTANTĂ ETAPĂ ÎN DEZVOLTAREA COLABORĂRII ROMÂNÓ-FRANCEZE. *Constantin Florea*

4 SĂPTĂMÎNA în telegrame. *Anca Voican*

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

- 6 BONN. Vizita în R.F.G. a președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer. *Radu Pascal*
- 8 Coordonate ale dezvoltării Iranului. *Radu Budeanu*
- 10 Siberia renăscută. *Dr. Fiodor Angheli*
- 12 La un sfert de veac de la semnarea Cartei Națiunilor Unite. *Prof. univ. dr. docent Edwin Glaser*
- 18 R.P.D. Coreeană — în luptă pentru socialism și unificarea patriei. *Ileana Nicolaescu*
- 19 Anglia. Anatomia unei surprize electorale. *Mihai Matei*
- 21 Relațiile japoно-americe și scadența Tratatului de securitate. *Sergiu Verona*
- 23 America Latină. Relația comerț-dezvoltare. *Marian Chirilă*
- 25 A existat un predecesor al lui Oswald ?

INTERVIUL NOSTRU

- 15 SAYED ABBAS CHEDID, director al Centrului de informare al Organizației Națiunilor Unite în România

REPORTAJ PE GLOB

- 16 Madagascar. *George Ionescu*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

- 27-30 Le Figaro, Pravda, Le Monde Diplomatique, Jeune Afrique

PROFIL

- 30 EDWARD HEATH, primul ministru al Marii Britanii

POȘTA REDACȚIEI (31—32)

În acest număr

VIZITA PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE MINIȘTRI ION GHEORGHE MAURER ÎN R. F. A GERMANIEI

La un sfert de veac
de la semnarea
Cartei Națiunilor Unite

LONDRA :

Anatomia unei

surprize electorale

Relațiile

japoно-americe

și scadența

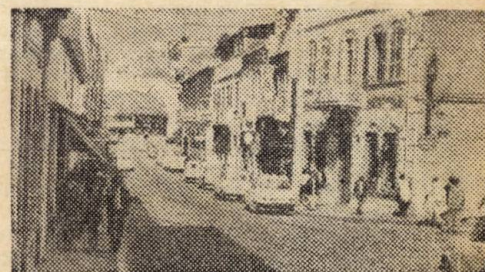
Tratatului

de securitate

Reportaj

pe glob:

MADAGASCAR

Un capitol inedit din viața
lui John Kennedy

O nouă și importantă etapă în dezvoltarea colaborării româno-franceze

„Bilanț pozitiv al vizitei președintelui român, Ceaușescu”, „Cooperarea franzo-română se sprijină pe o bază solidă și realistă”, „Voință de apropiere și colaborare între cele două țări”, „Rezultate substanțiale în urma vizitei președintelui Ceaușescu” — iată doar câteva din titlurile articolelor, informațiilor și comentariilor prin care presa franceză — ca, de altfel, ziarele, agențiile de presă internaționale, posturile de radio și televiziune din numeroase alte țări — a ținut să marcheze pe larg încheierea și rezultatele vizitei președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, în Franța. Într-adevăr, prin amplele manifestări de cordială stimă și profundă căldură față de înaltul sol al poporului român, prin bilanțul fructuos pentru relațiile româno-franceze al convorbirilor dintre cei doi șefi de stat, prin interesul viu cu care cele mai largi cercuri ale opiniei publice au întâmpinat acest nou moment de seamă în evoluția colaborării dintre România și Franța, săptămîna care a trecut ar putea fi caracterizată pe drept cuvînt ca o „Săptămîna a prieteniei româno-franceze”, căreia vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a conferit o semnificație considerabil sporită în contextul tradiționalelor relații de amicitie și cordialitate dintre cele două popoare și țări.

În cursul acestei memorabile săptămîni, am fost martor la nenumărate demonstrații de caldă prețuire pentru poporul român și pentru România, pentru politica ei de pace, înțelegere și prietenie între popoare, am asistat la elocvente manifestări de considerație față de președintele Consiliului de Stat al țării noastre. Prețutindeni, atît la Paris cît și la Toulouse, la Nîmes cît și la Lyon, la Versailles cît și în regiunile văii Rhonului și în Languedoc, cetățeni de cele mai diferite profesii și ocupații, muncitori, ingineri, tehnicieni, cadre din administrație, studenți, oameni simpli de pe stradă, au salutat cu simpatie, prietenește, pe președintele Nicolae Ceaușescu, precum și pe celelalte oficialități române.

Primirea călduroasă, sărbătorească, făcută înalților oaspeți români a constituit o expresie strălucită a relațiilor de îndelungată colaborare dintre România și Franța, a sentimentelor de prețuire reciprocă de care sînt animate cele două țări și popoare. Profunda cordialitate care a dominat întreaga desfășurare a vizitei a ilustrat, în același timp, interesul viu, prestigiul de care se bucură, dincolo de hotarele țării, România și poporul său, conducătorii săi și în primul rînd tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui preeminență personalitate și a cărui contribuție remarcabilă în elaborarea și promovarea politicii interne și externe

a statului nostru — consacrată pe de-a-ntregul fericirii poporului român, triumfului cauzei păcii și progresului — au fost cu grijă consemnate și evidențiate, în diferite ocazii, de către personalități oficiale franceze de prim rang, de conducători ai unor obiective economice și tehnico-științifice, ai unor așezăminte de cultură, de numeroși comentatori ai presei și radioteleviziunii franceze. Am desprins din toate acestea un vibrant și emoționant mesaj de prietenie al poporului francez la adresa poporului român, a idealurilor care însușesc țara noastră, conducătorii săi, în acțiunea de edificare a unei societăți moderne, de sporire continuă a contribuției României la cauza păcii și securității tuturor popoarelor, la cauza progresului în întreaga lume.

Rezultatele vizitei președintelui Consiliului de Stat al României în Franța — sintetizate în Declarația româno-franceză — sînt deosebit de rodnice și ele pot fi urmărite și relevate în două mari direcții: prima — dezvoltarea continuă a relațiilor bilaterale româno-franceze, cea de-a doua — pozițiile celor două părți în problemele majore ale vieții politice internaționale și, implicit, domeniile de concurență dintre România și Franța în acest sens.

Așa cum se știe, convorbirile oficiale, purtate între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Georges Pompidou s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și înțelegere caracteristică relațiilor dintre cele două țări, referindu-se la dezvoltarea colaborării multilaterale româno-franceze, precum și la principalele probleme internaționale. Se poate releva cu satisfacție faptul că în cursul convorbirilor au fost puse în lumină progresele importante obținute în ultimii ani — în special după vizita din 1968 în România a președintelui de atunci al Republicii Franceze, generalul Charles de Gaulle — pe planul relațiilor româno-franceze, în numeroase domenii, și s-a subliniat, totodată, hotărîrea manifestată a celor două țări de a depune și în continuare eforturi susținute pentru a asigura fructificarea tuturor posibilităților de dezvoltare a acestor relații. „Apreciez că, în urma vizitei pe care generalul de Gaulle a făcut-o acum doi ani în țara noastră — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul rostit cu prilejul dejunului oferit la Lyon în cinstea președintelui român — relațiile dintre țările noastre au cunoscut o puternică dezvoltare, că în urma vizitei pe care am întreprins-o în aceste zile în Franța, a întrevederilor și convorbirilor cu președintele Pompidou, se deschid noi posibilități pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare și cooperare multilaterală dintre țările noastre. Și nu

numai asupra problemelor privind dezvoltarea relațiilor bilaterale am căzut de acord, dar chiar și asupra problemelor internaționale cum sînt securitatea în Europa, pacea în Indochina și Orientul Apropiat, a problemelor privind promovarea unor relații noi între popoare, relații bazate pe respectul independenței și suveranității naționale a fiecărei națiuni, s-a realizat — așa putea spune — o înțelegere deplină. Iată de ce încheiem vizita în Franța cu o deosebită satisfacție, apreciind că rezultatele ei sînt foarte bune”.

O pondere deosebit de sensibilă au avut, în cadrul întrevederilor și discuțiilor, problemele schimburilor și colaborării economice și tehnico-științifice. Constatînd că schimburile comerciale româno-franceze, care se desfășoară pe o bază reciproc avantajoasă, cunosc indici de creștere ridicați și se orientează spre un echilibru mai bun ca urmare a noului acord semnat la București la începutul acestui an, cei doi șefi de stat au relevat, în același timp, faptul că există încă largi posibilități pentru a înainta mai departe pe calea adîncirii cooperării economice reciproce, îndeosebi prin punerea în aplicare a unor noi forme și mijloace de cooperare. Faptul că — așa cum rezultă din Declarație — s-a căzut de acord asupra extinderii și diversificării cooperării în domeniul industriei de automobile, a largirii cooperării bilaterale într-o serie de sectoare, printre care industria mecanică, petrolieră, chimică, precum și asupra dezvoltării cooperării pe terțe piețe, hotărîrea celor două părți de a încuraja relațiile de colaborare stabilite între organisme și întreprinderile din cele două țări pe planul tehnicii agricole, al cercetării și al aplicării energiei nucleare în scopuri pașnice, de a continua acțiunile concrete de cooperare științifică, atît în ce privește cercetările fundamentale, cît și aplicările lor practice, în domenii cheie ale revoluției tehnico-științifice contemporane — toate acestea reflectă dorința pregnantă a celor două țări de a intensifica și adînci relațiile lor de cooperare economică și tehnico-științifică în multiple direcții, pe o bază reciproc avantajoasă.

S-au adoptat, de asemenea, hotărîri menite să ducă — ținînd cont de legăturile spirituale, cu rădăcini adînci în istorie, dintre cele două popoare — la intensificarea schimburilor reciproce culturale, artistice, umane, pe baza acordului cultural în vigoare. În acest sens, se vor intensifica acțiunile în direcția cunoașterii valorilor civilizației și culturii celor două națiuni, vor fi dezvoltate contactele între savanți, scriitori și artiști, între universități, va fi semnat un Acord de cooperare româno-francez în domeniul turismului etc.

Este, desigur, de prisos a mai sublinia uriașă importanță a tuturor acestor prevederi pentru dezvoltarea continuă a colaborării și înțelegerii dintre cele două țări. În epoca noastră, de profunde mutații în domeniul forțelor de producție și al cunoașterii umane, participarea activă la circuitul mondial de schimburi materiale și spirituale constituie o necesitate obiectivă atât pentru progresul fiecărei țări și al comunității mondiale a popoarelor în ansamblu, cât și pentru stabilirea unor relații de trainică prietenie și cooperare între națiuni, pentru asigurarea unui climat de liniște și pace, propice fructificării potențelor creatoare ale fiecărui popor. Pornind de la aceste considerente, România, — așa cum a subliniat în repetate rânduri tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei — dezvoltând în primul rând relațiile de colaborare frățască cu țările socialiste, se pronunță totodată pentru dezvoltarea legăturilor de cooperare cu toate țările lumii, indiferent de orinduirea lor socială. În acest sens, țara noastră — bazându-se pe tradițiile vechi de prietenie și pe evoluția actuală pozitivă a relațiilor bilaterale — năzuiește spre o dezvoltare largă, continuă, pe diverse planuri, a cooperării economice, tehnico-stiințifice și culturale cu Franța, astfel ca această cooperare să se ridice cel puțin la nivelul relațiilor politice dintre cele două țări. Pentru aceasta există premise favorabile — succesele obținute de România în făurirea unei economii moderne, pe baza politicii consecvente de industrializare socialistă, creșterea continuă a posibilităților ei de a coopera în tot mai multe domenii ale producției de valori materiale, pe de o parte, nivelul înalt, bine cunoscut, de dezvoltare industrială și științifică al Franței, pe de altă parte.

Este pe deplin evident că dezvoltarea cu succes a acestei colaborări, extinderea continuă a relațiilor strânse dintre România și Franța, corespund în egală măsură intereselor celor două state, sentimentelor profunde de prietenie ale popoarelor române și franceze, unor îndelungate tradiții istorice. Legăturile de cooperare rodnică dintre cele două țări se înscriu ca o contribuție concretă, eficientă, a popoarelor române și franceze la afirmarea în Europa și în lumea întreagă a vitalității politicii de coexistență pașnică între țări cu orinduirii sociale diferite, la statornicirea unui climat general de pace, destindere și securitate, imperativ fundamental al progresului în lumea contemporană.

În această ordine de idei, este semnificativă reafirmarea — atât în cadrul convorbirilor bilaterale cât și în textul Declarației comune — a apropierei punctelor de vedere ale României și Franței asupra unor probleme majore ale relațiilor internaționale contemporane. Și acest lucru este firesc, deoarece atât România cât și Franța sînt deopotrivă interesate în menținerea și consolidarea păcii în Europa ca și în alte regiuni ale lumii, în instaurarea unor relații trainice de cooperare și înțelegere între popoare. În același timp, prin ideile și principiile pe care le formulează sau le dezvoltă, prin mijloacele și căile pe care le preconizează în vederea reglementării pașnice a acestor probleme, Declarația româno-franceză capătă — s-ar putea spune — o semnificație mai largă decît aceea a unui document consemnînd pozițiile respective; ea exprimă o contribuție proprie a celor două state la eforturile generale îndreptate spre înlăturarea tensiunii dintr-o serie de zone ale

lumii, spre preîntîmpinarea unor noi conflicte între state și edificarea unui sistem durabil de securitate în Europa și în lume.

Firesc, un loc central în convorbirile dintre cei doi președinți l-au ocupat problemele asigurării păcii și securității în Europa, de larg și direct interes atât pentru România cât și pentru Franța. A reieșit cu claritate faptul că în aceste probleme, în acțiunea pentru înfăptuirea pe continentul european a unor relații noi între națiuni, cele două țări se găsesc alături, asemănarea sau chiar identitatea pozițiilor lor incluzînd o sferă largă de aspecte printre care: înțelegerea principală a conceptului de securitate, importanța stabilirii ferme în relațiile dintre state a normelor fundamentale ale dreptului internațional, telurile și obiectivele conferinței europene de securitate, căile și mijloacele de natură a marca progrese spre stabilirea încrederii și păcii în întreaga Europă. Așa cum se arată, de pildă, în Declarația româno-franceză, în scopul eliminării principalelor cauze de litigii și tensiune este necesar să fie recunoscute și satisfăcute preocupările legitime ale tuturor statelor în ceea ce privește securitatea lor. „La capătul acestui proces, politica blocurilor va trebui să facă loc unei organizări de securitate, reclamînd un sistem de angajamente și măsuri concrete, care să excludă folosirea forței și să asigure dezvoltarea pașnică a statelor europene într-un climat de destindere, înțelegere și cooperare”. Cele două părți și-au afirmat, de asemenea, cu claritate comunitatea de convingeri asupra importanței cardinale pe care o are pentru asigurarea păcii și cooperării între popoare, respectarea principiilor independenței, suveranității, egalității, neamestecului în afacerile interne, integrității teritoriale și colaborării reciproce avantajoase, exprimîndu-și voința de a acționa în mod activ pentru a contribui la transpunerea în viață a acestor principii.

România — sublinia președintele Nicolae Ceaușescu în toastul rostit cu prilejul dineului de la Ambasada română din Paris — consideră că în rezolvarea problemelor internaționale „toate statele lumii au un cuvînt de spus, că în lumea de astăzi nu este posibil să se asigure soluționarea păcii și colaborării lor fără participarea tuturor națiunilor; de aceea considerăm că și națiunile mici și mijlocii au un cuvînt de spus, fără ele nu se pot soluționa problemele. În acest spirit, România apreciază că trebuie să acționeze pentru instaurarea în lume a unei politici bazate pe deplina egalitate în drepturi a națiunilor, pe respectul independenței și suveranității naționale”. La rîndul său, referindu-se la factorii care apropie cele două țări, președintele Georges Pompidou sublinia cu același prilej: „Mai există ceva mai prețios încă și care nu este prea răspîndit în lumea de astăzi — un anumit mod de a concepe relațiile între națiuni. Dv. și noi avem o cvasi-identitate de vederi. Principalul nostru obiectiv este să asigurăm, să menținem și, dacă va fi nevoie să restabilim pacea. Noi dorim pacea cu întreaga lume, și în primul rînd pe continentul european. În același timp, dorim să fim noi înșine, să fim independenți, să ne păstrăm în cadrul relațiilor noastre, oricare ar fi ele, originalitatea, personalitatea noastră, să rămînem noi înșine”.

O mare similitudine prezintă și punctele de vedere ale celor două părți asu-

pra altor probleme actuale ale vieții internaționale. Astfel, în ce privește situația din peninsula indochineză, cei doi șefi de stat — constatînd că aceasta continuă să se agraveze o dată cu extinderea imixtiunii străine — s-au pronunțat pentru încetarea cît mai grabnică a războiului din Vietnam și, în general, pentru reglementarea pașnică a conflictului pe baza acordurilor de la Geneva, astfel ca popoarele acestei regiuni să poată dispune în mod liber de soarta lor. Cei doi șefi de stat și-au exprimat, de asemenea, neliniștea față de tensiunea crescîndă din Orientul Apropiat și au subliniat că aplicarea Rezoluției Consiliului de Securitate din 1967 constituie condiția esențială a soluționării crizei din această regiune. Declarația româno-franceză a mai relevat importanța realizării universalității O.N.U. și a respectării principiilor Cartei acestei organizații, precum și faptul că realizarea unor progrese substanțiale în domeniul dezarmării și în primul rînd al dezarmării nucleare, pe bază de control adscvat, ar fi de natură să exercite o înrîurire considerabilă în sensul îmbunătățirii climatului internațional.

Cei doi șefi de stat au subliniat în mod deosebit rolul și semnificația contactelor bilaterale româno-franceze, la cele mai diferite nivele, ca modalitate de reală utilitate servind intereselor comune cît și cauzei păcii și securității internaționale. În acest sens, s-a hotărît ca în viitor Franța și România să dezvolte și să aprofundeze practica consultărilor bilaterale în problemele internaționale de interes reciproc, un loc deosebit de important urmînd să-l aibă și de aici înainte contactele și schimburile de păreri la nivelul conducătorilor de state. Așa cum se arată în Declarație, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și soția sa, Elena Ceaușescu, au invitat pe președintele Republicii Franceze, Georges Pompidou, și doamna Claude Pompidou, să facă o vizită oficială în țara noastră; invitația a fost acceptată cu plăcere, data urmînd a fi stabilită ulterior, pe cale diplomatică.

„Colaborarea româno-franceză — spunea chiar în prima zi a vizitei sale în Franța președintele Nicolae Ceaușescu — este chemată să demonstreze că două popoare cu orinduirii sociale diferite, animate de dorința de a trăi în pace și înțelegere, de a nu mai admite politica de dominare și forță, pot coexista în bună înțelegere, în bună prietenie și pot contribui prin aceasta la dezvoltarea colaborării internaționale. Cu această dorință l-am primit, așa cum se cunoaște, pe generalul de Gaulle, cu această dorință facem vizita în Franța”. La capătul acestei vizite, cu profunde consecințe pozitive pentru dezvoltarea relațiilor româno-franceze, se poate afirma cu deplină certitudine că rezultatele ei demonstrează, încă o dată, utilitatea și rodnicia dialogului dintre cele două țări prietene, constituie o nouă și remarcabilă etapă în dezvoltarea colaborării și înțelegerii dintre România și Franța, reprezentînd, în același timp, un exemplu de cooperare fructuoasă între toate statele, indiferent de regimurile lor sociale, în interesul statelor respective, al cauzei generale a păcii și prieteniei între popoare. Astfel, vizita președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, în Franța va rămîne înscrisă pentru totdeauna în cronică bogatelor legături tradiționale dintre România și Franța, ca una din paginile ei cele mai remarcabile.

Constantin FLOREA

Orientul Apropiat

CONSULTĂRI MULTILATERALE

În timp ce confruntări de rutină se desfășoară de-a lungul Canalului de Suez și pe frontul iordanian, reține atenția acestei săptămîni reuniunea la nivel înalt de la Tripoli, la care au participat șefii unor state și guverne arabe. Prilejul l-au oferit festivitățile care au marcat evacuarea marii baze aeriene americane de la Wheelus Field, implicit încheierea procesului de lichidare a prezenței militare străine pe teritoriul Libiei. Referitor la aceasta, șeful forțelor armate libiene, Saleh Al Farajani, a declarat că evacuarea de la Wheelus Field înseamnă desființarea celei mai mari baze americane din Europa și Africa de Nord și, totodată, anularea unui punct de sprijin al flotei a 6-a americane din Marea Mediterană. Este o problemă care se pune, de altfel, pe un plan mult mai general: la încheierea convorbirilor la nivel înalt algeriano-saudite, cele două părți au relevat aceeași dorință comună „de a elimina din zona mediteraneană toate bazele militare străine, în scopul de a o transforma într-o regiune a păcii, stabilității și cooperării între popoarele riverane”.

După aprecierea observatorilor, Tripoli a oferit un cadru favorabil unor consultări multilaterale și bilaterale, în cursul cărora au fost abordate probleme în legătură cu evoluția situației militare și politice din Orientul Apropiat. Astfel a avut loc reuniunea comună la care au participat președintele R.A.U., Nasser, președintele Siriei, El-Atassi, președintele Irakului, Al Bakr, regele Hussein al Iordaniei, președintele Libiei, colonelul El Kadhafi, precum și reprezentanți ai Sudanului și Algeriei. Comentind recenta conferință, cotidienele libaneze apreciază că „nu este vorba de o continuare a întîlnirii de la Khartum, unde s-a realizat un acord asupra liniilor principale dintr-un plan de acțiune ale cărui detalii au rămas în umbră, și nici a celei de la Rabat unde disensiunile asupra detaliilor au lăsat în suspensie provizorie restul”. La noua reuniune „strategia arabă unificată va fi definitiv trasată, stabilindu-se rolul fiecărui stat”. Principalul obiectiv al discuțiilor, scrie „Al-Ahram”, a fost evoluția situației din Iordania, ca și de pe frontul răsăritean. Au existat, de altfel, unele indicii printre care faptul că principalele țări interesate în criza palestiniană-iordaniană (R.A.U., Iordania, Siria, Libia, Irak) au

fost reprezentate la conferință de șefii lor de stat, iar la Cairo avuseseră loc, anterior, convorbiri particulare între președintele Nasser și președintele sirian El-Atassi. La fel, între primul și regele Hussein s-au desfășurat întrevederi pe marginea evenimentelor din Iordania, unde recent au avut loc incidente violente ale armatei iordaniane și organizațiilor palestiniene de guerilă staționate în Iordania. Yasser Arafat a adresat pe această temă un memorandum șefilor de state întruniți la Tripoli, invocînd situația explozivă care persistă la Amman. Se face apel la influența acestora pentru a se evita „o nouă înfruntare între rezistența palestiniană și armata iordaniană”.

Criza palestiniană-iordaniană, care pare să fie departe de a fi rezolvată — scrie agenția France Presse — are consecințe atît pe plan militar cit și pe planul relațiilor interarabe. Ea a avut ca efect slăbirea frontului răsăritean, al cărui rol strategic este de primă importanță. În privința relațiilor interarabe, la Cairo se exprimă îngrijorarea față de consecințele potențiale ale crizei. Aceiași comentariu al agenției France Presse afirmă că există temeri ca, în cazul în care rezistența palestiniană ar trece din mîini „moderate” în mîini „radicale”, să nu intervină noi divergențe în lumea arabă. Or, la Tripoli s-a preconizat tocmai o mai mare unitate și coordonare a țărilor angajate în conflict cu Israelul, pe baza unui plan elaborat de Libia și Irak. Din aceste considerente, una din hotărârile reuniunii se referă la crearea unui comitet de anchetă a recentelor incidente din Iordania, între armată și comandourile palestiniene.

Concomitent, la New York reprezentantul permanent al Statelor Unite la O.N.U., Charles Yost, a lăsat să se înțeleagă (într-un interviu acordat televiziunii) că este de așteptat o nouă inițiativă în vederea rezolvării crizei din Orientul Apropiat, fără a da însă alte detalii. La fel, a refuzat să facă precizări dacă guvernul american a luat o hotărîre definitivă asupra unor eventuale livrări de avioane Israelului. Secretarul general al O.N.U., U Thant, reîntors recent de la Moscova, și-a manifestat de asemenea încrederea în posibilitatea unui progres în reglementarea conflictului din Orientul Apropiat, menționînd în acest sens apariția unor elemente de natură să apropie punctele de vedere. U Thant a precizat că sînt în curs și discuții asupra reluării misiunii Jarving în Orientul Apropiat.

Pnom Penh

OPERAȚIUNI MILITARE DE AMPLOARE

Cîteva zile înainte de termenul fixat de președintele Nixon pentru retragerea trupelor americane din Cambodgia (30 iunie), Departamentul de Stat precizează într-o declarație care este situația ajutorului acordat administrației de la Pnom Penh. Mai mult de jumătate din cele 7,9 milioane dolari alocați de Statele Unite în arme ușoare a fost livrată. Aceste livrări ar putea continua, dacă va fi cazul, și după 30 iunie, în limita celor 7,9 milioane dolari autorizați pînă la această dată, s-a menționat.

Între timp, forțele de rezistență populară continuă acțiunile ofensive, exercitînd presiuni crescînde asupra pozițiilor deținute de trupele generalului Lon Nol, atît în împrejurimile capitalei khmère, cit și în alte regiuni ale Cambodgiei. Datorită ostilităților, aproape 650 de mii de persoane s-au refugiat din zonele de insecuritate reprezentate de provinciile de la sud de Pnom Penh și la est de Mekong. Un raport comun al Comitetului Internațional al Crucii Roșii și al Ligii Societăților de Cruce Roșie apreciază că datorită schimbărilor continue a situației frontului, cifra populației refugiate nu poate fi exact stabilită, dar este de prevăzut o creștere, în funcție de operațiunile militare care continuă. În ceea ce privește populația vietnameză, condițiile de campament provizoriu pînă la transferarea în țară „pun probleme urgente și importante”.

Toți datorită luptelor, comunicațiile rutiere dintre principa-

lele orașe cambodgiene sînt blocate. Un important pod situat pe ruta Pnom Penh — Kompong Cham a fost dinamitat, astfel, încît efectivele militare ale administrației din capitala cambodgiană nu pot utiliza această șosea. În același timp, circulația pe șoselele ce legau Pnom Penhul cu orașul Battambang și cu portul Kompong Som, principalul centru petrolifer al țării, a fost sistată în urma atacurilor declanșate în aceste zone de forțele de rezistență populare. În regiunea septentrională a Cambodgiei, orașul Kompong Thom, situat la 120 kilometri de capitala khmère, continuă să fie de aproape o săptămîină scena unor violente lupte de stradă între detașamentele patrioților și unitățile militare inamice.

În întreaga Indochină se desfășoară, de altfel, lupte. Forțele patriotice din Vietnamul de sud au lansat un puternic atac cu rachete asupra pozițiilor deținute de trupele americano-saigoneze în orașul Da Nang. Concomitent, în împrejurimile Da Nangului au avut loc cîcciri violente între grupuri de patrioți și unități militare inamice — relatează corespondenții agențiilor de presă. Lupte între detașamentele patrioților și subunități americano-saigoneze au fost semnalate, de asemenea, în provincia Binh Dinh, în apropierea localității An Khe, precum și în sectorul Khe Sanh, din zona septentrională a Vietnamului de sud. În Laos, agenția Khaosan Pathet Lao a difuzat o declarație a Comandamentului forțelor patriotice laotiene asupra evoluției operațiunilor militare. Declarația condamnă bombardamentele întreprinse de aviația americană asupra orașului Saravane și împrejurimilor acestuia. Se preci-

Secretarul general al O.N.U., U Thant, a făcut o vizită oficială în U.R.S.S. la invitația guvernului sovietic. În cursul șederii la Moscova, U Thant a avut convorbiri cu Alexei Kosighin, Andrei Gromîko și alte oficialități sovietice

zează că raidurile de bombardamente efectuate în cursul lunii iunie de avioane americane în acest sector au provocat numeroase victime în rândul populației civile și au cauzat, totodată, mari daune materiale.

Referitor la evoluția situației din Cambodgia, și respectiv din Indochina, secretarul general al O.N.U., U Thant și-a exprimat pesimismul față de perspectivele unei „apropiate deschideri” către pace.

Buenos Aires

SUCCESIUNE LA PREȘEDINȚIE

Generalul de brigadă Roberto Marcelo Levingston este cel care preia conducerea țării după destituirea, la 9 iunie, a președintelui Onganía. Din acest motiv a fost chemat de urgență de la Washington, unde îndeplinea funcția de reprezentant al Argentinei în cadrul Consiliului interamerican de apărare, cu sediul în Statele Unite. Generalul Levingston a fost desemnat de cei trei comandanți șefi ai forțelor armate — membrii juntei care l-au dezavuat pe Carlos Onganía — în urma unor deliberări prelungite la care au participat ofițeri superiori și numeroase personalități civile. Junta militară hotărâse, în principiu, numirea unui civil în postul de președinte al republicii, dar, în cele din urmă, a optat pentru un militar absent din țară în zilele precedente destituirii lui Onganía.

La Buenos Aires, conform unor date prestabilite, nu sînt de așteptat hotărâri arbitrare ale noului președinte, deoarece generalul Levingston urmează să-și împartă atribuțiile legislative cu membrii juntei militare. Totul în baza „actului de revizuire” a Cartei din 1966, care fusese adoptată de autorii loviturii de stat împotriva președintelui Arturo Illia. În virtutea prevederilor înscrise în respectiva carte — printre care desființarea parlamentului și scoaterea înafara legii a partidelor politice — președinția lui Carlos Onganía a decurs pe bază de decrete semnate exclusiv de el însuși — motiv pentru care membrii juntei l-au acuzat de încălcarea principiilor stabilite imediat după lovitură militară din 1966, de respingerea propunerilor de a se reveni la o guvernare constituțională și de asumarea puterii depline în conducerea statului. „Actul de revizuire” rectifică, de aceea, fosta practică legis-

lative: orice document-lege este valabil numai dacă are semnătura președintelui și a celor trei comandanți ai armatei. Într-un fel, este vorba de o conducere intenționat colectivă, cu răspunderi descentralizate. De altfel, la destituirea lui Onganía junta a anunțat începutul unei asemenea perioade de interimat (circa 2-3 ani), pînă la organizarea de alegeri generale. Desemnarea generalului Levingston ca președinte pare, deci, un act oficial mai puțin politic și mai mult strategic. A fost calea de rezolvare a unei probleme dificile ca succesiunea la președinția Argentinei.

Pînă la alegeri, noul regim își desfășoară activitatea cu drepturi depline. O Carte albă asupra obiectivelor politice a fost dată publicității la Buenos Aires. În domeniul politicii interne, documentul subliniază intenția autorităților de a depune eforturi în vederea realizării „unei democrații eficiente și stabile, bazată pe un sistem politic care, sub un guvern reprezentativ, să asigure libertatea individului și exercitarea tuturor drepturilor sale fundamentale”. Noile autorități se angajează, de asemenea, să dezvolte „o economie națională puternică, bazată pe creșterea forțelor interne și sporirea substanțială a exporturilor”. În privința relațiilor cu alte state, noul regim și-a exprimat intenția de a promova o „politică independentă, coerentă și fermă, în cadrul respectului reciproc”. „Relațiile cu țările europene, inclusiv cu cele din Europa răsăriteană, vor fi intensificate, ca și cele cu țările africane și asiatice”, menționează Cartea albă. Cît despre intențiile personale ale președintelui, este cunoscută activitatea sa în slujba „teoriei militare a dezvoltării”, curent care, în rîndurile armatei argentine, este favorabil unei exploatare integrale a resurselor țării, în special în domeniul industriei. Se consideră că generalul Levingston va fi brațul executiv al unei politici de tendință modernă, orientată spre promovarea intereselor naționale. Unele speranțe se pun în inițiativa sa de declanșare a procesului de „deschidere socială”, pe care toate sectoarele din țară o consideră absolut necesară în prezenta conjunctură. Indispensabilă — este consolidarea definitivă a reconcilierii naționale (între peroniști și antiperoniști) și lichidarea stării de subversiune armată, care, mai recent, a dus la răpirea fostului președinte Aramburu.

Anca VOICAN

COMUNICATUL consfăturii miniștrilor afacerilor externe ai țărilor participante la Tratatul de la Varșovia

La 21-22 iunie a avut loc la Budapesta consfătuirea miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia. La consfătuire au participat: din partea Republicii Populare Bulgaria — I. Bașev, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Socialiste Cehoslovace — J. Marko, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Democrate Germane — O. Winzer, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Populare Polone — S. Jedrychowski, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Socialiste România — Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Populare Ungare — J. Peter, ministrul afacerilor externe; din partea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste — A. A. Gromiko, ministrul afacerilor externe.

La consfătuire, care s-a desfășurat într-o atmosferă de prietenie și înțelegere reciprocă, a avut loc un schimb de păreri asupra unor probleme actuale privind evoluția situației din Europa.

Miniștrii au confirmat convingerea guvernelor lor că organizarea conferinței general-europene ar fi o contribuție importantă la realizarea destinderii, întărirea securității și extinderea colaborării pașnice în Europa. În legătură cu aceasta, o atenție deosebită a fost acordată problemelor privind activizarea pregătirii conferinței general-europene.

S-a efectuat un schimb de informații asupra contactelor și consultărilor bilaterale și multilaterale care au avut loc în ultimele luni între statele interesate în problemele organizării conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

Guvernele țărilor reprezentate la consfătuire au evidențiat ecoul larg și, în general, pozitiv al propunerilor avansate la Praga în octombrie 1969, ceea ce atestă realismul și viabilitatea acestor propu-

neri care răspund intereselor înfăptuirii securității și dezvoltării colaborării în Europa. Ele au examinat, de asemenea, cu atenția cuvenită, considerațiile exprimate în această chestiune de diferite părți și au ajuns la concluzia că în prezent se creează condiții favorabile pentru a trece pregătirea conferinței general-europene pe baze practice.

A fost subliniat faptul că este de dorit participarea directă a statelor interesate în toate fazele pregătirii și organizării conferinței general-europene în formele ce vor fi considerate indicate, inclusiv reuniuni pregătitoare corespunzătoare ale reprezentanților acestor state.

Pornind de la aceste considerente, miniștrii au ajuns la înțelegere cu privire la următorii pași importanți, avînd drept scop asigurarea convocării, desfășurării rodnice și succesului conferinței general-europene. Ei urmăresc în special obținerea acordului asupra adoptării ordinii de zi, acceptabile tuturor statelor interesate, precum și cu privire la metodele de pregătire a conferinței general-europene la care se poate trece deja în viitorul apropiat.

Participanții la consfătuire așteaptă ca, în procesul pregătirii și organizării conferinței, toate statele interesate să acționeze într-un spirit de cooperare în examinarea propunerilor constructive, pentru a facilita găsirea unor soluții acceptabile pentru toți participanții la conferința general-europeană.

Miniștrii au subliniat hotărîrea guvernelor lor de a acționa în continuare, individual și în colaborare cu alte țări, în scopul promovării destinderii, securității și colaborării pașnice pe continentul european.

A fost aprobat, în unanimitate, un document corespunzător, care va fi adus la cunoștința guvernelor tuturor statelor interesate.

Vizita în R.F. a Germaniei a președintelui Consiliului de Miniștri Ion Gheorghe Maurer

Luni la amiază a sosit la Bonn pentru a face o vizită oficială în Republica Federală a Germaniei, la invitația cancelarului federal Willy Brandt, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România Ion Gheorghe Maurer. La aeroportul Köln-Bonn, pe clădirea căruia erau arborate drapelele de stat ale celor două țări, premierul român a fost salutat cu cordialitate de cancelarul federal Willy Brandt. Au fost intonate imnurile de stat ale României și R.F. a Germaniei, după care președintele Consiliului de Miniștri Ion Gheorghe Maurer însoțit de cancelarul Willy Brandt a trecut în revistă garda de onoare aliniată pe aeroport în cinstea primului ministru al României.

Salutându-l pe oaspetele român, cancelarul Willy Brandt a spus, între altele: „Vizita dv., căreia îi acordăm o deosebită importanță, se înscrie armonios în seria întâlnirilor între factorii politici de răspundere ai celor două țări ale noastre. Întâlnirea noastră ne va oferi posibilitatea unui schimb de păreri important pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor noastre“. În cuvântul său de răspuns, tovarășul Ion Gheorghe Maurer a subliniat, printre altele: „Sintem bucuroși că prezența noastră aici ne va permite să luăm contact direct cu o serie de realități din această țară, să analizăm împreună cu Dumneavoastră, domnule cancelar, și cu alte personalități ale vieții publice, stadiul actual și perspectiva relațiilor bilaterale, pentru a găsi noi posibilități de extindere și adâncire a cooperării între Republica Socialistă România și Republica Federală a Germaniei“.

În cursul aceleiași zile, premierul român a avut o întrevedere cu cancelarul federal, în cursul căreia — într-o atmosferă de înțelegere reciprocă — au fost abordate probleme privind stadiul actual și perspectivele dezvoltării în continuare a relațiilor bilaterale dintre cele două țări, precum și unele aspecte ale situației internaționale, în primul rând cele privind securitatea pe continentul european. La cancelaria federală au început apoi convorbirile oficiale dintre președintele Consiliului de Miniștri român, Ion Gheorghe Maurer, și cancelarul federal, Willy Brandt. În seara zilei de luni, cancelarul federal a oferit un dineu în onoarea președintelui Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, în saloanele hotelului „Königshof“ din Bonn.

Martți, în cea de-a doua zi a vizitei, Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al României, a

făcut o vizită președintelui Bundestagului R.F.G., Kai Uwe von Hassel, precum și președintelui ad-interim al Republicii Federale a Germaniei, dr. Franz-Joseph Roder, președinte al Consiliului federal. Tot marți dimineața s-au încheiat convorbirile oficiale dintre președintele Consiliului de Miniștri român, Ion Gheorghe Maurer, și cancelarul vest-german, Willy Brandt.

În aceeași zi, tovarășul Ion Gheorghe Maurer a luat parte la un dejun oferit în onoarea sa de președintele Camerei vest-germane de industrie și comerț și președinte al Comisiei pentru relații economice cu Estul, dr. Otto Wolff von Amerongen. După-amiază, la Casa Presei din Bonn s-a desfășurat o conferință de presă în cadrul căreia președintele Consiliului de Mi-

De la trimisul nostru la Bonn Radu Pascal

niștri, Ion Gheorghe Maurer, s-a întâlnit cu un mare număr de ziariști vest-germani și corespondenți ai presei străine acreditați în R.F.G.

Martți seara, în saloanele Hotelului Steingenberger din Bonn, președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a oferit un dineu în cinstea cancelarului R.F. a Germaniei, Willy Brandt. În continuarea vizitei sale în R.F.G., tovarășul Ion Gheorghe Maurer va vizita orașele Hamburg, Düsseldorf și München.

Evoluția relațiilor româno-vest-germane înscrie zilele acestea un moment de o deosebită însemnătate prin vizita pe care o efectuează în Republica Federală a Germaniei președintele Consiliului de Miniștri al României Ion Gheorghe Maurer. Este prima vizită oficială a unui șef de guvern român în R.F. a Germaniei. Ea constituie o rezultată firească și o continuare a unui curs pozitiv al raporturilor bilaterale care, în special în ultimii trei ani, mai precis de când între cele două state s-au stabilit relații diplomatice, a avut deosebi ca expresie schimbul reciproc de vizite la nivel ministerial sau pe alte planuri. În aprofundarea relațiilor de colaborare dintre Republica Socialistă România și R. F. a Germaniei un rol de seamă l-au avut, astfel, contactele di-

recte între factori de răspundere din cele două state. Amintim, în acest sens, vizitele făcute la Bonn de ministrul de externe român Corneliu Mănescu și de ministrul comerțului exterior Cornel Burtică. De asemenea, vizitele efectuate la București de către Willy Brandt, pe atunci ministru de externe, și Karl Schiller, ministru al economiei.

Urmărită cu un marcat interes de presa, cercurile politice și opinia publică din R.F. a Germaniei, vizita întreprinsă de premierul român oferă posibilitatea de a se examina stadiul și perspectivele dezvoltării relațiilor dintre cele două state, cit și o serie de aspecte și probleme majore ale vieții politice europene și internaționale. „Este desigur îmbucurător — aprecia șeful guvernului român, Ion Gheorghe Maurer — să constatăm progresul pe multiple planuri al relațiilor dintre țările noastre. Stadiul lor actual pune în lumină suficiente aspecte de natură să încurajeze ambele părți în căutarea de noi posibilități pentru extinderea continuă a colaborării reciproc avantajoase“. La rîndul său, cancelarul federal Willy Brandt, în concluzia unei retrospective a evoluției raporturilor româno-vest-germane, punea în evidență o serie de „constatări îmbucurătoare“, datorate în primul rând faptului că relațiile dintre cele două state „au fost lărgite și dezvoltate din multe puncte de vedere“.

Ambii șefi de guverne au putut, astfel, aprecia caracterul multilateral atins în dezvoltarea cooperării româno-vest-germane, mai cu seamă în domeniile economic, tehnico-științific, cultural. Fundamentate principal pe necesitatea normalizării raporturilor inter-statale în Europa și în lume, relațiile dintre România și R.F. a Germaniei au în același timp un reflex concret și pozitiv asupra stării de lucruri de pe continent, asupra climatului politic european în general. „Stabilirea legăturilor diplomatice, remarcă în acest sens premierul român, a depășit prin implicațiile ei importanța strict bilaterală, a răspuns pe un plan mai larg cerințelor reale ale vieții internaționale, necesității de a se crea condiții care să favorizeze destinderea, înțelegerea și colaborarea între țările și popoarele Europei“.

Dezvoltarea relațiilor dintre România și R.F. a Germaniei constituie, deci, o expresie a preocupării constante a politicii țării noastre de cultivare, independent de diferențele de orînduire socială, a unor relații normale, de cooperare pe continentul european. Este,

În timpul convorbirilor

de altfel, un fenomen verificat de întreaga desfășurare a vieții politice contemporane, faptul că largirea, pe bază de egalitate și avantaj reciproc, a schimburilor multilaterale, nu este numai în beneficiul părților, dar și al cauzei generale a destinderii și progresului: prin întreaga sa politică externă, România, alături de țările socialiste, participă cu consecvență la intensificarea pulsului viu al circuitului internațional de valori materiale și spirituale. Ea nu a precupețit și nu precupește nici un efort pentru a menține și consolida pacea, pentru a cultiva încrederea între state. Atașată în mod neabătut principiilor de etică și legalitate în relațiile interstatuale, țara noastră dezvoltă legăturile sale internaționale în temeiul respectării stricte a suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta fără nici un amestec dinafară.

Concepute în acest spirit, relațiile bilaterale dintre România și R.F. a Germaniei au cunoscut un curs ascendent, evidențiindu-se noi posibilități de amplificare, în avantajul ambelor țări, a colaborării și cooperării internaționale. Se poate afirma, totodată, că schimbările pozitive din viața politică a R.F.G., traduse în mod concret prin instalarea guvernului Brandt-Scheel și printr-o serie de aprecieri mai realiste și lucide asupra problemelor europene și internaționale, au contribuit la instaurarea, în cadrul relațiilor bilaterale dintre cele două țări, a unei atmosfere de mai bună înțelegere reciprocă.

Expresie a acestor schimbări, convorbirile care au avut loc în ultimul timp între Uniunea Sovietică și R.F. a Germaniei, între Polonia și R.F. a Germaniei, ca și cele dintre conducătorii guvernelor Republicii Democrate Germane și Republicii Federale a Germaniei — răspunzând necesității de multiplicare a contactelor și schimburilor de vedere între reprezentanții diferitelor state, progreselor înregistrate în această direcție în spațiul politic al continentului nostru — au fost salutate de opinia publică din România, alături de majoritatea opiniei publice internaționale. „Ținând seama de ceea ce politica dv., a guvernului dv., domnule cancelar — a subliniat premierul Maurer, în toastul rostit cu ocazia dîneului de luni

seară — reprezintă ca expresie a tendinței spre abordarea mai realistă, mai constructivă a problemelor, în sensul larg al cerințelor destinderii și păcii, vedem în contactele și dialogul angajat elemente încurajatoare pentru continuarea eforturilor în direcția înfăptuirii cooperării și securității”.

În general, în ceea ce privește temele internaționale dezbătute cu prilejul actualelor convorbiri dintre șefii celor două guverne, deși — așa cum s-a specificat de către ambele părți — asupra unora dintre aceste probleme pozițiile diferă, se dovedește totuși că o abordare într-un spirit deschis și constructiv poate contribui la o mai bună cunoaștere și înțelegere reciprocă, la relevarea unor puncte de vedere comune sau asemănătoare. „Nutrim convingerea — preciza președintele Consiliului de Miniștri Ion Gheorghe Maurer — că discuțiile ce le vom purta vor sluji atât țărilor noastre, cât și cauzei generale a instaurării unui climat de colaborare, progres și pace pe continentul european și în lume”. Evidențiind o idee asemănătoare, cancelarul federal Willy Brandt aprecia, de asemenea, că „guvernele noastre se bazează, ce-i drept, pe concepții diferite, iar într-o serie de probleme politice se deosebesc. Aceasta însă nu trebuie să ne împiedice de a reflecta asupra modalităților, care, prin eforturi comune, ne-ar apropia și mai mult contribuind astfel la rezolvarea unor probleme care ies din cadrul relațiilor noastre bilaterale”.

În cadrul unui cuprinzător tur de orizont al problemelor internaționale, pe care cei doi premieri au avut prilejul să-l facă, se apreciază — așa cum a reieșit de altfel și din spațiul acordat de ambii șefi de guverne în toasturile rostite la dîneul de luni seară — că Europa și securitatea continentului nostru au stat în centrul convorbirilor. Atenția acordată acestei probleme este pe deplin firească într-un moment cînd se profilează cu pregnanță posibilitatea ca securitatea să fie înfăptuită prin colaborarea multilaterală a tuturor statelor europene, independente și suverane, printr-un sistem de angajamente și de măsuri concrete, care să ofere fiecărui stat garanția deplină că se află la adăpost de orice primejdie, de orice agresiune sau de orice alte acte de folosire a forței și de amenințare cu forța și să asigure dezvoltarea lor pașnică, într-un climat de destindere, înțelegere și colaborare.

Așa cum în repetate rînduri s-a subliniat, țara noastră consideră că un pas important pe calea abordării realiste a problemei securității europene l-ar constitui recunoașterea realităților existente pe continentul nostru și, în acest cadru, a existenței celor două state germane, Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei, recunoașterea din punct de vedere al dreptului internațional a R. D. Germane, stabilirea de relații normale între și cu ambele state germane, crearea condițiilor pentru participarea lor activă la normalizarea situației în Europa. Un rol pozitiv în crearea unui climat european propice abordării cu succes a problemei securității europene l-ar constitui, de asemenea, recunoașterea inviolabilității granițelor tuturor statelor, inclusiv a graniței Oder-Neisse. Reafirmînd poziția României în legătură cu modalitățile de înfăptuire a securității, tovarășul Ion Gheorghe Maurer a subliniat, de asemenea, următoarele: „Constatăm cu satisfacție că ideea convocării unei conferințe pentru securitate europeană — în legătură cu care România și alte țări socialiste au făcut cunoscute propunerile — se bucură de o adeziune tot mai largă”.

Apreciind necesitatea creării unor premise favorabile dialogului european, cancelarul Willy Brandt își exprima la rîndul său opinia că „o astfel de discuție, care nu trebuie îngrădită într-o controversă de la bloc la bloc, va trebui să asigure tuturor statelor interesate posibilitatea de a-și expune considerentele și să ducă la renunțarea pentru totdeauna la folosirea forței sau amenințarea cu forța. Ea trebuie să deschidă căile pentru o colaborare europeană intensă, pentru schimburi ascendente de idei, valori și oameni”.

Subliniind semnificația vizitei șefului guvernului român — atât pe plan bilateral, cât și pe plan european — majoritatea presei vest-germane îi consacră o serie de comentarii și articole. Astfel, de pildă, „General Anzeiger” consideră că vizita premierului român este un „eveniment interesant și important pentru R. F. a Germaniei” și remarcă „dorința ca relațiile, în general bine dezvoltate, să se îmbunătățească în continuare”; la rîndul său, „Frankfurter Allgemeine Zeitung” apreciază „aspectul normal al relațiilor dintre Bonn și București”, iar „Süddeutsche Zeitung” își intitula un comentariu: „Vizită românească prietenească”. Cele mai multe publicații relevă — precum de exemplu ziarul specializat în probleme economice „Handelsblatt” — importanta contribuție a vizitei la aprofundarea colaborării bilaterale.

Interesul suscitât de vizita premierului Ion Gheorghe Maurer la Bonn și de convorbirile purtate cu acest prilej oglindesc încă o dată prestigiul politicii externe a țării noastre, politică direcționată principal pe ideea dezvoltării unor relații normale cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială. Este, de altfel, un aspect esențial pe care mulți dintre comentatorii îl scot în evidență în aceste zile. Convorbirile de la Bonn dintre cei doi șefi de guverne se înscriu, astfel, în cadrul firesc al contactelor internaționale multiple pe care România le întreține și înțelege să le cultive în spiritul coexistenței pașnice și al colaborării active.

reflector

INCETAREA DIN VIAȚĂ A FOSTULUI PREȘEDINTE SUKARNO

Ahmed Sukarno, fostul președinte al Indoneziei, a încetat din viață duminică la spitalul militar din Djakarta. În capitala Indoneziei, cabinetul guvernamental a hotărât, în urma unei reuniuni speciale, organizarea de funeralii naționale pentru fostul om de stat.

Născut în 1901 la Subaraja, și-a urmat studiile la Colegiul tehnic din Bandung pe care l-a absolvit obținând diploma de inginer-arhitect. Încă în perioada studiilor, Ahmed Sukarno s-a integrat în mișcarea politică progresistă având drept principal obiectiv cîștigarea independenței țării. În această perioadă are loc transformarea, la 4 iunie 1927, a Clubului de studii generale (printre ai cărui fondatori se număra și tânărul student Sukarno) în Partidul Național Indonezian. În decembrie 1928, la inițiativa lui Admed Sukarno, Partidul Național Indonezian a intrat în componența unei puternice federații (la care mai participau cinci formații politice) și care avea drept scop lupta pentru obținerea independenței, împotriva acestei federații autoritățile coloniale olandeze au dezlănțuit o campanie de represii care s-a soldat cu dizolvarea ei și a P.N.I., precum și cu întemnițarea principalilor lideri. Eliberat în 1931, doctorul Sukarno își reia activitatea politică, devenind în scurtă vreme președintele Partidului Indonezian. Ca urmare a presiunilor acelorasi autorități coloniale, Sukarno este exilat în insula Flores și apoi în Sumatra. Reușind să scape din detențiune în 1942, Ahmed Sukarno, în urma unei susținute activități politice și organizatorice încheie o etapă a luptei pentru independență a poporului și, la 17 august 1945, proclamă Republica Indonezia, al cărui președinte devine. Sukarno a desfășurat o activă politică externă, el însuși efectuind numeroase călătorii în străinătate. El a vizitat și România.

Politica internă a fostului președinte Sukarno a avut la bază principiul unității populare, fapt consemnat în programul Frontului Național (uniune a partidelor legale) la care au participat și comunistii. Alte coordonate principale ale politicii sale au fost: crearea unei industrii naționale puternice, naționalizarea unor întreprinderi, introducerea controlului statului într-o serie de sectoare ale economiei etc.

În 1965, în contextul unor dificultăți economice prin care trecea în acea perioadă Indonezia, președintele Sukarno a fost înlăturat de la putere de un grup de militari care au preluat posturile cheie din guvern, declanșând o represiune singeroasă împotriva forțelor democratice ale țării.

Din acel moment, dr. Sukarno și-a pierdut toate prerogativele și a fost obligat să accepte staționarea sa, în condițiile arestului la domiciliu, într-o localitate de lângă Djakarta. Acolo au intervenit complicațiile bolii care îl măcina și care i-au grăbit sfîrșitul.

financiară a țării accepta, fără rezistențe, politica extragerii petrolului, cărbunelui, a minereurilor de fier și neferoase, de către concernurile străine și reținînd din exploatare cotele-parte, ca proprietari de terenuri „fertile”. Nu se semnala nici tendința fie și discretă, de investiție într-o industrie proprie, care să servească economia națională. În timp ce tabloul capitalizării burgheze se contura în maniera tipică țărilor cu subsol bogat, dar aflate la remorca marilor monopoluri străine, agricultura Iranului prezenta economic și social același tipar sumbru, țăranii sărăcind din ce în ce mai mult, iar marii feudali îmbogățindu-se în ritmuri înecite. Terenurile agricole, este drept, de o nemiloasă ariditate și clima în general capricioasă, excesiv continentală, creau un context nu tocmai favorabil unei agriculturi intensive. Dar cele trei pătrimi ale populației iraniene, ocupate efectiv în agricultură nu aveau posibilitatea unei lupte organizate cu adversitățile naturale și aceasta pentru motivul simplu că le lipseau, și nu aveau nici o

COORDONATE

Stadiul actual al capacității industriale iraniene, al economiei sale în general, tendințele majore ale evoluției țării determină pe specialiști să aprecieze că Iranul este pe cale să depășească, dacă nu a și făcut-o deja, cel puțin în numeroase sectoare, nivelul unei țări din categoria, poate prea arbitrar și general denumită a țărilor în curs de dezvoltare. Potențialul industrial al Iranului a căpătat relief într-un mod cu atât mai meritoriu cu cît baza de plecare a actualului ritm de dezvoltare a reprezentat puțin sau foarte puțin. O succintă retrospectivă asupra notelor dominante ale producției tradiționale iraniene dinaintea integrării țării în actualul program de edificare a unei economii naționale puternice ni se pare necesară.

CAPITOLELE DEPĂȘITE ALE ISTORIEI

Nu cu mulți ani în urmă, ne referim la perioada cuprinsă pînă în cel de-al doilea război mondial, Iranul — lăsînd la o parte resursele sale petroliere — era cunoscut pe piața mondială drept un mare exportator de materii prime, în general neprelucrate, cu excepția unor ramuri ale producției textile, de covoare și artizanat care au prezentat de secole un grad înalt de finisare și care, în afara cotelor foarte înalte de vandabilitate, au adus celebritatea meșterilor persani. Dar aceste sectoare ale producției de bunuri materiale nu reprezentau destul, ca pondere pe ansamblul economiei iraniene pentru a putea corija nivelul de trai extrem de modest al populației. Discrepanța existentă, la prima vedere, între gradul înalt de perfecționare al industriei textile, de țesături și covoare și restul ramurilor economiei, va fi estompată dacă precizăm că textilele erau, în cele mai multe cazuri, produse manufacturiere, realizate în mici ateliere meșteșugărești. Erau, în acea vreme, greu de întrezărit semnele unei mari industrii sau centre ale unei industrii în devenire. Această situație era cu atât mai lipsită de perspectivă cu cît oligarhia

perspectivă să-și procure mijloacele tehnice necesare. O producție slabă de grâu, orez (în zonele din nord, mai fertile de-a lungul țărmului Mării Caspice), bumbac, tutun, sfeclă, precum și transhumanța, un foarte larg analfabetism, lipsa rețelelor de drumuri și sărăcia de tip feudal — iată vechiul tablou al ruralității iraniene.

De la aceste date foarte succinte, mai mult de cadru, și pînă la Iranul de astăzi, diferențele sînt remarcabile.

Care au fost resorturile care au imprimat unei întregi societăți acea largă mișcare „repede înainte în măsură să-i apropie momentul dialogului real cu celelalte țări, avansate din punct de vedere tehnologic, și astfel să-l integreze în circuitul mondial al schimburilor de valori?

DEZVOLTARE ȘI INTERDEPENDENȚE

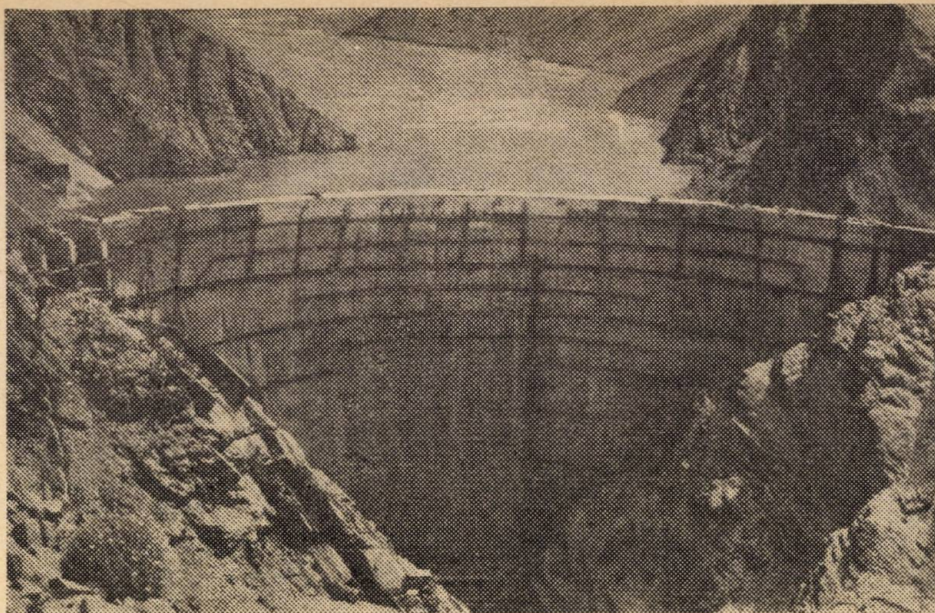
Ca unul care am avut ocazia să străbat cele mai importante orașe ale Iranului, principalele sale obiective industriale, zonele aride din centrul țării și apoi cele fertile din nord, pot afirma, într-o cunoștință de cauză întărită de multiplele dialoguri cu specialiștii, tehnicienii, economiștii, precum și oficialitățile iraniene, că accentul fundamental al actualului proces de dezvoltare al țării rezultă din hotărîrea fermă a păturilor celor mai largi ale populației de a contribui la scoaterea țării din înapoierea economică și socială a trecutului. Pentru a se ajunge la acest, aș spune, impresionant cumul de energie pe o direcție stabilită a fost, firește, necesară o reorganizare a relațiilor între oameni și potențialul economic al Iranului.

Naționalizarea principalelor resurse ale solului și subsolului, a marilor latifundii și apelor, a pădurilor și a unor zăcămintele a determinat, după cum aprecia într-o convorbire pe care am avut-o la Teheran cu dl Nasser Coo-

lesorkhi, ministrul resurselor naturale, „trecerea sub controlul statului a unor importante bogății și deci folosirea lor în regim planificat”. Măsura aceasta, combinată cu acordarea unei importanțe deosebite, rolului statului în ce privește investițiile în industria grea și a deschiderii unor noi și noi obiective industriale în pas cu tehnica modernă, a fost de natură să creeze un nou climat în peisajul productiv al țării. Uzinele „Iran National”, marile centre metalurgice, dintre care cel de la Isfahan este cel mai frecvent citat, apoi rafinăriile de lângă Teheran și centrul petrolifer de la Abadan, uzinele textile din capitala Iranului, reprezintă numai câteva repere ale drumului parcurs.

După cum era și firesc, ponderea din ce în ce mai mărită a industriei rezultată din apariția unor ramuri cu totul noi și întărirea, în parametrii moderni, a

Barajul Karaj, la nord de Teheran

ALE DEZVOLTĂRII IRANULUI

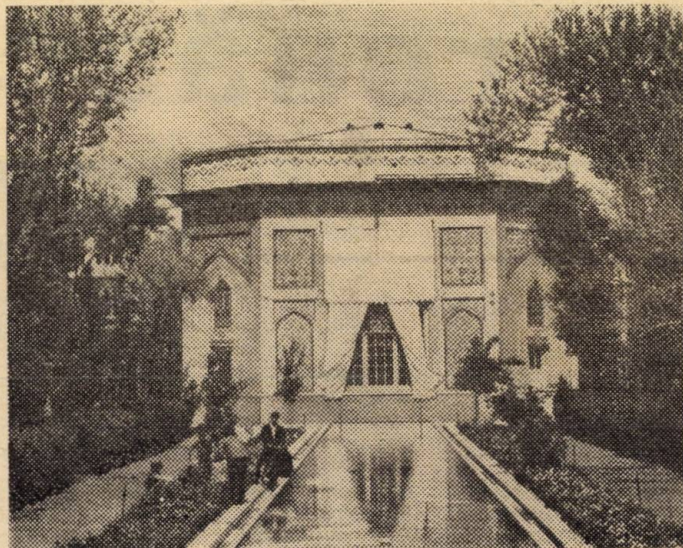
sectoarelor tradiționale a fost de natură să creeze un cadru favorabil ridicării producției agricole. Mijloacele mecanizate produse în țară, sistemele de irigații, folosirea îngrășămintelor chimice și, în acest cadru, promovarea fermelor cooperative prin investițiile de stat, au dus la apariția unor cote de producție inimaginabile în vechile condiții.

O industrie în continuă dezvoltare, o agricultură mergând cu pași repezi pe drumul modernizării, au impus, iarăși trebuie să subliniem, în contextul aceluiași amplu proces ale cărui verigi se află într-o strinsă interdependență, necesitatea readaptării procesului educativ, a școlilor, instituțiilor tehnice, universităților, la noile necesități ale economiei și societății. „Avem o stringentă nevoie de specialiști pentru marile consumatori de cadre — economia națională în plină dezvoltare”, îmi spunea la Teheran dl Madjid Rahnama, ministrul învățământului și cercetării științifice. Pregătirea acestor specialiști și ritmul accelerat al repartizării lor în producție, adăugate înnoirilor generale din viața economică iraniană sint indisolubil legate de programul național de dezvoltare, denumit în Iran „Revoluția albă”.

„12 PUNCTE” ALE PROGRESULUI

În ianuarie 1963, cu ocazia primului Congres al cooperativelor sătești, șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, a făcut cunoscută inițierea unei largi reforme economice, sociale și culturale care avea drept scop modernizarea în ritm mai rapid a industriei, armonizarea diverselor sectoare ale economiei, reorganizarea procesului de învățământ, democratizarea unor instituții de stat, precum și o altă serie de măsuri menite să așeze potențialul uman și material al țării la un nivel comparabil cu al țărilor mai dezvoltate. Îmbogățit pe parcurs, programul reformei amintite a căpătat un titlu de mare circulație, aici, în Iran, și anume „Revoluția albă”. Cele 12 puncte ale acestui program de dezvoltare cuprind, în esență, moderniza-

Muzeul Pars, care cuprinde o bogată colecție de manuscrise, tapiserii și ceramică

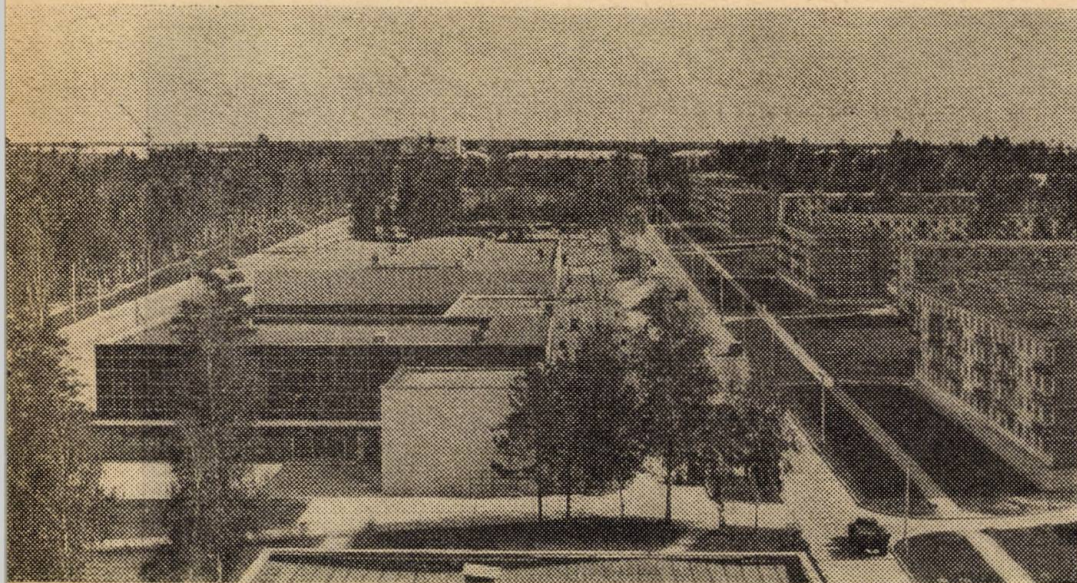
rea tuturor resorturilor societății, de la legitimarea dreptului femeilor la vot și amănunțita luptă pentru alfabetizare și până la eşalonarea investițiilor de perspectivă pentru producerea de circuite electronice.

Este dificil să enumerăm în amănunte capitolele acestui program. Ceea ce rezultă din ansamblul de măsuri preconizate, indiferent dacă acest program nu rezolvă absolut toate problemele ridicate de dezvoltarea economiei și societății iraniene — este tendința de conectare multilaterală a țării la ritmurile tehnologice moderne și pe această bază, ridicarea nivelului de trai al populației. Reforma agrară, împărțirea pământurilor țăranilor săraci și inițierea de cooperative, naționalizarea exploatarea pădurilor și apelor și planificarea producției de către stat în acest sector, cointeressarea materială a lucrătorilor în industrie prin acordarea de prime în raport cu rezultatul muncii, organizarea unei moderne rețele sanitare, crearea unor „corpuri” de specialiști care au drept scop ținerea de cursuri practice în diverse ramuri de activitate, acordarea în cadrul legislației electorale a unor drepturi mai largi și,

ceea ce este extrem de semnificativ — pentru prima oară femeilor în această țară extrem de rigidă în trecut în acest domeniu, reforma universitară și, în sfârșit, vastul program de dezvoltare a rețelei de locuințe, iată reperatele programul iranian de edificare a unui stat modern.

Spuneam, undeva mai sus, că am avut ocazia, parcurgând această extrem de interesantă țară, să am convorbiri cu reprezentanți ai celor mai diverse ramuri de activitate și apartenență socială. Am remarcat, în toate aceste dialoguri, o exemplară încredere în viitorul mai bun al țării și, de ce nu, o anume mândrie în fața realizărilor de până acum. Atât încrederea în viitor, cât și vastul program de dezvoltare mi s-au părut firești. Ce poate fi mai normal și mai edificator, în fond, decât ridicarea energiilor creatoare ale unui popor la rangul de imperativ național, acolo unde munca pașnică a prezentului se întâlnește cu marile fapte ale trecutului?

Radu BUDEANU

Siberia renăscută

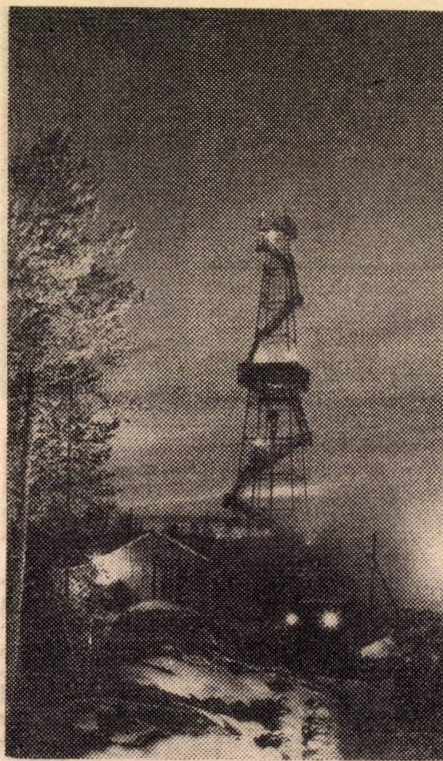
dr. Fiodor Angheli

correspondent al agenției „Novosti”

Cu două secole în urmă, cunoscutul scriitor revoluționar rus Alexandr Radiscev scria despre Siberia unde se afla surghiunit: „Ce bogat este acest ținut! Ce comori nebănuite ascunde! Vor trece mulți ani pînă cînd va fi valorificat, dar atunci, cu siguranță, va juca un mare rol în analele lumii”.

Într-adevăr, resursele naturale ale Siberiei sînt uriașe. În primul rînd, bogățiile subsolului său: cărbunele gigantice-lor bazine Tunguskii, Iakutski, Kuznețki, Kansk-Acinski, minereul de fier din bazinul Angarei, din Gornaia Șorșia, din Hakasia, metalele colorate din Zabaikalie, Extremul Nord; aurul, diamantele, grafitul, materia primă pentru aluminiu, fosforiții și diferite alte materii prime pentru îngrășămintele chimice, petrol din abundență. În Siberia există, de asemenea, enorm material lemnos, multă energie hidrolică. Regiunea se mîndrește și cu bogăția sa în blănuri. Reprezentat în cifre, aici sînt concentrate 84 la sută din totalul resurselor de combustibil și energetice ale Uniunii Sovietice. În adîncuri se află 7 834 miliarde tone de cărbune de pămînt, reprezentînd 90 la sută din zăcămintele U.R.S.S. Resursele hidroenergiei siberiene se cifrează la 212 milioane kilowați, jumătate din potențialul energetic al țării. Taigava siberiană dă fiecare al patrulea metru cub de material lemnos sovietic.

Potrivit unui calcul recent, al savanților sovietici, resursele de combustibil și de energie ale Siberiei sînt suficiente pentru a satisface necesitățile de combustibil ale economiei tuturor țărilor lumii pe o perioadă mai mare de 500 de ani.

Instalație de foraj pe Vuktil

Radiscev n-a greșit. Sub puterea sovietică, ca urmare a preocupării și îndrumării permanente a P.C.U.S., a muncii neprecupețite a poporului sovietic, în numai 53 de ani pămîntul Siberiei a devenit de nerecunoscut: un ținut al unei industrii puternice în plin și viguros avînt, un ținut al științei înaintate, al unor oameni puternici și curajoși.

O localitate spre care se îndreaptă în permanență milioane de oameni din toate

colțurile pămîntului a devenit îndepărtatul sat siberian Șusenskoe. Acum 73 de ani, în satul acesta a trăit în exil V.I. Lenin. Într-o izbă țărănească, lucrînd la slaba lumină a unei lămpi cu gaz, Lenin visa electrificarea acestui ținut ca și a întregii Țări Sovietice. Visurile lui Ilici au fost traduse în viață. Pe fișia albastră a rîului siberian Angara se înalță astăzi impunătoare hidrocentralele de la Irkutsk cu o capacitate de 660 000 kilowați, și de la Bratsk, cu o capacitate de 4,5 milioane kilowați. Au fost supuse voinței oamenilor și sălbaticile ape ale fluviului Enisei. La 40 de km de Krasnoiarsk, aproape de noul oraș Divnogorsk, a fost construită hidrocentrala Krasnoiarsk, cea mai mare din lume, cu o capacitate de 6 milioane kilowați. Energia dată de această stațiune este foarte ieftină — 0,03 copeici pentru un kilowat-oră, de șapte ori mai puțin decît costul mediu al energiei hidrolice în Uniunea Sovietică. Dacă socotim că fiecare kilowat de energie electrică înlocuiește munca a 6-7 oameni, se poate spune că hidrocentrala Krasnoiarsk, o dată cu punerea în funcțiune a întregii capacități, va îndeplini munca a aproximativ 40 milioane de oameni.

Se lucrează intens și la construcția hidrocentralelor de la Ust-Illinsk, Boguceansk, Eniseisk, Osinovsk și Nișne-Tungusk. Capacitatea fiecăreia va depăși 4 milioane kilowați. Bineînțeles, mîndria specialiștilor sovietici rămîne însă uriașă hidrocentrală de la Saiano-Șusensk, înălțată pe malul Eniseiului, cu o capacitate de 6,3 milioane kilowați. Barajul acesteia are o înălțime de peste 200 de metri — o dată și jumătate cît celebra piramidă a lui Keops. Peste 20 de institute sovietice de proiectare au elaborat planurile și schițele tehnice legate de folosirea complexă a energiei pe care o va furniza hidrocentrala de la Saiano-Șusensk, energie care va accelera procesul de industrializare a întregului raion al cursului superior al Eniseiului.

Se spune că lucrările care se efectuează astăzi în Siberia, în legătură cu folosirea energiei hidrolice în economia națională a U.R.S.S., au un caracter planetar, galactic. Încă acum trei decenii, proiectul de construcție al hidrocentralei gigantice pe riurile siberiene Angara și Enisei căpătase denumirea de „Galaktika A-E”. Potențialul energetic al acestei „Galaktika” este de peste 500 miliarde kilowați-ore pe an. Pierre Laplace propusese, la timpul său, să se traseze pe nemărginitele întinderi ale Siberiei simbolul teoremei lui Pitagora în proporții atît de gigantice, încît să poată fi văzută de ființele raționale de pe alte planete. Dacă aceste ființe ar exista, ele ar putea, într-adevăr, să vadă peste 15 ani pe întinderile Siberiei uriașe pete, de lumină, care nu vor fi altceva decît rezultatul înfăptuirii planului „Galaktika A-E”, cosmic în ce privește proporțiile.

Energetica a devenit platforma de lansare a tuturor ramurilor economiei naționale siberiene. Și înainte de toate, a industriei petrolului și gazelor. În martie 1960, în regiunea Tiumen, a fost descoperit primul zăcămint de țiței industrial al Siberiei. Țițeiul de cea mai bună calitate cu un procent redus de sulf a fost obținut prima dată de la o adîncime de un kilometru și jumătate pe malurile rîului Konda care izvorăște din Uralul de răsă-

rit și se varsă în Irțiș. În ultimii zece ani, în această regiune s-au descoperit peste 40 de zăcămintele de țiței și zeci de zăcămintele de gaze.

O descoperire la fel de importantă a fost realizată în anul 1962 și în regiunea Irkutsk. Pe malul stîng al rîului Lena în satul Markovo a izbucnit, de la o adîncime de 2.164 metri, într-un jet de înălțimea unei case cu 13 etaje, o coloană de țiței de o excepțională calitate. Descoperirile din regiunea Tiumen au dublat rezervele de petrol ale Uniunii Sovietice, aceasta situîndu-se, astfel, pe primul loc în lume în ce privește resursele de petrol și gaze, precum și de materii prime pentru industria petrolieră.

În acest an de încheiere a cincinalului, siberienii intenționează să dea 31 milioane tone de petrol, mărind extracția anuală cu 10 milioane tone. Aceasta reprezintă aproape jumătate din sporul obținut de întreaga Uniune Sovietică. Se prevede ca peste cinci ani (1975), Siberia apuseană să dea o producție de 120 milioane tone. Peste 10 ani, de aici va porni un adevărat rîu de petrol, reprezentînd un sfert de miliard de tone pe an, cantitate pe care Rusia de dinainte de revoluție n-ar fi putut-o obține nici în decursul unui veac întreg.

Aceasta este evoluția spectaculoasă a gigantului petrolifer siberian. Drumul străbătut a fost însă destul de greu, deoarece natura siberiană nu-și trădează cu ușurință tainele. Zăcămintele siberiene descoperite în taiga și în tundra Tiumenului sînt apărute cu strășnicie de păvăza smîrcurilor și a lacurilor, a sutelor de metri de gheață subterană. Zăcămintul de gaze din Urenga, cu cele 4 milioane metri cubi de gaz, fără egal în lume, a fost descoperit la 1.000 de kilometri de cel mai apropiat drum, iar zăcămintul de petrol de înaltă calitate din Samotlorsk este acoperit de stratul de apă de 10 metri înălțime al lacului cu același nume.

În medie, în Priorie au fost forate peste 2.000 de puțuri. Petrolul și gazul se transportă prin conducte avînd o lungime totală de peste 2.000 de kilometri. Spre regiunile petrolifere ale Siberiei au fost create căi ferate, linii de înaltă tensiune, căi aeriene, navale. Ținuturile acestea trăiesc o viață nouă, clocotitoare. Viața aceasta au adus-o aici miile de oameni noi veniți, pionierii zăcămintelor nevalorificate de petrol. Unii dintre ei și-au părăsit locuințele confortabile din Moscova și Leningrad, din Baku și Ufa, pentru ca aici, în taiga, să înalțe orașe și așezări omenești și mai frumoase, și mai confortabile, să creeze într-un termen scurt cele mai mari centre de extracție a petrolului și gazului din lume.

În Siberia multe probleme teoretice și practice legate de dezvoltarea industriei petrolului și gazului sînt rezolvate cu ajutorul unor metode îndrăznețe, originale. Specialiștii au renunțat aici la sistemele clasice ale cercetării amănunțite, ale exploatarea de probă a zăcămintelor. Ele sînt date pentru prelucrarea industrială fără a se aștepta terminarea ciclului de lucrări de cercetare. Îndrăzneță, cutezătoare, chiar, e și tratarea tehnologiei de menținere a presiunii în straturi, precum și a altor probleme-cheie ale exploatarea siberiene. Sistemul de colectare în grup a petrolului, completa automatizare a exploatarea și multe alte inovații dau un caracter cu totul nou, aparte, exploatarea siberiene, permițînd obținerea unui rezultat rapid și eficient în condițiile unei investiții minime.

Siberia înseamnă și cărbunele Kuzbasului. Bazinul carbonifer din Kuznețk se numără astăzi printre cele mai bogate din lume. Rezervele sale de cărbune sînt de peste cinci ori mai mari decît cele ale Donbasului. S-a calculat că dacă din tot cărbunele Kuznețkului s-ar face un munte, acesta ar fi de două ori mai înalt decît Kazbekul. În 24 de ore Kuzbasul dă un tren încărcat cu cărbune avînd o lungime de 50 de km...

Siberia de azi este un complex de combinate siderurgice, de uzine constructoare de mașini. Produsele siberiene: prese hidraulice și mașini-unelte, șine pentru căi ferate și altele sînt exportate în 90 de țări ale lumii.

Cresc an de an suprafețele de însămînțare provenite de pe urma cuceririi pămînturilor întinse. Anual, siberienii string cîte 24-25 milioane de tone de cereale. Venituri mari se obțin și de pe urma creșterii vitelor.

Pînă la Revoluția din Octombrie, dintr-o sută de locuitori ai Siberiei numai 10 erau știutori de carte. Astăzi numai la Novosibirsk, oraș cu peste un milion de locuitori, funcționează peste 200 școli medii, 15 instituții superioare de învățămînt, printre care un conservator și o universitate. Orașul are 6 teatre, o filarmonică de stat, o orchestră simfonică, mai mult de 50 de cluburi și case de cultură, 10 școli muzicale, școala de coregrafie și de teatru, 500 de biblioteci, printre care, cea mai mare, Biblioteca publică științifico-tehnică de stat a „Academiei siberiene”, are un fond de 5 milioane de volume. Un moment important în avîntul cultural și științific al acestui ținut a fost crearea Secției siberiene a Academiei de Științe a U.R.S.S. La 40 de kilometri de orașul Novosibirsk, nu departe de malul Mării Obi formată de hidrocentrala din Novosibirsk, într-o pădure de pini a fost construit un centru științific. Aici lucrează un mare număr de savanți renumiți, 30 de academicieni, 50 de membri corespondenți, peste 100 doctori, 1.000 de candidați în știință. Printre colaboratorii științifici ai orașelului academic din Novosibirsk se numără și mulți tineri. Virsta medie a lucrătorilor în știință este de aproximativ 34 de ani. Știința siberiană e cea mai tinăra știință din U.R.S.S. Nu are decît 13 ani, dar succesele savanților din Novosibirsk sînt cunoscute. Amintim, printre altele, contribuția adusă, de pildă, la reacțiile termionucleare dirijate și accelerarea particulelor elementare, noile metode de obținere a materialelor sintetice și de irigare a pămînturilor, în problema rezistenței metalelor la frig, a automatizării producției, în ce privește structura geologică a Siberiei și a Orientului Îndepărtat, perfecționarea sistemului de planificare, provocarea de noi mutații la animale și la plante. E imposibil să enumeri toate problemele la care lucrează Centrul științific din Novosibirsk. „În adîncurile pădurilor din Siberia, Uniunea Sovietică construiește unul din cele mai uimitoare centre științifice din lume, spunea acum cîțiva ani William Benton, editorul celebrei enciclopedii britanice. Acesta este un simbol al chemării la întrecere pe care intelectualetatea sovietică o lansează Occidentului...”

Nova Siberie este o mîndrie a poporului sovietic, un simbol al victoriilor lui. Tot mai puține pete albe rîmîn pe harta acestui îndepărtat ținut. În anii puterii sovietice, Siberia a devenit de nerecunoscut.

reflector

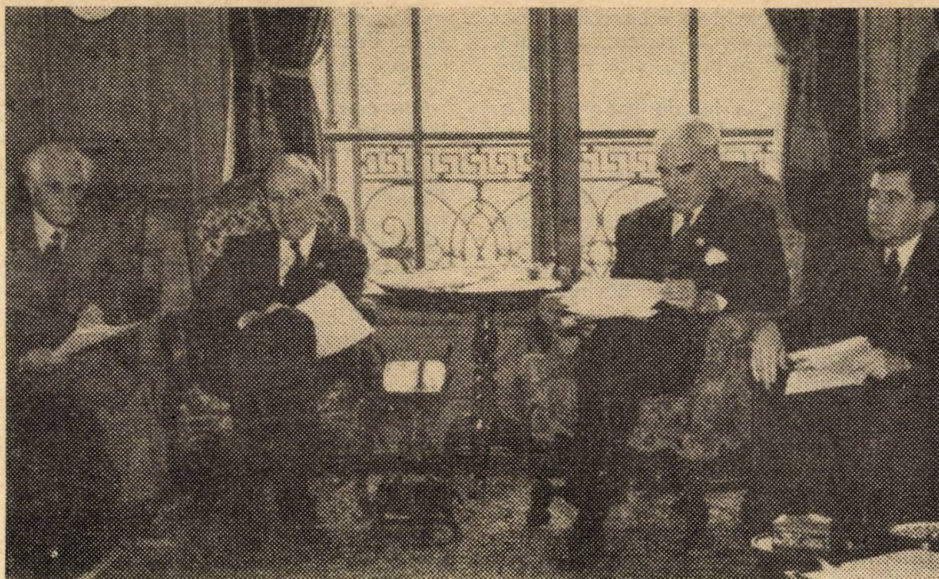
FURTUNĂ ELECTORALĂ LA NANCY

Acum citiva timp, avocatul Roger Souchal, deputat gaullist în circumscripția electorală Nancy 1, demisionează în semn de protest față de hotărîrea guvernamentală ca traseul autostrăzii care urmează să lege Parisul cu frontiera dintre Franța și R.F.G. să treacă nu prin Nancy, ci prin Metz. În felul acesta, afirmau nanceenii, sudul Lorenei va rămîne în afara dezvoltării pe care o va determina crearea noii mari artere de circulație — iar deputatul gaullist exprima printr-un gest spectaculos nemulțumirea concetățenilor și alegătorilor săi. Așa s-a creat locul vacant pentru care s-au desfășurat duminica trecută și se vor desfășura duminică viitoare cele două tururi de scrutin ale unor alegeri parțiale.

Întrarea în competiție a lui Jean-Jacques Servan-Schreiber a imprimat acestei consultări electorale o notă specială de efervescență. Publicist cunoscut, eseist al cărui prim volum, „Sfidarea americană”, s-a afirmat ca un best-seller, de multă vreme „J.J.S.S.” (cum i se spune — și cum îi place că i se spune — în rîndurile colaboratorilor apropiați) nu ascunde că aspiră la ceea ce se numește o mare carieră politică. În acest scop, părăsind conducerea săptămînalului „L'Express”, pe care de altfel l-a creat, el a ales cel mai vechi partid politic francez, partidul radical-socialist, anunțînd într-un controversat „manifest” programul său de întinerire și dinamizare a centenarei formații.

Alles — tot cu controverse — secretar general al partidului radical, el nu s-a prezentat însă în alegerile de la Nancy sub egida acestui partid, ci cu titlu personal, în mod independent, și a dus sub semnul revendicărilor Lorenei de sud o campanie electorală spectaculoasă. Care s-a dovedit eficient: la primul tur de scrutin, „J.J.S.S.” a întrunit 45,39 la sută din voturi, deputatul demisionar Roger Souchal (ales în 1968 cu peste 48 la sută) 26,80 la sută din voturi. Se notează stabilitatea electoratului partidului comunist, al cărui candidat, Michel Antoine, care a obținut 19 la sută din voturi, intră de asemenea în al doilea tur de scrutin. În materie de pronosticuri, unii observatori consideră că votul din 28 iunie va reproduce în linii mari pe cel din 21; alții se întreabă dacă o eventuală participare mai largă a alegătorilor (la primul tur, din 67.536 înscrși au votat 41.376) nu va aduce procentajelor unele modificări.

San Francisco
26 iunie 1945

29 mai 1945. La una din reuniunile pregătitoare. De la dreapta la stînga: Andrei Gromiko (U.R.S.S.), Edward Stettinius jr. (S.U.A.), lordul Halifax (Anglia) și Joseph Paul-Boncour (Franța)

LA UN SFERT DE VEAC DE LA SEMNAREA CARTEI NAȚIUNILOR UNITE

Prof. univ. dr. docent Edwin Glaser

Au trecut de atunci 25 de ani.

La 26 iunie 1945, la San Francisco, reprezentanții a cincizeci de state au semnat — ceremonia semnării a durat opt ore — Carta Națiunilor Unite (din care face parte și Statutul Curții Internaționale de Justiție), actul constitutiv al Organizației Națiunilor Unite. Își găseau, astfel, încununarea două luni de negocieri la Conferința de la San Francisco, o stăruitoare muncă pregătitoare dusă timp de mai mulți ani.

Prima referire la necesitatea de a se constitui o organizație internațională care să vegheze asupra menținerii păcii și securității internaționale, după terminarea războiului mondial, antifascist, se găsește în Declarația din 14 august 1941 a președintelui Statelor Unite ale Americii, F.D. Roosevelt și premierului Marii Britanii, W. Churchill, în care sînt enunțate cîteva principii reflectînd interesele de pace și progres ale popoarelor și anume: neadmiterea de modificări teritoriale care nu s-ar găsi în concordanță cu dorința liber exprimată a popoarelor interesate; respectarea dreptului oricărui popor de a-și alege forma de guvernământ dorită; promovarea colaborării depline între toate țările lumii; stabilirea unei păci care să dea tuturor

țărilor posibilitatea de a trăi în securitate pe teritoriul lor; renunțarea la folosirea forței etc.

Aderînd la acest document, guvernul U.R.S.S. sublinia în Declarația sa din 2 septembrie 1941, făcută la Conferința interaliată de la Londra, că în fața țărilor aliate stă sarcina de a pune „temeliile unor raporturi juste și care să corespundă aspirațiilor și idealurilor popoarelor iubitoare de pace, de cooperare internațională și prietenie”. În continuare, guvernul sovietic declara că, realizînd în politică sa externă înaltele principii ale respectării drepturilor suverane ale popoarelor, călăuzindu-se de principiul dreptului acestora de a-și hotărî singure soarta, al suveranității și egalității în drepturi a tuturor națiunilor, Uniunea Sovietică apără dreptul oricărui popor la independență națională și integritate teritorială, dreptul de a sta-tornici acea orînduire socială și a alege acea formă de guvernământ pe care le socotește necesare.

La 31 octombrie 1943, la Moscova a fost semnată „Declarația celor patru state (U.R.S.S., S.U.A., Anglia, China) cu privire la securitatea universală”. Punctul 4 al acestei Declarații afirmă pentru prima dată, într-un document guvernamental multilateral, „necesita-

tea instituirii cît mai curînd, pentru menținerea păcii și securității internaționale universale, a unei organizații internaționale, întemeiate pe principiul egalității suverane a tuturor statelor iubitoare de pace, ai cărei membri să poată deveni toate aceste state, mari și mici”. Menționăm că într-o declarație bilaterală din 3 decembrie 1941, guvernele U.R.S.S. și Poloniei arătasera că va fi nevoie de a se crea o organizație internațională pentru asigurarea unei păci trainice și echitabile: „în realizarea unei asemenea organizații elementul hotărîtor trebuie să fie respectarea dreptului internațional...”

Acestea au fost bazele principale, de la care au pornit lucrările pregătitoare ale Conferinței de la San Francisco, lucrări desfășurate la Dumbarton Oaks în două runde (21 august-28 septembrie 1944, între U.R.S.S., S.U.A. și Anglia, iar de la 29 septembrie-7 octombrie 1944 cu participarea Chinei, dar fără U.R.S.S., care încă nu intrase în războiul împotriva Japoniei). Rezultatul negocierilor de la Dumbarton Oaks a fost un proiect intitulat „Propuneri prealabile” privind crearea unei organizații internaționale universale pentru menținerea păcii și securității. Aceste propuneri au fost comunicate guvernelor statelor invitate la Conferința de la San Francisco, pentru a lua cunoștință de ele și a formula eventuale amendamente.

Conferința de la San Francisco și-a început lucrările în ziua de 25 aprilie 1945, la invitația U.R.S.S., S.U.A., Angliei și Chinei. Franța, care nu luase parte la convorbirile de la Dumbarton Oaks, declarase că va lua parte la lucrările Conferinței, dar că nu putea lua parte la lansarea invitațiilor.

Termenul pînă la care organizatorii Conferinței stabiliseră că vor putea fi supuse propuneri de amendamente a fost ziua de 5 mai 1945 (orele 24). Au fost supuse aproximativ 1 200 de amendamente din partea a 36 de state, amendamente al căror text umple un volum de peste 400 de pagini. Grupate după materia tratată, amendamentele au fost înaintate diferitelor comitete formate în cadrul Conferinței, avînd

însărcinarea de a examina fiecare cîte unul sau două capitole din Carta ce trebuia elaborată.

Conferința de la San Francisco a fost una dintre cele mai mari conferințe internaționale guvernamentale din istoria diplomației moderne. 282 de delegați, circa 1 500 de consilieri și experți, precum și membri ai secretariatelor delegațiilor, peste 3 500 de corespondenți de presă, fotoreporteri, radio-operatori, precum și numeroși reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale, ai unor grupări naționale sau politice au luat parte, fie la ședințele plenare sau ale comitetelor și comisiilor. Oficial au avut dreptul de a asista, în calitate de observatori, la lucrările Conferinței doar reprezentanții Organizației Internaționale a Muncii, ai fostei Societăți a Națiunilor, ai Curții Permanente de Justiție Internațională, ai Organizației pentru agricultură și alimentație și ai Organizației pentru asistență și refacere (U.N.R.R.A.).

Limbile de lucru au fost engleza și franceza, iar limbile oficiale — în care se puteau face intervențiile — erau în număr de cinci — engleza, franceza, rusa, spaniola, chineza. Stenogramele lucrărilor Conferinței redactate în aceste limbi alcătuiesc 22 de volume tipărite.

Organul de conducere l-a constituit un Comitet executiv format din 14 delegați, din care făceau parte reprezentanții celor cinci mari puteri, ajutat de Secretariatul Conferinței care număra aproximativ 1 000 de lucrători în frunte cu Alger Heath, funcționar în Departamentul de Stat al S.U.A., țara gazdă a Conferinței. Au fost alcătuite patru comisii, subîmpărțite în douăsprezece comitete. Lucrările ședințelor plenare și ale comisiilor erau stenografiate, dezbaterile din comitete rezumate în cîte un proces-verbal. Au fost redactate astfel circa 5 000 de documente, care constituie partea cea mai voluminoasă a lucrărilor Conferinței de la San Francisco.

După ultima ședință de comitet care a avut loc la 20 iunie 1945, s-a trecut la munca de redactare finală a Cartei. Forma inițială se prezenta ca un text aproape triplu în comparație cu documentul alcătuit la Dumbarton Oaks; de unde acesta numărase în total 3 500 de cuvinte, Carta O.N.U. număra la început 10 000 de cuvinte.

Pentru a înțelege însemnătatea Cartei, ne vom opri mai puțin asupra prevederilor privind modul de organizare a Organizației Națiunilor Unite, cît mai ales asupra principiilor pe care Organizația este întemeiată, a idealurilor cărora este menită să slujească, a normelor pe care este chemată să le promoveze în viața internațională.

Preambulul Cartei — unde se expun condițiile istorice în care a fost adoptată Carta, intențiile care au prezidat la alcătuirea ei — începe semnificativ cu cuvintele „Noi popoarele...” subliniind prin aceasta că noua Organizație pornește de la luarea în considerație a drepturilor și a năzuințelor popoarelor, făuritoare ale istoriei, destinatele bunurilor comune supreme — pacea și securitatea în relațiile internaționale. Proclamînd egalitatea în drepturi a

națiunilor mari și mici, preambulul Cartei exprimă voința popoarelor de a accepta principii și a institui metode care să garanteze că nu se va mai face uz de forța armelor (decît în vederea apărării împotriva unui agresor), de a favoriza prin instituții internaționale progresul economic și social al tuturor popoarelor. În Preambulul Cartei sînt enunțate marile principii democratice ale eticii și legalității internaționale, începînd de la repudierea forței și pînă la cooperarea în condițiile bunei vecinătăți în vederea progresului tuturor națiunilor, mari și mici.

Articolul 1 al Cartei definește scopurile Națiunilor Unite subliniind că ele sînt: menținerea păcii și securității internaționale, înlăturarea și reprimarea oricărui act de agresiune, reglementarea prin mijloace pașnice a diferendelor sau situațiilor internaționale susceptibile de a crea o primejdie pentru pace, dezvoltarea între națiuni a unor relații amicale întemeiate pe respectul principiului egalității în drepturi a popoarelor și a dreptului lor de a-și hotărî singure destinele; realizarea cooperării internaționale în rezolvarea problemelor internaționale de natură economică, socială, intelectuală sau umanitară; încurajarea afirmării și respectării drepturilor omului, fără discriminare de rasă, sex, limbă sau religie; armonizarea eforturilor națiunilor îndreptate spre aceste țeluri comune.

În contextul acestor idei își capătă întreaga semnificație prevederile articolului 2 din Cartă, care enumeră *stricto sensu* „principiile Cartei”.

Se menționează în primul rînd *principiul egalității suverane a tuturor membrilor săi*. Atît din lucrările pregătitoare ale Cartei cît și din definiția dată egalității suverane de Comitetul Special al O.N.U. pentru codificarea principiilor dreptului internațional care guvernează relațiile amicale și de cooperare ale statelor — Comitetul urmează a-și prezenta raportul și un Proiect de Declarație la cea de-a 25-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. (septembrie-decembrie 1970) — rezultă că acest principiu proclamă egalitatea în drepturi a statelor în toate privințele legate de suveranitatea și independența lor: dreptul la pace și securitate în relațiile internaționale, la integritatea teritorială, la intangibilitatea frontierelor, la neamestecul străin în tot ceea ce ține pe plan intern sau extern de atributele statului independent etc.

Articolul 2 al Cartei obligă statele membre să execute cu bunăcredință obligațiile lor asumate în temeiul documentului semnat. Principiul bunei credințe este, evident, obligatoriu pentru dezvoltarea relațiilor normale, de destindere, încredere și cooperare, de bună vecinătate, pe care statele membre ale O.N.U. și-au asumat sarcina de a le promova prin însuși faptul de a fi devenit membri ai organizației, părți contractante ale Cartei. Buna credință — principiu dominant în aplicarea și interpretarea tratatelor, în general a dreptului internațional, implică între altele că nimeni nu poate susține cu teame că a dat unui termen sau unei fraze din Cartă, în general din orice tratat la care participă, un alt înțeles decît cel ce i-a fost atribuit de celelalte părți la încheierea acordului în cauză.

Al treilea principiu al Cartei O.N.U. ce își găsește formularea în același articol 2, îl constituie *reglementarea pe cale pașnică a diferendelor lor internaționale*, astfel încît pacea și securitatea internațională precum și justiția să nu fie puse în primejdie. Două idei se subsumează în principal acestui principiu. În primul rînd, inadmisibilitatea reglementării prin forță, de poziții de forță, a diferendelor internaționale. Este atît o regulă de comportare etică și juridică, cît și un comandament al realității, caracteristic epocii noastre, în care toate problemele internaționale sînt susceptibile de o soluție rațională, obținută pe calea negocierilor, echitabilă și generalmente acceptabilă, dacă este întemeiată pe respectarea principiilor fundamentale ale relațiilor și legalității internaționale. O vastă experiență istorică confirmă în mod peremptoriu că nu pot fi obținute soluționări viabile prin folosirea forței sau a amenințării cu forța. În al doilea rînd, principiul amintit obligă statele să reglementeze litigiile lor internaționale, întrucît amînarea rezolvării lor echivalează cu acumularea de material inflamabil, uneori exploziv, a cărui existență constituie o primejdie latentă, adeseori chiar deschisă, pentru menținerea păcii și securității statelor, a popoarelor.

De o importanță esențială este, de asemenea, principiul inclus în același articol 2 al Cartei potrivit căruia statele membre se obligă a se abține în relațiile lor internaționale, de a recurge la amenințarea cu forța sau la folosirea forței, fie împotriva integri-

tății teritoriale sau independenței politice a oricărui stat, fie în orice alt fel incompatibil cu scopurile Națiunilor Unite. Avem aici *expressis verbis* formularea principiului indicat încă în Preambul și repetat în indicațiile cu privire la scopurile Organizației Națiunilor Unite și anume că statele nu au dreptul de a recurge la forță sau la amenințarea cu folosirea forței ca instrument al politicii lor externe, pentru urmărirea scopurilor lor, pentru tranșarea diferendelor internaționale la care a luat parte. Formularea acestui principiu, includerea sa în Cartă sintetizează deosebirea în esență între dreptul internațional al epocilor trecute — în care statelor li se recunoaște *jus ad bellum*, dreptul de a începe și purta război — și dreptul internațional contemporan în care statelor li se recunoaște *jus ad pacem*, dreptul la pace, agresiunea constituind de aici înainte o gravă crimă internațională.

Ideea cooperării internaționale în vederea asigurării păcii și securității în relațiile dintre state își găsește o expresie concretă în cel de al cincilea principiu inclus în articolul 2, care prevede că statele membre ale O.N.U. dau Organizației asistență deplină în orice acțiune întreprinsă de aceasta în conformitate cu dispozițiile Cartei și se abțin de a da asistență unui stat împotriva căruia Organizația întreprinde o acțiune preventivă sau de constrângere. Este o aplicare a gândirii exprimată cu ani în urmă de diverși oameni politici, printre care și diplomatul român Nicolae Titulescu care spunea: „Securitatea nu este operă de formulă. Ea este o realitate ce consistă în a se asocia împotriva unui flagel comun ce se cheamă războiul”.

Izolarea agresorului, conjugarea eforturilor tuturor statelor iubitoare de pace în vederea preîntâmpinării agresiunii, pentru zădărnicierea și reprimarea ei dacă nu a putut fi preîntâmpinată, iată un principiu realist al securității internaționale, pe care îl regăsim în concepția română despre securitatea europeană. Așa cum se arată în mesajul adresat de țvarășul Nicolae Ceaușescu participanților la cel de-al doilea Colocviu consacrat cooperării și securității pe continentul nostru, organizat de Asociația de drept internațional și relații internaționale, aceasta „reclamă... un sistem de angajamente ferme din partea tuturor statelor, precum și de măsuri concrete de natură să ducă la excluderea forței în relațiile interstatuale, să ofere tuturor țărilor garanții depline că se află la adăpost de orice act de agresiune...”

Necesitatea cooperării internaționale pentru asigurarea păcii și securității — idee de bază a Organizației Națiunilor Unite, rațiunea ei de a fi — este o legitate obiectivă a relațiilor internaționale contemporane. În lumea de astăzi, o lume a interdependențelor, din ce în ce mai largi și mai numeroase, pacea și securitatea internațională sînt indivizibile. Oriunde este nesocotit dreptul oricărui popor de a-și hotărî singur soarta, oriunde în lume în relațiile dintre state se aplică politica forței, sînt puse în primejdie pacea și securitatea tuturor statelor.

Este ceea ce fundamentează dispozițiile colui de-al șaselea principiu al Cartei, enumerat în articolul 2 al acestui document potrivit căruia „Organizația procedează în așa fel încît statele care nu sînt membre ale Națiunilor Unite să acționeze în conformitate cu aceste principii în măsura necesară menținerii păcii și securității internaționale”. În adevăr, principiile

Cartei nu sînt numai norme de comportare asupra cărora s-au înțeles statele membre ale O.N.U.: ele au fost înscrise în Cartă pentru că ele reprezintă chintesența dreptului internațional general, a cărui primordială finalitate este menținerea păcii și securității internaționale în lumea întreagă și prin aceasta a condițiilor propice propășirii economice și sociale, în respectul libertății și independenței tuturor popoarelor.

În deplină concordanță cu această constatare, în articolul 103 al Cartei se prevede că „În caz de conflict între obligațiile membrilor Națiunilor Unite în temeiul prezentei Carti și obligațiile lor în temeiul oricărui alt acord internațional, cele dintîi vor prevala”. Așadar, indiferent de ce obligații a contractat un stat membru al O.N.U. înainte de a fi devenit parte la Cartă, sau după ce a fost admis în Organizație, cu alte state membre ale Organizației sau cu state nemembre ale acesteia, principiile Cartei sînt cele care vor trebui neapărat respectate.

În fine, ultimul, în enumerarea articolului 2, dintre „principiile Cartei”, dar desigur nu ultimul ca însemnătate în practica relațiilor interstatuale, este formulat: „Nici o dispoziție din prezenta Cartă nu autoriză Națiunile Unite să intervină în treburile care țin în mod esențial de competența națională a unui stat, nici nu obligă statele membre să supună probleme de acest fel unei reglementări în temeiul prezentei Carti...”

Este principiul neamestecului în treburile (interne sau externe) care țin de atribuțiile suverane ale statului independent, principiu care este corolarul direct al suveranității și independenței naționale. De altfel, toate principiile aici amintite formează un tot organic: încălcarea oricăruia dintre ele implică nesocotirea tuturor celorlalte, după cum respectarea integrală a oricăruia din ele implică *eo ipso* și observarea legalității internaționale contemporane.

Aceasta și este, în ultimă analiză, „filozofia” principiilor Cartei: enunțarea unui complex de norme generale, obligatorii în relațiile dintre toate statele, reprezentînd acel minimum de legalitate internațională a cărei respectare constituie, în epoca noastră, condiția necesară a menținerii și consolidării păcii.

25 de ani au trecut de la semnarea Cartei, de la adoptarea solemnă a principiilor ei. Un răstimp scurt, în comparație cu zecile de secole în care dreptul internațional a fost în fapt un drept al pumnului, un drept al celui mai tare, o camuflare a legii junglei. Un răstimp suficient însă — mai ales dacă avem în vedere mutațiile de pe arena internațională, de o amploare fără precedent (formarea sistemului mondial socialist, apariția a 80 de state noi, independente, pe ruinele sistemului colonial al imperialismului, largă mișcare internațională pentru pace, progresele uluitoare ale științei și tehnicii) — spre a ne da seama de viabilitatea acestor principii. Dacă la 26 iunie 1945, 50 de state au întărit prin semnătura lor Cartă și principiile ei, astăzi O.N.U. numără 126 de state, 76 de state manifestîndu-și de-a lungul acestui pătrar de veac, prin însuși cererea lor de a deveni membre ale O.N.U., adevărate la aceste principii.

Este îmbucurătoare constatarea că aceste principii dobîndesc în cadrul opiniei publice, al cercurilor politice și al celor guvernamentale o adăziune din

ce în ce mai largă. Este, aceasta, expresia unor noi tendințe și forțe care se afirmă în viața internațională, a unui curs realist în politică, care, indiferent de obstacole, își face loc cu vigoare sporită.

Fără îndoială că, în cei aproape 25 de ani de activitate, Organizația Națiunilor Unite și-a adus o contribuție importantă în promovarea legalității internaționale, la crearea unui climat propice înțelegerii și cooperării. Favorizînd un amplu și continuu dialog, constituindu-se ca un cadru fertil pentru afirmarea personalității popoarelor și statelor, pentru cunoașterea reciprocă și pentru armonizarea pozițiilor, nu de puține ori divergente, Organizația Națiunilor Unite a realizat o operă utilă păcii, securității și cooperării. Apare însă clar că Organizația Națiunilor Unite va putea să corespundă pe deplin înaltelor sarcini trasate prin Cartă în măsura în care ea își va conforma în totalitate acțiunile principiilor sale.

În rînd cu celelalte state socialiste, România militază cu consecvență pentru ca Organizația Națiunilor Unite, căreia tocmai principiile înscrise în Cartă îi conferă autoritatea incontestabilă, să lucreze în întreaga măsură a potențialului său moral-politic în vederea promovării legalității internaționale în relațiile dintre state, a înfăptuirii integrale, pe tot întinsul globului, a dreptului popoarelor de a fi singure stăpîne pe destinele lor, fără nici un amestec străin dinafară.

În cei aproape 15 ani de cînd este membră a Organizației Națiunilor Unite, România — prin pozițiile active, principiale, adoptate în raport cu marile probleme ale vieții internaționale, prin inițiativele și propunerile pe care le-a formulat în sprijinul rezolvării acestor probleme — și-a adus cu consecvență o contribuție constructivă la activitatea O.N.U. ca și a organelor sale specializate, la îmbunătățirea activității organizației, la dezvoltarea cooperării între state, respectarea normelor fundamentale ale dreptului internațional, crearea unui climat de pace și înțelegere între popoare. „Aprecînd însemnătatea rolului pe care O.N.U. este chemată să-l aibă în lărgirea colaborării dintre state, în respectarea dreptului internațional, în eforturile pentru pace — sublinia țvarășul Nicolae Ceaușescu — România consideră absolut necesar ca în acest for să fie reprezentate toate țările. Se impune restabilirea drepturilor legitime la O.N.U. ale R. P. Chineze — unicul reprezentant al poporului chinez, primirea în această organizație a R. D. Germane și a altor state, înfăptuirea principiului universalității O.N.U.”. Pornind de la faptul că în lumea contemporană toate țările — mari sau mici — sînt chemate să participe activ la soluționarea problemelor vieții internaționale, poartă răspunderea pentru soarta păcii, partidul și statul nostru și-au afirmat în repetate rînduri hotărîrea de a-și aduce și în continuare contribuția activă la activitatea O.N.U. ca și a celorlalte organizații internaționale în interesul cauzei generale a păcii și progresului omenirii.

Împlinirea a 25 de ani de la semnarea Cartei Organizației Națiunilor Unite — moment important în viața umanității — invită la reflecție, obligînd — prin înseși învățămintele perioadei ce s-a scurs — la eforturi sporite pentru a traduce în fapt ceea ce reprezentanții popoarelor, după cel de-al doilea război mondial, înscriseră în Cartă ca deciderate esențiale ale propășirii lor.

Obiectivele Centrului de informare al O.N.U.

În urma acordului intervenit între guvernul român și Organizația Națiunilor Unite, la București s-a deschis un Centru de informare al O.N.U. Secretarul general al O.N.U., U Thant, a numit ca director al Centrului pe dl Sayed Abbas Chedid, personalitate cu preocupări cunoscute și recunoscute în domeniul informației.

Născut la Cairo în 1913, domnia-sa a urmat studii superioare în Republica Arabă Unită și Franța. Este licențiat în filozofie, economie și drept. A ocupat în R.A.U. diverse funcții publice și private.

În dorința de a prezenta cititorilor noștri scopurile, organizarea și modul de funcționare al Centrului de informare am adresat d-lui Sayed Abbas Chedid câteva întrebări.

Îl rugăm pe dl Sayed Abbas Chedid să ne spună de când datează primele sale contacte cu Organizația Națiunilor Unite.

— Mi-am început cariera de funcționar internațional în 1962 când am fost numit director adjunct al Oficiului de informare publică al O.N.U. în Congo — O.N.U.C., cu sediul la Kinshasa. A fost o perioadă de muncă deosebit de intensă. Puțin mai târziu, am devenit purtător de cuvânt al Organizației Națiunilor Unite în Congo. În 1964 am fost transferat la New York în cadrul Secretariatului O.N.U., fiind numit director adjunct al serviciilor de radio din Divizia serviciilor de radio-televiziune. În 1966 am devenit director interimar al Centrului de informare al O.N.U. la Cairo, iar în 1967 am primit misiunea de a organiza serviciile de informare ale Băncii Africane de Dezvoltare — la Abidjan (Coasta de Fildeș). Ultima misiune am îndeplinit-o în Senegal, primind însărcinarea de a pregăti un proiect și de a duce negocieri pentru crearea unui centru regional de informare cu sediul la Dakar. Iată pe scurt, exprimată în date și misiuni, experiența mea la Națiunile Unite.

— Actualmente vă aflați în România. Cum ați primit numirea în noul dumneavoastră post?

— Pentru un funcționar internațional, o numire într-un nou post, într-o altă țară decât cea în care a lucrat, reprezintă întotdeauna o nouă experiență,

Sayed Abbas CHEDID

director al Centrului de informare
al Organizației Națiunilor Unite
în România

primită cu firesc interes. Dacă lucrurile stau așa în general, vă pot spune că desemnarea mea ca director al Centrului de informare al Organizației Națiunilor Unite în țara dumneavoastră m-a bucurat deosebi. Căci, pentru mine, România — țară ale cărei realități și realizări le-am urmărit mereu cu interes — reprezintă nu pur și simplu o experiență între celelalte; pentru mine, numirea în România înseamnă posibilitatea de a dezvolta o activitate utilă și rodnică într-o țară care se afirmă mereu mai puternic în lume, prin marea sa bogăție în resurse umane, printr-o înaltă cultură, printr-o expansiune remarcabilă în domeniul informației.

România este una din țările a cărei prezență activă în cadrul Organizației Națiunilor Unite este deosebit de apreciată. Ea atașează scopurilor, preocupărilor și activităților Organizației un interes deosebit. Mi se pare că fondarea Centrului de informare al O.N.U. în Ro-

mânia este expresia tocmai a unei atări stări de spirit, a unei asemenea atitudini pe care țara dumneavoastră o are față de Națiunile Unite. Faptul trebuie desigur privit și din altă perspectivă. Crearea unui Centru de informare al O.N.U. la București dă glas încrederii în posibilitățile largi pe care țara dv. le oferă pentru o largă acțiune de informare în legătură cu scopurile și activitățile Organizației. Sint recunoscător oficialităților române pentru sprijinul și concursul material acordat pentru asigurarea tuturor condițiilor de desfășurare a unei activități normale.

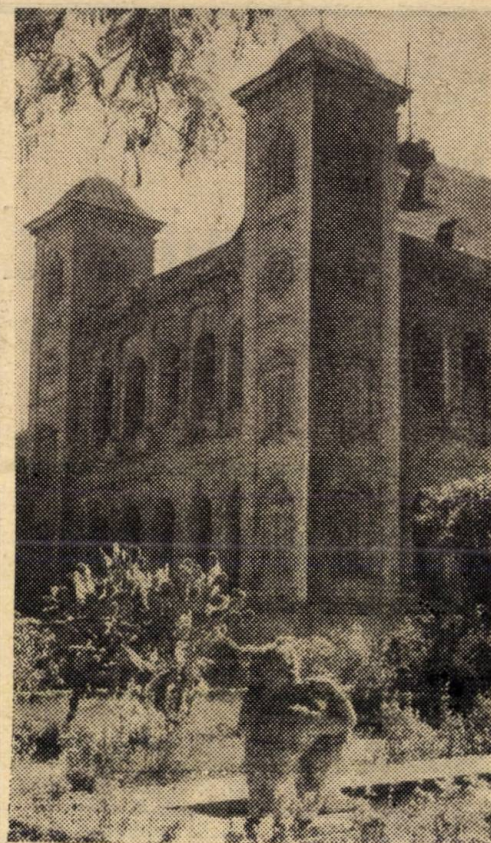
— Care sînt obiectivele ce vor fi urmărite de Centru și în ce modalități se vor realiza?

— Anul 1970 este pentru Națiunile Unite un an plin de semnificații. Vom sărbători 25 de ani de la crearea Organizației. Aceasta implică și pentru noi, aici la București, multiple sarcini. În general, Centrul de informare al O.N.U. din țara dumneavoastră, ca de altfel celelalte 51 de centre existente în lume, se va dedica unei largi opere de informare privind scopurile și activitățile organizațiilor și instituțiilor din sistemul Națiunilor Unite. Prin mijloacele de care va dispune, Centrul nostru va oferi nu numai posibilități de cunoaștere în amănunt a unor programe și activități, o familiarizare a marelui public cu structura, sistemul de funcționare și obiectivele urmărite de aceste organizații ci, mai mult decât atât, studierea în profunzime a sensului acțiunii sistemului de organizații și instituții ale Națiunilor Unite, o popularizare a nobilelor idealuri pe care acestea le urmăresc. Această acțiune a vedem împlinită cu mijloace proprii și cu ajutorul instituțiilor de resort din țara dumneavoastră (presă, radio, televiziune etc.), cărora le vom pune la dispoziție tot ceea ce vor solicita în acest sens. Pentru cei interesați, cadre universitare, studenți, cercetători în domeniul relațiilor internaționale, ca și pentru toți ceilalți pe care o scurtă enumerare nu îi poate numi, în cadrul Centrului vor fi amplasate o bibliotecă, o filmotecă și o fonotecă. Formele pe care le vom folosi pentru a pune în valoare acest material vor lua în considerare, deopotrivă, experiențe ale altor asemenea centre, posibilități concrete existente la dumneavoastră și, bineînțeles, în mod special, interesul marelui public, căruia Centrul de informare publică al O.N.U. vrea să îi răspundă în cea mai mare măsură. Dorim ca oamenii să-și poată face o imagine completă despre Națiunile Unite, a căror operă pozitivă nu este lipsită, fără doar și poate, de minusuri.

— Care sînt impresiile în urma contactului direct cu țara noastră, cu Bucureștiul?

— Fără rezerve, excelente! Vreau să-mi completez cât de repede cunoștințele despre realitățile cele mai diverse și despre oameni, în special. Căci aceștia sînt de-a dreptul extraordinari. Mă impresionează în mod deosebit caracterul lor deschis și amabilitatea lor exemplară. Cunoșcîndu-i, harnici și optimiști, nu poți să nu fii impresionat de nenorocirea ce s-a abătut asupra lor ca urmare a recentelor inundații. Țin să îmi exprim întreaga compasiune și solidaritate cu cei aflați în suferință.

George G. POTRA

reportaj pe glob

MADAGASCAR

George Ionescu

Dacă lungul nostru itinerar african a avut drept punct de pornire ținuturile ecuatoriale din apropierea estuarului fluviului Congo, epilogul lui geografic s-a consumat pe pământul vestitei insule în care tropicul Capricornului și-a condensat toată vraja alchimiei lui policrome: Madagascar. Magnetismul afectiv exercitat de decorul uman, climatic și vegetal al insulei malgașe, asupra vizitatorului nu scade de loc cu trecerea timpului, el se menține mereu în același registru intens.

Încerc sentimentul acum, cind aștern pe hîrtie rîndurile de față, că revăd vastul caleidoscop malgaș, așa cum ni s-a înfățișat el nouă și anume a avea proiectat pe o captivantă peliculă color. Străbat cu gîndul principala arteră a orașului Tananarive, care poartă un nume scump tuturor oamenilor de pe insulă, cel al independenței, îmi las pașii mînași pe aleile parcurilor mărginite cu violetul florilor de Jacarandas, cu roșul învăpăiat al petalelor de Madagascaras, reîntăresc aida freamătul străzilor, revăd chipurile locuitorilor de pe care expresia de amabilitate cuceritoare nu dispăre niciodată, mă surprind încă și încă o dată reproducînd în memorie urarea de bun venit redată cu atîta specific local prin bătăi ritmate din palme și rostirea formulei rituale „Amaku... Averenu”..., mă las din nou antrenat de pasionatele dialoguri cu gazdele noastre care ne evocă zburcîmăta istorie a țării lor, ne vorbesc despre opțiunile actuale și de perspectivă ale populației malgașe, despre modul în care își configurează prezentul și viitorul conform propriilor lor aspirații. Rememorez, frunzărind însemnările făcute la fața lo-

cului, subiectele abordate de interlocutorii noștri de fiecare dată cînd îi solicitam să ne vorbească despre principalele lor preocupări.

În funcție de profesiunea unuia sau altuia cu care discutam, temele erau desigur diferite. Ele aveau însă un numitor comun: în Madagascar, ca în toate țările africane vizitate, sentimentul demnității naționale depline constituie catalizatorul marilor acte ale istoriei contemporane a poporului malgaș, care face intense eforturi pentru recuperarea rămineri în urmă datorită asupririi coloniale.

Într-un fel sau altul, acest sentiment este încorporat în pasiunea cu care agromomul din Ampefy îți vorbește despre resursele agricole ale țării sale, în mîndria cu care arhitectul din Tananarive îți evocă tradițiile seculare ale artei urbanistice malgașe, în stăruința cu care criticul de artă îți explică originalitatea sintezei folclorice realizate de populația insulei, în elogiul adus de el măiestriei sculptorilor anonimi de la sate care cioplesc atît de admirabil lemnul de palisandru.

Bineînțeles, că acest sentiment își găsește exprimarea pe planuri multiple. „Problema problemelor tînărului stat malgaș o constituie — ne-a spus economistul Guy Ranjonoro — crearea unei industrii și agriculturi moderne care să permită valorificarea resurselor umane și materiale imense ale țării noastre, să asigure un suport solid independenței noastre politice”.

Nenumărate exemple ne-au demonstrat în mod semnificativ că acestui obiectiv crucial îi sînt consacrate energiile crea-

toare ale malgașilor. Principalele opțiuni ale țării în etapa actuală în domeniul economic sînt definite în planul cincinal aflat în curs de realizare, plan care oferă un instrument eficient în realizarea obiectivelor propuse. Și, evident, un capitol primordial l-au constituit investițiile. Dacă în 1958 pe întreg cuprinsul acestei țări de peste 589 000 kmp nu existau nici 10 unități industriale în accepția reală a noțiunii, bilanțul celor aproape 12 ani de la dobîndirea independenței înscrie la activul lui aproape 80 de uzine noi construite. La ora actuală pe insulă funcționează ansambluri industriale importante, filaturi, țesătorii, linii de montare a automobilelor, orezării organizate pe principii industriale, fabrici de zahăr, fabrici de ulei etc.

O atenție principală este acordată industriei extractive. Subsolul Madagascarului este bogat în special în: grafit, crom, mică, uranotorianită și pietre semiprețioase. Aceste produse reprezintă 90 la sută din valoarea veniturilor realizate în industria extractivă. Prospekțiuni geologice în curs de efectuare urmăresc să descopere, alături de aceste surse de materii prime tradiționale, și altele care să permită o diversificare a economiei. Proiectele economiei malgașe îmbrățișează multiple domenii: modernizarea și extinderea instalațiilor portuare, dezvoltarea rețelei de transporturi, formarea de specialiști proprii, crearea unei baze turistice.

Un loc preponderent în viața economică a insulei îl are agricultura. Peste 85 la sută din locuitorii țării își asigură existența prin ceea ce le oferă îndelet-

Folclor malgaș : „Dansul tinerelor fete“

Cursuri pregătitoare pentru cultivatorii de cafea, unul din produsele principale de export

nicirile din agricultură. Natura darnică a insulei, condițiile climatice favorabile și o veche tradiție au oferit Madagascarului șansa pe care cele mai multe țări în curs de dezvoltare n-au avut-o — de a nu fi o țară de monocultură, de a nu depinde de un anume produs agricol, exportat pe piețele internaționale, supus fluctuațiilor de prețuri cu consecințe nefaste pentru țara respectivă. „În timp ce cea mai mare parte a statelor africane — subliniază în suplimentul său trimestrial revista «Afrique» — sînt țări ale arahidei, fie ale cafelei, Madagascarul nu este țara nici unei culturi, ci a tuturor culturilor, prin ceea ce aceasta comportă ca posibilitate de a asigura alimentația populației și securitatea economică a țării. Natura țării, diversitatea sa geografică permit cultivarea în condiții la fel de bune a orzului, cafelei, a vaniliei, a bananelor, ananasului, bumbacului, sisalului, maniocului, rafiei, inului, sorgului, porumbului, cartofilor, tutunului etc.”

Un alt atu economic îl constituie enormul șeptel de care dispune această insulă. Cirezile de zebu sporesc pe pășunile insulei cu minimum de îngrijire. La ora actuală, numărul bovinelor zebu depășește nouă milioane, asigurînd mari venituri acestei țări populate de numai șapte milioane de locuitori. Un agronom malgaș mi-a explicat că produsele agricole obținute cu un minimum de îngrijire, ca și marele număr de vite existent, au dus uneori la formarea unei mentalități speciale, a unei inerții, a unui sentiment că toate acestea constituie ceva în sine pentru obținerea căreia nu trebuia depuse eforturi.

Realitatea este că agricultura malgașă în curs de modernizare este confruntată cu multiple probleme. Defrișările neraționale din deceniile trecute au dus la degradarea unor mari suprafețe arabile, au influențat negativ clima, au făcut să dispară pășunile care ofereau hrană vitelor. Randamentul economic al diferitelor culturi este mult sub nivelul posibilităților. Orezul, aliment de bază, de-abia de cîțiva ani este produs în cantități suficiente, pentru a acoperi nevoile pieței interne. Ridicarea nivelului agriculturii necesită totodată măsuri pentru mecanizarea multor lucrări, pentru lichidarea analfabetismului în mediul rural, pentru asigurarea unei asistențe sani-

tare eficiente a locuitorilor satelor, pentru combaterea unor boli endemice. Guvernul depune intense eforturi pentru a asigura modernizarea agriculturii. Marele complex agricol, în curs de amenajare în delta fluviului Mangoky pe o suprafață de sute de mii de hectare, constituie numai un exemplu în această privință.

...Pe malul lacului vulcanic Ampefy, în inima Madagascarului, urmăream captivat, la umbra bananierului care mă proteja de arșița matinală a soarelui tropical, explicațiile profesorului Tzibara Morombe despre felul cum se vinează prin partea lacului crocodilii, despre virtuțile universal tămăduitoare ale cataplasmelor din scoarța unui soi de arbore din specia Hintsy, despre capacitatea păsării cardinal de a face anticipări meteorologice prin schimbarea coloritului penajului, despre agresivitatea cu care cîrdușii de rechini-ferăstrău din apele estice ale insulei atacă ambarcațiunile, despre ciclul vegetației arbuștilor de vanilie, despre cele o sută de moduri de preparare a esenței de parfum Ylany, despre cel mai eficient mod de creștere a caprelor angora din al căror păr lung, mătăsos, se produc mult căutatele țesături mohair. Interlocutorul nostru dovedește o uimitoare erudiție în privința faunei și florei locale.

Petrecusem noaptea într-o cabană foarte aproape de cascada pe care o fac apele Ampefy-ului — după ce asistasem, activ, așa cerea tradiția, la un spectacol de folclor — ascultînd depănate de gazde legende tulburătoare transmise oral din generație în generație, despre primii locuitori ai insulei malgașe, privind minute în șir bolta senină a nopții australe și „constelația Sudului” pe care, sute de ani după corăbierul portughez Bartholomeo Diaz, o vedeam și noi pentru prima oară.

Ne aflam numai de două zile în Madagascar și încercam să confruntăm imaginile prefigurate de lecturi cu reali-

tățile întîlnite pe insulă. Îmi rămăsese întipărită în minte remarca făcută de ministrul de externe malgaș Jacques Rabemananjara, încă în noiembrie 1969, cînd ne-a vizitat țara, într-un interviu acordat revistei „Lumea”. „Între popoarele malgaș și român, a spus atunci distinsul diplomat, există anumite afinități de ordin spiritual. Așa cum dv. sînteți latini Europei de est, noi malgașii ne considerăm latini Oceanului Indian. De aceea ne simțim atrași de români”.

În timpul recente vizite în Madagascar a delegației române condusă de ministrul de externe Corneliu Mănescu am avut ocazia să-l auzim pe Jacques Rabemananjara reluînd această analogie, metaforică dar recurgînd și la altele care țin de domeniul istoriei.

„Aproape contemporan cu Alexandru Ioan Cuza, de al cărui nume se leagă făurirea statului unitar modern al României — arăta într-o alocuțiune ministrul malgaș — în Madagascar o figură luminoasă a istoriei noastre milita pentru un ideal asemănător. Radama I este Alexandru Ioan Cuza al nostru, al malgașilor, care a făurit prima unitate statală în Madagascar”.

Desigur, în această analogie inedită își găsea încă o dată expresie prețuirea pe care oamenii de stat și poporul malgaș o dau prieteniei calde pe care și-o nutresc reciproc țările noastre situate în regiuni geografice atît de diferite, la atît de multe mii de kilometri distanță.

Mărturie a dorinței reciproce de dezvoltare, a cooperării economice, culturale și științifice o constituie acordurile de colaborare încheiate între România și Republica Malgașă. Relațiile de prietenie bazate pe respect mutual între România și Republica Malgașă servesc cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

Panmunjon. Vedere exterioară a sălii unde a avut loc reuniunea Comisiei de armistițiu

R. P. D. COREEANĂ —

în luptă pentru socialism și unificarea patriei

25 iunie 1950 ora 5 dimineața. Regimul marionetă din Seul declanșează — în baza „ordinului de luptă nr. 29” (datat 21 iunie) — atacul armat de-a lungul întregii paralele 38. Protestele energice ale guvernului R.P.D. Coreene, încercările acestuia de a preveni un război fratricid dezastruos se dovedesc zadarnice. Agresorii depășesc linia de demarcație și înaintează în jumătatea de nord a țării. Situația creată obligă guvernul R.P.D. Coreene, pașnicul popor coreean angajat activ în munca de construcție a republicii, să riposteze prin măsuri hotărâte de respingere a inamicului. În aceeași zi, cu trei ore și cincisprezece minute înainte de a se cunoaște măcar rezoluția Consiliului de Securitate, convocat în această problemă, trupele americane intervin de data aceasta fățiș, direct în sprijinul acolitului Syngman Rhe...

Se împlinesc, astăzi, 20 de ani de la atacul dezlănțuit în Coreea de către trupele Statelor Unite și marionetele din Seul. Scurgerea timpului nu a diminuat din sentimentele de indignare, din oroarea pe care, firesc, le-a stîrnit în conștiința fiecărui om cinstit, agresiunea premeditată împotriva unei populații pașnice. Războiul imperialist împotriva Republicii Populare Democrate Coreene a durat trei ani. Timp de trei ani, intervenționistii s-au străduit să înăbușe tinăra republică, dezvoltarea ei economică și socială, să zădărnicească prin forță crearea unui stat coreean unit, democratic și pașnic. I-au fost răvășite ogoare, pustiite orașe și sate. I-au fost provocate distrugerile materiale și umane incalculabile. S.U.A. și aliații lor au aruncat în această luptă 43 milioane tone de material de război, o cantitate de 11 ori mai mare decât cea folosită în anii celui de-al doilea război mondial, în Pacific.

În toți acești trei ani, apărătorii R.P.D. Coreene, mobilizîndu-și toate energiile, au opus o rezistență legendară demonstrînd elocvent eroismul și abnegația de care este capabil, în zilele noastre, un popor care își apără libertatea, pămîntul, cuceririle revoluționare. Armistițiul semnat la 27 iulie 1953, marcînd falimentul politicii imperialiste de forță și agresiune, a consacrat victoria binemeritată a R.P.D. Coreene, sprijinită activ în lupta pentru cauza sa dreaptă de celelalte țări socialiste, de forțele revoluționare și progresiste, de opinia publică înaintată de pretutindeni. Războiul din Coreea a demonstrat, încă o dată, cu puterea grăitoare a

faptelor, că astăzi, nici o forță din lume nu poate infrînge o țară hotărîtă să-și apere suveranitatea și independența națională, dreptul sacru de a-și decide singură soarta, fără vreo intervenție străină. El a dovedit, de asemenea, că factorul hotărîtor în luptă îl constituie nu superioritatea armelor sau a tehnicii, ci forța unită a maselor populare profund convinse de dreptatea cauzei lor.

După încheierea armistițiului, poporul R.P.D. Coreene s-a angajat cu același eroism în lupta pentru refacerea țării, pentru dezvoltarea economiei, științei și culturii, pentru continuarea operei de construire a socialismului. Din vremuri străvechi, coreenii s-au afirmat ca un popor dotat cu alese însușiri spirituale, cu o ingeniozitate aparte dublată de tenacitate și spirit întreprind. Niciodată, însă, aceste trăsături nu și-au găsit o exprimare mai deplină ca în realizările cu care se înfățișează astăzi R.P.D. Coreeană, stat socialist în plin avînt constructiv, cu o industrie dinamică și prosperă — bază trainică a unei economii naționale independente — cu o agricultură modernă, cu un nivel de trai material și cultural în continuă creștere. Pornindu-se de la resursele pe care le conțin solul și subsolul coreean — bogatele zăcămintele metaliere, cărbunii, căderile de apă — s-au făurit, pe baza directivelor Partidului Muncii din Coreea, o industrie grea, o industrie energetică de prim rang, fabrici constructoare de mașini. În decursul a 20 de ani, producția industria-

lă a crescut de peste 100 de ori, satisfăcînd astăzi 90 la sută din necesitățile economiei naționale. În R.P.D. Coreeană se produc acum, anual, peste un milion și jumătate tone de oțeluri, în primul rînd oțeluri speciale căutate și peste hotare, aproximativ tot atîta fontă precum și un important volum de energie electrică folosit atît în industrie cît și în agricultură. În prezent, poporul coreean se pregătește să întîmpine cel de-al cincilea Congres al Partidului Muncii cu noi succese în realizarea sarcinilor trasate de planul septenal în vederea accelerării victoriei depline a socialismului și a revoluției coreene pe întreg teritoriul țării. Bilanțul bogat al succeselor raportate constituie una din resursele energiei populare în lupta dirză desfășurată pentru unificarea patriei.

Nici un popor pașnic, iubitor de libertate, nu poate rămîne indiferent la imaginea oferită de sudul cotropit al Coreei și cu atît mai mult poporul coreean care trăiește drama propriei țări scindată din pricina brutalei imixțiuni imperialiste. Este cunoscut faptul că o așa-numită „comisie a O.N.U.” a fost organizată, la început pentru a da o aparență de „legalitate” prezenței forțelor străine pe teritoriul coreean de la sud de paralela 38, apoi pentru a justifica și în cele din urmă pentru a permanentiza amestecul S.U.A. în treburile interne ale poporului coreean, prin folosirea unor regimuri marionetă, prin crearea unor capete de pod militare generatoare de încordare și neliniște. Cu sprijinul forțelor de ocupație, administrația de la Seul și-a intensificat politica de teroare și represii anti-populare. Teritoriul sud-coreean a devenit o vastă bază militară în care ocupații introduc în continuare armele cele mai moderne, în scopuri care nu au nimic comun cu interesele poporului coreean, ale păcii și securității popoarelor. Prezența trupelor și bazelor militare străine în Coreea de sud nu constituie numai principalul obstacol în calea unificării pașnice a Coreei dar și un focar de tensiune, de provocări și de amenințări permanente la adresa păcii și securității internaționale. În același timp, prezența trupelor și bazelor militare americane în Coreea de sud continuă să afecteze grav prestigiul și autoritatea O.N.U., atîta timp cît Națiunile Unite vor tolera ca drapelul lor — simbol al păcii și respectului între popoare — să servească drept acoperire pentru un amestec străin în treburile interne ale poporului coreean.

În decursul anilor, guvernul R.P.D. Coreean — manifestîndu-și înalta răspundere față de patria și poporul coreean, nedorind ca peste meleagurile țării să se abată din nou calamitățile războiului — a prezentat numeroase propuneri pentru realizarea năzuinței întregului popor de unificare a Coreei de către coreenii înșiși, în mod independent, pe cale pașnică, pe bază democratică, fără nici un amestec străin, condiția primordială a acestui deziderat fiind retragerea trupelor americane de pe teritoriul sud-coreean. Potrivit acestor propuneri, unificarea țării se poate realiza cu ajutorul unui guvern central unit, rezultat al unor alegeri generale